

DOMŽALE 2025

**Ugledno in uspešno gospodarsko, športno in
kulturno središče. Mesto priložnosti.
Prostor zadovoljnih ljudi.**

**RAZVOJNI PROGRAM OBČINE DOMŽALE
2012 – 2025**

Domžale, junij 2012

KAZALO:

1 UVOD	5
2 OSNOVNI PODATKI O OBČINI DOMŽALE	7
2.1 OBČINA DOMŽALE V PROSTORU	7
2.2 DEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OBČINE DOMŽALE	8
2.3 GOSPODARSTVO OBČINE DOMŽALE	11
3 VIZIJA IN VREDNOTE OBČINE DOMŽALE	13
3.1 VIZIJA.....	13
3.2 VREDNOTE	14
4 STRATEŠKE USMERITVE OBČINE DOMŽALE	15
4.1 KLJUČNI RAZVOJNI PROBLEMI, KI IZHAJAJO IZ ANALIZE RAZVOJNIH MOŽNOSTI	15
4.2 RAZVOJNI CILJI	16
4.2.1 Strateške usmeritve.....	16
4.2.2 Analiza posledic, vzrokov zanje in vzročno posledičnih zvez ključnih razvojnih problemov ..	17
4.3 POMEN HARMONIČNEGA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA BLAGINJO PREBIVALSTVA	20
4.3.1 Razvojni imperativi	20
4.3.2 Varovanje okolja in sonaravni razvoj	21
4.3.3 Globalne gospodarske usmeritve	22
4.4 STRATEGIJE IN UKREPI ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA OBČINE	25
4.4.1 SWOT analiza	25
4.4.2 Razvojni cilji in prioritete Občine Domžale.....	26
4.4.2.1 RAZVOJNA PRIORITETA 1: Kakovostno bivalno okolje	26
4.4.2.2 RAZVOJNA PRIORITETA 2: Inovativno gospodarstvo	30
4.4.2.3 RAZVOJNA PRIORITETA 3: Infrastrukturne podlage razvoja	32
4.4.2.4 RAZVOJNA PRIORITETA 4: Vzajemna družba	33
4.4.2.5 RAZVOJNA PRIORITETA 5: Prepoznavnost in kohezivnost občine	35
5 CILJI IN STRATEGIJE OBČINE DOMŽALE PO DEJAVNOSTIH	38
A GOSPODARSKE IN DRUGE JAVNE SLUŽBE.....	38
A.1 Gospodarska javna infrastruktura	38
A.1.1 Oskrba s pitno vodo	38
A.1.2 Kanalizacija	39
A.1.3 Čistilne naprave.....	39
A.1.4 Ravnanje z odpadki	40
A.1.5 Javna razsvetljava	40
A.1.6 Plinovodno omrežje	41
A.2 Promet.....	41
A.2.1 Ceste.....	42
A.2.2 Parkirni prostori.....	43
A.2.3 Javni prevoz.....	43
A.2.4 Kolesarske poti.....	44
A.2.5 Pešpoti in premostitveni objekti	44
A.3 Javne službe	45
A.3.1 Javna tržnica.....	45
A.3.2 Javne urbane površine, parki in zelenice	45
A.3.3 Pokopališka dejavnost	45

B	PROSTOR IN OKOLJE	47
B.1	Okolje	47
B.1.1	Zaščita okolja	47
B.1.2	Naravna dediščina	48
B.2	Nepremičnine	48
B.2.1	Gospodarjenje z zemljišči	48
B.2.2	Stanovanja.....	49
B.2.3	Poslovni in drugi prostori	49
C	DRUŽBENE DEJAVNOSTI.....	50
C.1	Kultura.....	50
C.1.1	Knjižnična dejavnost	50
C.1.2	Programi kulture	50
C.1.3	Kulturna dediščina	52
C.2	Vzgoja in izobraževanje	52
C.2.1	Predšolska vzgoja	52
C.2.2	Osnovno šolstvo	53
C.3	Socialne dejavnosti	53
C.3.1	Aktivno in varno staranje	53
C.3.2	Občinski socialni programi.....	54
C.3.3	Občinske štipendije	55
C.4	Športne dejavnosti	55
C.5	Zdravstvo.....	57
C.5.1	Osnovna zdravstvena dejavnost in preventivni programi	57
C.5.2	Lekarniška dejavnost	57
D	GOSPODARSTVO	58
D.1	Obrt, podjetništvo, kmetijstvo in turizem.....	58
D.1.1	Gospodarske družbe, obrt in podjetništvo	58
D.1.2	Kmetijstvo	59
D.1.3	Turizem	59
D.1.4	Elektronske komunikacije.....	60
E	JAVNA VARNOST IN UPRAVA.....	61
E.1	Javna varnost	61
E.1.1-2	Gasilstvo in civilna zaščita	61
E.1.3	Javni red.....	62
E.2	Uprava	62
E.2.1	Razvoj občinske uprave	62
E.2.2	Pokrajine	62
E.3	Javne finance (Občinski proračun)	63
F	INFORMIRANJE.....	64
F.1	Javno glasilo	64
F.2	Uradno glasilo	64
F.3	Elektronski mediji	64
F.4	Lokalni in drugi mediji.....	65
	DEJAVNOSTI, KI NISO V PRISTOJNOSTI OBČINE	66
G	DRŽAVNA INFRASTRUKTURA	66
G.1	Železniški promet	66
G.2	Cestni promet.....	66
G.2.1	Regionalne in druge državne ceste	66
G.2.2	Avtocesta.....	67
G.3	Vode: Urejanje vodotokov in poplavna varnost	67

H	DRŽAVNE DRUŽBENE DEJAVNOSTI	68
H.1	Šolstvo in socialna oskrba	68
H.1.1	Srednje in visoko šolstvo.....	68
H.1.2	Institucionalno varstvo starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami.....	69
H.1.3	Specialistično in bolnišnično zdravstvo	69
H.2	Javna uprava in javna varnost	69
6	VEČJI PROJEKTI OBČINE DOMŽALE 2012 - 2025	70
6.1	AKTIVIRANJE NOVIH VRTIN ZA OSKRBO S PITNO VODO	72
6.1.1	Rekonstrukcija primarnih povezav in aktiviranje vrtine na Mengeškem polju	72
6.1.2	Izvedba vrtine na Kolovcu s povezavo na obstoječi sistem	72
6.2	NADGRADNJA CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE DOMŽALE – KAMNIK.....	73
6.3	IZGRADNJA MALIH ČISTILNIH NAPRAV	74
6.4	SOINVESTIRANJE V SISTEM RCERO LJUBLJANA	75
6.5	IZGRADNJA PARKIRNIH MEST V SREDIŠČU DOMŽAL (GARAŽNA HIŠA) V OKVIRU PRENOVE MESTNEGA SREDIŠČA.....	76
6.6	NADGRADNJA JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA IN POVEZAVA S SISTEMOM LJUBLJANSKEGA POTNIŠKEGA PROMETA (LPP) IN ŽELEZNICO	77
6.7	IZGRADNJA NOVIH KOLESARSKIH POTI V MESTU, MED NASELJI V OBČINI IN DO SOSEDNIH OBČIN	78
6.8	POVEČANJE IN POKRITJE TRŽNICE	79
6.9	IZGRADNJA NOVEGA POKOPALIŠČA NA VIRU TER RAZŠIRITEV POKOPALIŠČA V RADOMLJAH IN IHANU	80
6.10	NAKUP STRATEŠKIH ZEMLJIŠČ V SREDIŠČU MESTA.....	81
6.11	POSPEŠEVANJE GRADNJE NEPROFITNIH STANOVANJ	82
6.12	ZAGOTOVITEV DODATNIH PROSTORSKIH ZMOGLJIVOSTI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI KULTURNEGA DOMA FRANCA BERNIKA.....	83
6.13	IZGRADNJA 18 DO 20 NOVIH VRTČEVSKIH ODDELKOV (IHAN, VIR, VZHODNO OBMOČJE OBČINE).....	84
6.14	IZGRADNJA ŠOLE NA VIRU	85
6.15	IZGRADNJA GARDEROB NA STADIONU DOMŽALE	86
6.16	IZGRADNJA OZIROMA PRESTRUKTURIRANJE OBČINSKIH GOSPODARSKIH OBMOČIJ	87
6.17	VZPOSTAVITEV KULTURNO TURISTIČNEGA INFORMACIJSKEGA CENTRA	88
6.18	VZPOSTAVITEV BREŽIČNEGA OMREŽJA NA OBMOČJU OBČINE	89
7	VIRI.....	90

1 UVOD

Trenutne razmere v gospodarstvu zahtevajo preiščljene korake na vseh področjih, pa naj gre za subjekte v gospodarstvu, javni upravi ali lokalni samoupravi. Ustrezno strateško načrtovanje lahko olajša soočanje z gospodarsko krizo, ki smo ji priča v tem trenutku. Prepričani smo, da ima občina Domžale številne razvojne potenciale, ki jih moramo znati izkoristiti, kar bomo najlažje dosegli s preiščljenim načrtovanjem.

Občina Domžale je zato po več nezaključenih poskusih¹ ponovno pristopila k oblikovanju krovnega strateškega dokumenta, odločena, da ji tokrat uspe sprejeti dokument, v katerem bodo usklajeni različni pogledi na bodoče možnosti razvoja občine, tako pogledi občanov, kot pogledi stroke in politike. Sprejete strateške usmeritve bodo v največji možni meri prispevale k izkoriščanju razvojnih potencialov in h kakovosti bivanja v občini.

Ključno vlogo pri nastajanju dokumenta je imela Delovna skupina za pripravo predloga Strategije Občine Domžale, ki jo je na podlagi sklepa Občinskega sveta imenoval župan Toni Dragar. Postopek oblikovanja dokumenta je potekal po naslednjih vsebinskih sklopih:

- preimenovanje dokumenta v »razvojni program« namesto »strategija«; strategija namreč pomeni pot oziroma način za doseg cilja, dokument pa zajema širšo vsebino, zato se nam je zdelo takšno poimenovanje bolj primerno,
- določitev modela predloga Razvojnega programa Občine Domžale,
- določitev področij, podpodročij in dejavnosti za pripravo predloga Razvojnega programa Občine Domžale,
- pregled seznama strokovnih podlag za pripravo predloga Razvojnega programa Občine Domžale,
- predstavitev Analize razvojnih možnosti: demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo Občine Domžale (Koda, 2011),
- pregled izvlečkov najpomembnejših in najaktualnejših strokovnih podlag,
- pregled stanja, predlogi za izboljšanje stanja in predvidene potrebe glede na spremembe v obliki evidenčnih listov, ki so jih izpolnili vodje oddelkov Občine Domžale,
- SWOT analiza (prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti) občine Domžale,
- oblikovanje vizije in vrednot občine Domžale,
- določitev ciljev po področjih in dejavnostih,
- določitev večjih konkretnih projektov,
- obravnava končnega dokumenta Osnutka predloga Razvojnega programa Občine Domžale 2012 – 2025.

Občinski svet je Osnutek Razvojnega programa Občine Domžale 2012 - 2025 na 12. seji 16. februarja 2012 sprejel in ga posredoval v javno razgrnitev. V času javne razgrnitve, ki je trajala od 27. februarja do 30. aprila 2012, je bil dokument na vpogled v prostorih Občine Domžale, v prostorih vseh krajevnih skupnosti Občine Domžale in na spletni strani Občine Domžale. V tem času je bilo možno predloge in pripombe v zvezi z Osnutkom Razvojnega programa Občine Domžale 2012 – 2025 vpisati v knjige pripomb, ki so bile na mestih javne razgrnitve ali jih pisno po pošti ali elektronski pošti posredovati Občini Domžale.

V času javne razgrnitve so bile organizirane javne razprave z različnimi zainteresiranimi oziroma strokovnimi javnostmi: predstavniki družbenih dejavnosti, predstavniki gospodarstva, predstavniki krajevnih skupnosti in komunalne infrastrukture ter z občankami in občani občine Domžale, ki smo jih posebej povabili (t.i. mnenjskimi vodji). Poleg tega je bila organizirana tudi javna obravnava, namenjena vsem občankam in občanom.

¹ Prvi razvojni program je Občina Domžale sprejela leta 2001, cilji in ukrepi v programu pa so bili opredeljeni do leta 2005. Občina Domžale je nato večkrat pristopila k oblikovanju novega razvojnega dokumenta, a projekt iz različnih razlogov nikoli ni bil izveden do konca.

Občanke in občane smo intenzivno obveščali o poteku javne razgrnitve, vsebini osnutka programa in terminu javne obravnave z objavami v lokalnem glasilu Slamnik in na občinski spletni strani ter jih pozivali k podajanju predlogov in pripomb. Prejete pripombe in predloge smo evidentirali in jih skrbno proučili. Do pripomb in predlogov, ki so se nanašale na vsebino razvojnega programa, smo se opredelili v skladu z v programu opredeljenimi politikami ter finančnimi, prostorskimi in časovnimi zmožnostmi Občine. Upoštevane predloge in pripombe smo smiselno vnesli v besedilo razvojnega programa. Prejeli pa smo tudi veliko pripomb in predlogov, ki se niso nanašali na samo vsebino predloženega razvojnega programa, a smo jih kljub temu evidentirali in jih bomo proučili v okviru drugih aktivnosti Občine, katerih predmet so.

Razvojni program, ki je pred vami, obsega kratko predstavitev občine Domžale, vizijo in vrednote občine, ključne razvojne probleme občine Domžale in priporočene strateške usmeritve, analizo stanja, cilje in strategije po dejavnostih in nabor večjih projektov, h katerim bo Občina prednostno pristopila.

Za analizo stanja smo uporabili statistične podatke iz različnih virov: Statističnega urada RS (v nadaljevanju SURS), letnih poročil javnih podjetij in zavodov ter internih evidenc Občine Domžale. Poleg tega smo uporabili številne strokovne podlage iz različnih področij, ki so bile izdelane za različne potrebe Občine Domžale. Analizo stanja in predloge za izboljšanje stanja po dejavnostih so opravili tudi vodje oddelkov Občine Domžale.

Ključna dokumenta, na katera smo se opirali pri pripravi razvojnega programa, sta bila Analiza razvojnih možnosti občine Domžale: demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo občine Domžale in Osnutek strateških usmeritev Občine Domžale avtorja Petra Velikonje (Koda d.o.o., 2011). Osnutek priporočenih strateških usmeritev Občine Domžale se je izkazal za strokovno utemeljenega in konsistentnega ter skladnega s postavljeno vizijo, zato smo njegov izvleček vključili v razvojni dokument (poglavje 4) in predstavlja osnovo za določitev ciljev in strategij po dejavnostih.

V okviru dosedanjih aktivnosti je bila leta 2005 izvedena anketa Zadovoljstvo občanov z dosedanjim razvojem občine Domžale in njihove potrebe ali želje za nadaljnji razvoj, med leti 2005 in 2010 pa v sodelovanju z zunanjimi izvajalci tudi delavnice z zainteresiranimi javnostmi, vodji oddelkov in zaposlenimi na Občini Domžale, katerih rezultate smo upoštevali tudi v pričujočem dokumentu.

Prepričani smo, da bodo strateške usmeritve, cilji in strategije, ki smo si jih zadali, pripomogli k lepši in boljši občini Domžale prav za vse prebivalce in da bomo leta 2025 s ponosom lahko potrdili, da je Občina Domžale ugledno in uspešno gospodarsko, športno in kulturno središče, mesto priložnosti in predvsem prostor zadovoljnih ljudi!

2 OSNOVNI PODATKI O OBČINI DOMŽALE

2.1 OBČINA DOMŽALE V PROSTORU

■ Občina Domžale je ena izmed šestindvajsetih občin, ki sodijo v Osrednjeslovensko regijo. Geografsko leži na severovzhodnem delu Ljubljanske kotline na stičišču intenzivnih prometnih tokov. Zajema 50 naselij in po velikosti ozemlja sodi med manjše občine, saj s 72,3 km² predstavlja 0,36% vsega ozemlja Slovenije. Po številu prebivalcev in gostoti poseljenosti se uvršča med velike občine, saj je s 33.936 prebivalci leta 2011 predstavljala 1,66 % vsega prebivalstva Slovenije. Posledično sodi občina med območja z nadpovprečno naseljenostjo, na kar vplivajo predvsem ugodna geografska lega, ugodni naravni pogoji in družbene razmere. V začetku leta 2011 je gostota prebivalcev na km² tako znašala 469,4 (indeks glede na slovensko povprečje je znašal 473,8). Slovensko povprečje ob istem času je bilo 101,1 prebivalcev na km² (Analiza razvojnih možnosti, 2011).

Tabela 1: Osnovni podatki o občini Domžale:

Površina:	72,3 km²
Št. prebivalcev:	33.936 prebivalcev (na dan 1.1.2011)
Gostota prebivalstva:	469,4 prebivalcev/km² (preračunano na dan 1.1.2011)
Št. krajevnih skupnosti:	13
Št. naselij:	50
Pokrivnost in raba tal (%):	gozd: 33 %, kmetijska zemljišča: 45,3 %, vodna zemljišča: 1%, stavbna zemljišča: 20,69 %, ostala zemljišča (kamnolomi): 0,01 %
Vodotoki:	Kamniška Bistrica, Pšata, Radomlja, Rovščica, Želodnik, Rača...
Kulturna dediščina (graščine):	Črnelo, Češenik, Krumperk, Kolovec-razvalina, Mala Loka
Naravna dediščina (zavarovana območja):	Prevoje (Češeniške gmajne), Boštonova jama, Ihanska jama, Homški hrib, Volčji potok, Želodnik, Železna jama

■ Občina Domžale je bila do leta 1994 precej večja po površini kot je danes. Na vzhodu je segala do Trojan, na zahodu pa je vključevala tudi območja občin Trzin in Mengeš. Leta 1994 so občine Mengeš, Moravče in Lukovica postale samostojne občine, leta 1998 pa se je osamosvojila še občina Trzin. Občina Domžale tako danes meji na občini Trzin in Mengeš na zahodu, občino Kamnik na severu, občini Lukovico in Moravče na vzhodu ter občini Ljubljano in Dol pri Ljubljani na jugu.

■ Največje naselje v občini so Domžale, ki v republiškem merilu predstavljajo večje središče regionalnega pomena. Skupaj z okoliškimi naselji so Domžale zaradi bližine glavnega mesta Ljubljane, dobre prometne povezanosti in dostopnosti, kakovostne komunalne ter družbene infrastrukture in sorazmerno dobro ohranjenega naravnega okolja zelo privlačne za bivanje. Poleg Domžal so večja naselja v občini še Radomlje, Preserje, Vir in Dob.

■ Od severne meje občine se ob Kamniški Bistrici vleče praktično nepretrgano poselitveno območje preko Homca, Radomelj in Domžal, kjer živi večina prebivalcev. Na tem območju je skoncentrirana tudi večina delovnih mest: predvsem v industriji in obrtnih dejavnostih, v zadnjih letih pa tudi v poslovnih dejavnostih terciarnega sektorja. Poselitvena os sever-jug se ob glavni povezovalni prometnici raztegne v smeri vzhod-zahod, od Trzina preko Domžal do Vira in Doba. V kmetijsko intenzivno obdelano pokrajino se vključuje točkasto razporejen vzorec manjših naselij, mnoga med njimi s starimi vaškimi jedri, ki jih obdajajo pasovi novejše, večinoma stanovanjske gradnje.

■ Z glavnim mestom, ki je oddaljeno približno 15 km, so Domžale povezane v zaposlitvenem, izobraževalnem, storitvenem, socialnem, zdravstvenem, finančnem, ekonomskem, oskrbnem, rekreacijskem in urbanem pomenu, in imajo nekako status somestja ljubljanske metropole. A Domžale želijo ohraniti in krepiti lastno identiteto razvijajočega samostojnega urbanega centra, ki s sedaj že prepoznavno poslovno prodornostjo tvorijo glavni poslovni center severno-ljubljanske regije. Prepoznaven je tudi vpliv Kamnika, predvsem v smislu bolj prepoznavne kulturne dediščine in turistične ponudbe, ki je v občini Kamnik bolj razvita.

■ Ključno razvojno prednost občine Domžale predstavlja izjemna prometna lega v neposredni bližini mesta Ljubljana ob avtocesti Ljubljana – Maribor, ki se bo v prihodnosti z izgradnjo glavne ceste Želodnik – Vodice, ki predstavlja glavno povezavo med štajersko in gorenjsko avtocesto, še okrepila. Dobra prometna lega pa hkrati povzroča tudi prometno preobremenjenost ob vse večjih delovnih migracijah, kar predstavlja enega večjih problemov pri urejanju prostora v občini.

■ Občina Domžale je pobratena in prijateljsko sodeluje z več tujimi mesti: Koprivnica (Hrvaška), Rūti (Švica) in Euclid (ZDA). Tudi v prihodnje si bo Občina prizadevala ohraniti prijateljski odnos in sodelovanje s temi v mesti, poleg tega pa vzpostaviti partnerski odnos in sodelovanje na področju gospodarstva, obrti, podjetništva in turizma tudi z nekaterimi drugimi evropskimi mesti ter z izmenjavo izkušenj in primerov dobrih praks spoznavati čim širše možnosti razvoja občine.

2.2 DEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OBČINE DOMŽALE

■ Glede na Analizo razvojnih možnosti (2011) je demografsko stanje v občini Domžale zelo dobro, saj je skoraj po vseh kazalcih boljše od republiških povprečij. Zelo dobro je ocenjeno gibanje prebivalstva in starostna struktura, pozitiven je naravni ter selitveni prirast iz države in tujine. Razmerje med mladimi, starimi in delovnim kontingentom je še dobro, saj ima visok delež mladega prebivalstva in nizek delež starega prebivalstva. Poleg tega ima dobro izobrazbeno strukturo prebivalstva ob visokem deležu višje in visokošolske izobrazbe.

■ V spodnji tabeli so prikazani nekateri osnovni demografski podatki o občini Domžale v primerjavi z Osrednjeslovensko regijo in državo.

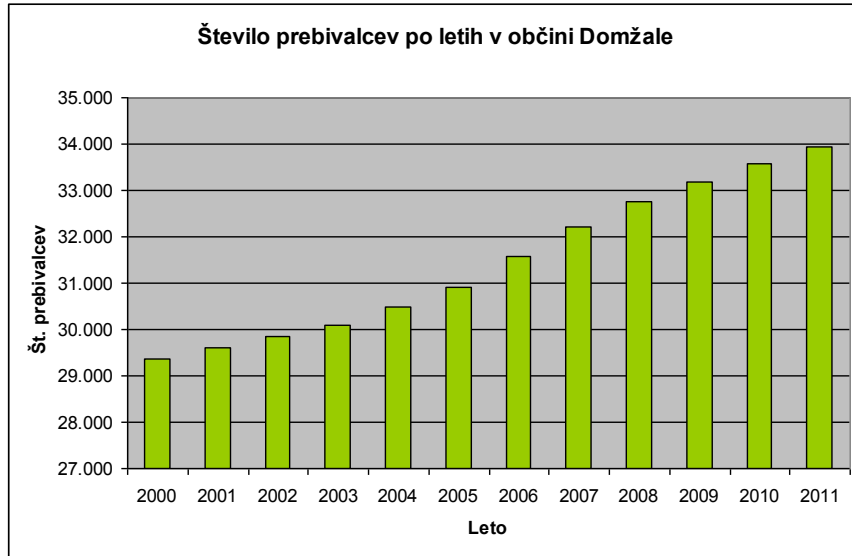
Tabela 2: Osnovni demografski podatki o občini na dan 1.1.2011 – primerjava s Slovenijo in Osrednjeslovensko regijo:

	Št. prebivalcev	Odstotek (%) prebivalcev	Gostota prebivalcev (preb./km ²)	Povprečna starost	Indeks staranja	Št. gospodinjstev	Povpr. velikost (št. članov)
Občina Domžale	33.936	1,66	469,4	39,4	86,1	12.797	2,6
Osrednjeslovenska regija	533.213	26,01	208,7	40,7	105,8	209.837	2,5
Slovenija	2.050.189	100	101,1	41,7	116,5	813.531	2,5

Vir: www.stat.si, 2011.

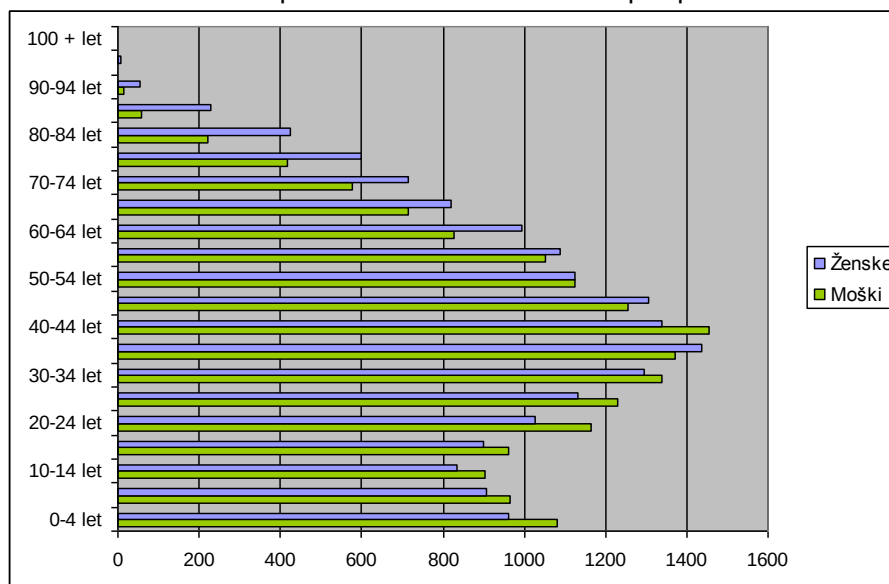
■ Po podatkih SURS-a je bilo na dan 1.1.2011 v občini 33.936 prebivalcev, gostota prebivalstva je znašala 469,4 preb./km², gospodinjstev pa je bilo 12.797. V obdobju od leta 2000 do leta 2011 se je prebivalstvo povečalo za približno 15 %, iz spodnjega grafa pa je razvidno, da se rast prebivalstva v zadnjih letih nekoliko umirja.

Graf 1: Število prebivalcev v občini Domžale po letih

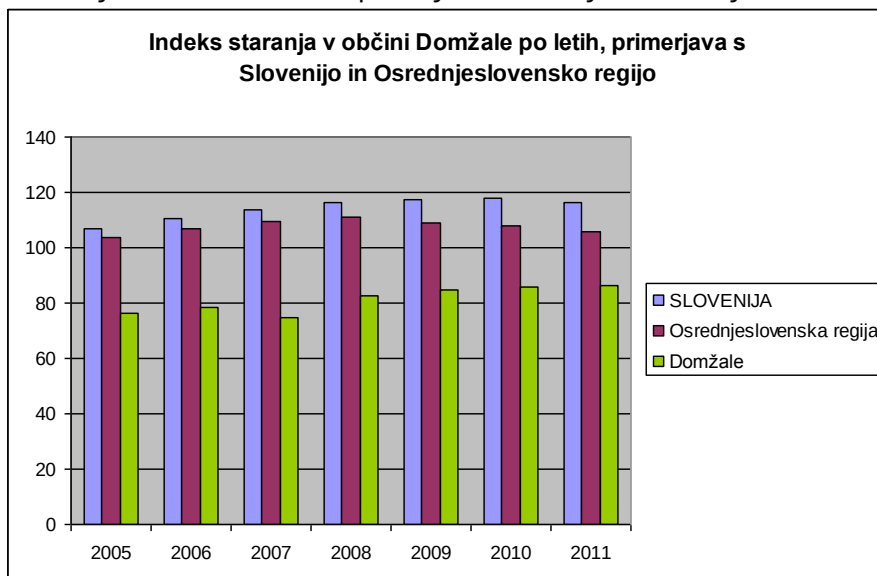
- Starostna struktura prebivalstva v občini Domžale je tudi še ugodna, saj je delež mladih še vedno višji od deleža starih.

Graf 2: Starostna struktura prebivalcev v občini Domžale po spolu na dan 01.01.2011

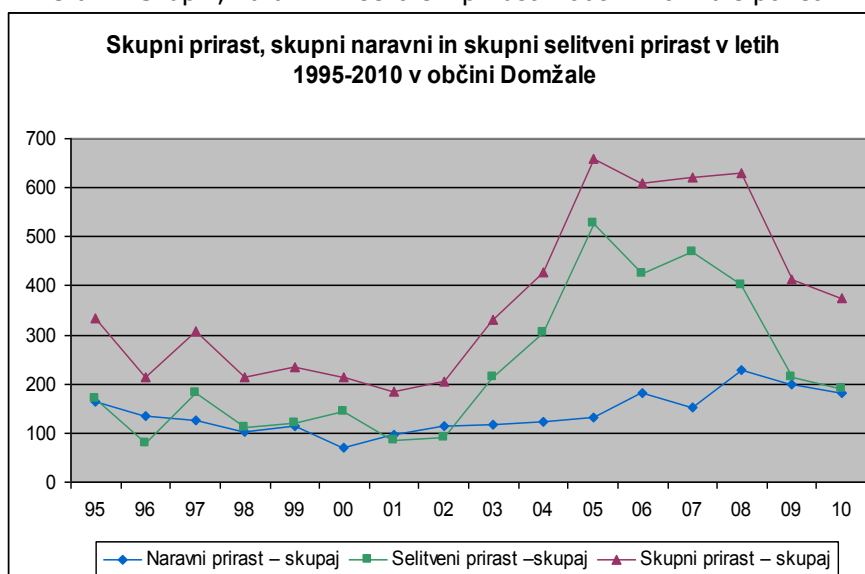
- Kot je razvidno iz spodnjega grafa, je indeks staranja v občini Domžale precej pod republiškim in regijskim povprečjem. Do leta 2010 se je indeks staranja na vseh ravneh dvigoval, v letu 2011 pa je na ravni države in regije rahlo padel, kar pa ne velja za občino Domžale.

Graf 3: Indeks staranja v občini Domžale v primerjavi s Slovenijo in Osrednjeslovensko regijo po letih:

■ Čeprav v zadnjih letih nekoliko pada, je skupni prirast prebivalstva v občini Domžale še vedno pozitiven, kar je delno posledica pozitivnega selitvenega prirasta na račun novogradenj in pozitivnega naravnega prirasta.

Graf 4: Skupni, naravni in selitveni prirast v občini Domžale po letih

■ **Izobrazbena struktura:** Občina Domžale ima dobro izobrazbeno strukturo prebivalstva ob visokem deležu višje in visokošolske izobrazbe. Po popisu SURS-a iz leta 2002 je bilo v občini Domžale 10,9 % prebivalcev z višjo ali visoko izobrazbo, še vedno pa z 58 % prevladujejo prebivalci s srednješolsko izobrazbo.

Tabela 3: Število diplomantov terciarnega izobraževanja na 1000 prebivalcev:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Občina Domžale	9,4	8,91	9,22	9,19	8,94	10,02
Osrednjeslovenska regija	9,44	9,61	9,65	9	9,26	9,87
Slovenija	7,88	8,53	8,23	8,47	8,84	9,61

Vir: www.stat.si, 2011.

■ **Stanovanjska gradnja:** Glede na popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj je bilo leta 2002 v občini Domžale 10.514 stanovanj, od tega jih je bilo 9.728 ali 92,52 % stalno naseljenih, 733 ali 6,97 % stalno nenaseljenih in 53 ali 0,50 % namenjenih občasni uporabi.

Tabela 4: Stanovanja in stanovanjska površina po uporabi ter drugi naseljeni prostori v občini Domžale, Popis 2002:

Skupaj		Stanovanja						Drugi naseljeni prostori	
		Za stalno bivanje				Za občasno uporabo			
		Naseljena		Nenaseljena					
Število	Površina	Število	Površina	Število	Površina	Število	Površina	Število	Površina
10.514	831.664	9.728	781.507	733	47.578	53	2.579	12	948
		92,52 %		6,97 %		0,50 %			

Vir: www.stat.si, 2011.

■ Glede na velikost stanovanjskih površin je v domžalski občini približno po petino takih, ki imajo kvadrature med 41 in 60 m², ter 81 in 100 m², tretjino stanovanj ima kvadrature med 61 in 80 m². Po popisu leta 2002 so v občini Domžale z 58 % prevladovala 2- in 3-sobna stanovanja. Povprečna površina stanovanj se je od leta 2002 do leta 2009 dvignila, ves čas pa je nekoliko višja od slovenskega povprečja (povprečje v občini Domžale v letu 2009 je bilo 81,36 m², v Sloveniji pa 77,32 m²). Tudi po številu sob je imela po popisu leta 2002 občina Domžale večja stanovanja od slovenskega povprečja.

■ Gradbena dejavnost je bila najbolj intenzivna (podobno kot v ostalih delih Slovenije) v 70-ih in 80-ih letih 20. stoletja, tu še posebno zaradi stimulatивne občinske davčne politike. V tem obdobju so zgradili 42 % objektov. Po letu 1991 je gradbena aktivnost v domžalski občini zelo naraščala. V obdobju 2002-2009 je bilo zgrajenih 933 novih stanovanj. Od leta 2002 do leta 2010 je bilo izdanih 1.313 gradbenih dovoljenj za gradnjo objektov in stanovanj, od tega kar 906 za gradnjo stanovanj.

Tabela 5: Število novozgrajenih stanovanj po letih v občini Domžale:

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Skupaj
Število stanovanj	170	33	204	53	134	136	126	77	933

Vir: www.stat.si, 2011.

Po podatkih SURSA-a je bilo konec leta 2010 v občini Domžale skupaj 11.585 stanovanj.

Že veljavni zazidalni načrti omogočajo bivanje za 40.000 do 45.000 prebivalcev, odvisno od gostote poselitve.

2.3 GOSPODARSTVO OBČINE DOMŽALE

■ Občina Domžale ima za razvoj gospodarstva izredno ugodno geopolitično in geografsko lego. Tradicionalno je usmerjena predvsem v obrtno-industrijsko dejavnost, v zadnjih letih pa narašča tudi število delovnih mest v terciarnem in kvartarnem sektorju. A intenzivna rast prebivalstva v Domžalah že daljše obdobje močno prehitveva ponudbo zaposlitvenih možnosti. Razmerje med številom delovno aktivnega prebivalstva in številom delovnih mest je neugodno, saj ima občina precej manj delovnih mest kot je aktivnega prebivalstva, kljub temu da predstavlja nesporni zaposlitveni center še za občini Lukovica in Moravče, kar povzroča velike dnevne delovne migracije. Poleg tega se povečujejo delovne migracije iz občine v druga zaposlitvena središča, predvsem v Ljubljano. Dnevne delovne migracije prinašajo negativne posledice, ki jih povzroča prevelik promet in z njim povezani okoljski problemi.

■ Odločilni razvojni indikator je indeks zaposlitvenih možnosti t.j. razmerje med vsemi delovnimi mesti in aktivnim prebivalstvom, ki je v občini Domžale v letu 2010 znašal 66, kar pomeni, da je bilo 34 % delovnih mest manj kot je aktivnega prebivalstva. Ta indikator sicer ne vpliva na prebivalstveno rast, saj občina meji na glavno zaposlitveno središče Ljubljano, tako da dnevne delovne migracije nadomeščajo pomanjkanje delovnih mest (Analiza razvojnih možnosti, 2011). Glede na vlogo in pomen Domžal v regiji ter za doseganje dolgoročno stabilne demografske in gospodarske situacije mora občina težiti k temu, da bi se število delovno aktivnega prebivalstva in število razpoložljivih delovnih mest v občini izenačilo.

■ Leta 2005 je bilo v občini Domžale 8.898 delovnih mest (ali 290 na 1.000 prebivalcev) brez obrtnikov in s.p., od tega jih je bilo 6.461 v gospodarskih družbah. Po ocenah je bilo skupno delovnih mest v občini leta 2005 10.286 (326 na 1.000 prebivalcev). V letu 2010 je imela občina 5.740 delovnih mest v gospodarskih družbah, z negospodarskimi družbami, obrtniki in s.p. pa 9.612 (ali 283 delovnih mest na 1.000 prebivalcev). Po ocenah je bilo skupno število delovnih mest v občini v letu 2010 10.684 (ali 315 na 1.000 prebivalcev). Število delovnih mest je v obdobju od leta 2005 do leta 2010 torej naraslo za 398 delovnih mest, a je padlo za 11 delovnih mest na 1.000 prebivalcev. Navedeno izkazuje slabo razmerje ključnega razvojnega dejavnika, ki je prav odnos med zaposlitvenimi možnostmi in aktivnim prebivalstvom, saj je imela občina veliko manj delovnih mest kot je bilo aktivnega prebivalstva. Pozitivno dejstvo je to, da se občina nahaja v neposredni bližini večjih zaposlitvenih središč (Ljubljana, Trzin, Mengeš) ter da v občini stopnja brezposelnosti ni bila med najvišjimi v Sloveniji (Analiza razvojnih možnosti, 2011).

■ Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je od leta 2008 dalje naraščala, a je bila v občini Domžale ves čas precej pod republiškim povprečjem. Po zadnjih podatkih (september 2011) je bilo delovno aktivnih prebivalcev 14.527, stopnja brezposelnosti pa je bila s 1.409 registriranimi brezposelnimi 8,8% (stopnja brezposelnosti v državi je bila 11,5%).

Tabela 6: Stopnja registrirane brezposelnosti, povprečje po letih – primerjava s Slovenijo in Osrednjeslovensko regijo:

	2008	2009	2010	2011 (povprečje do septembra)
Občina Domžale	4,45	6,21	7,73	9,04
Osrednjeslovenska regija	5,03	6,81	8,5	9,82
Slovenija	6,71	9,15	10,74	11,84

Vir: www.stat.si, 2011.

■ Analiza prostorske razporeditve delovnih mest kaže na monocentrično razporeditev delovnih mest, saj je bilo leta 2007 nad 75,5 % vseh delovnih mest skoncentriranih na območju somestja Domžal (Analiza razvojnih možnosti, 2011).

■ Iz Analize razvojnih možnosti občine Domžale (2011) poleg že navedenih izhajajo še naslednji socialni vidiki gospodarske moči:

- Občina Domžale ima dober celotni prihodek in dodano vrednost na prebivalca (le rahlo pod republiškim povprečjem).
- Leta 2009 je imela občina kljub krizi še vedno uspešno gospodarstvo, a predvsem na račun nižje povprečne plače ter upada bruto investicij in zaposlitvenih možnosti.
- Občina ima dobro strukturo delovnih mest, saj že prevladujeta terciarni in kvartarni sektor, ki ustvarjata 60 % vseh prihodkov in nudita 58 % vseh delovnih mest.
- Plače v gospodarstvu so v občini Domžale med najnižjimi v regiji (1.304,00 EUR bruto mesečno).

3 VIZIJA IN VREDNOTE OBČINE DOMŽALE

3.1 VIZIJA

Domžale 2025

**Ugledno in uspešno gospodarsko, športno in kulturno središče.
Mesto priložnosti. Prostor zadovoljnih ljudi.**

Domžale bodo uspešno in ugledno podjetniško, športno in kulturno središče. Okolje, ki bo vzpodbujalo trajnostni razvoj, inovativnost, ustvarjalnost in samoiniciativnost. Prijetno in urejeno mesto, ki bo nudilo kakovost bivanja vsem generacijam in ustvarjalo priložnosti za mlade. Prostor zadovoljnih ljudi.

Ugledno in uspešno gospodarsko središče

Občina Domžale bo podpirala nove razvojne možnosti, podjetniško razmišljanje, javno-zasebno partnerstvo ter oblikovanje visokotehnoloških in okolju prijaznih proizvodnih, obrtnih in storitvenih dejavnosti z ukrepi za nastajanje kreativnega okolja, temelječega na bogatem znanju, tradiciji obrti in mojstrstva, učinkovitem pretoku informacij in inovativnosti. Kakovostna šolska mreža s pestro ponudbo izobraževalnih vsebin bo prerasla v center interakcij in učenja za vse generacije.

Maloštevilne kmetije se bodo usmerjale v sonaravno kmetovanje, ki vključuje varovanje in vzdrževanje kulturne in naravne podobe podeželja ter z dopolnilnimi dejavnostmi omogoča razvoj turizma.

Vrhunsko športno in kulturno stičišče

Po številčnosti kulturnih in športnih društev ter njihovih dosežkih bo občina Domžale predstavljala vrh ustvarjalnosti na nivoju države. S povečanjem prostorskih zmogljivosti kulturnega doma, novo športno dvorano in skupno informacijsko platformo bo prispevala h kakovostnejši ponudbi in boljši povezavi vseh deležnikov na polju športa in kulture.

Prostor zadovoljnih ljudi

Občina Domžale bo ostala privlačen prostor v središču Slovenije, ki bo omogočal prijetno bivanje. Kakovost vsakdanjega življenja bo zagotavljala bližina oskrbnih dejavnosti in delovnih mest.

Mestno središče bo urejeno v varno in prijazno shajališče in stičišče občanov. Mirujoči promet se bo umikal v podzemne garaže, zelena območja in mestni parki bodo oblikovani po sodobnih načelih krajinskega oblikovanja z namenom ustvarjanja prijetnejših poslovnih in bivalnih ambientov.

Občina bo ustvarila pogoje, da se nobena od družbenih skupin ne bo čutila kakorkoli zapostavljena. Za vse pomembnejše odločitve bo občina pridobila mnenje občanov ter še posebej pazila na vključenost in mnenje najšibkejših družbenih skupin.

Urbano v sožitju z naravo

Občina bo težila k postopnem preoblikovanju mesta Domžale in okoliških naselij z vzpostavitvijo prepoznavnega centra mesta z osrednjim trgom ter vzpostavitvijo in preoblikovanjem manjših lokalnih središč na območju raztegnjene urbane aglomeracije, ki se razteza vzdolž Kamniške Bistrice in železnice od Štude do Homca. Ob osrednjem mestnem naselju naj bi se postopoma vzpostavila prepoznavna središča tudi v naseljih Dob, Krtina, Rova, Ihan, Dragomelj, Radomlje in Homec.

Vodonosna območja bomo varovali in zagotavljali zadostno zalogo čiste podtalnice. V posodobljeni centralni in malih čistilnih napravah bomo obdelali večino odpadnih komunalnih vod. Energetsko učinkovita gradnja bo zmanjševala škodljive emisije.

Prepoznavno zeleno os ob Kamniški Bistrici bomo dopolnili z mrežo poti in kolesarskih stez skozi zelene oaze ob rekah in varovanih naravnih območjih. Posebno pozornost bomo namenjali ohranjanju vrednot prostora, ohranjanju biološke raznovrstnosti, pa tudi vzorca poselitve, ki zagotavlja trajnostni razvoj in ohranjanje kulturne krajine.

3.2 VREDNOTE

Na podlagi postavljene vizije v ospredje postavljamo naslednje vrednote:

**znanje, inovativnost, ustvarjalnost,
podjetništvo,
povezovanje in sodelovanje,
zdravje in socialna varnost,
kakovost bivanja,
trajnostni razvoj.**

4 STRATEŠKE USMERITVE OBČINE DOMŽALE

Ključna strokovna podlaga za pripravo predloga Razvojnega programa Občine Domžale je bila Analiza razvojnih možnosti: demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo občine Domžale, katere avtor je strokovnjak za analize in strategijo razvoja, Peter Velikonja, Koda d.o.o. Velikonja je na podlagi svoje analize po naročilu Občine Domžale izpostavil ključne razvojne probleme občine in oblikoval Osnutek strateških usmeritev Občine Domžale, katerega izvlečke predstavljamo v nadaljevanju (do poglavja 5).

4.1 KLJUČNI RAZVOJNI PROBLEMI, KI IZHAJAJO IZ ANALIZE RAZVOJNIH MOŽNOSTI

Za celovito analizo ključnih razvojnih problemov občine so pomembne tendence na prostorskem, demografskem in gospodarskem področju. Iz Analize razvojnih možnosti lahko izdvojimo ključne, med seboj povezane razvojne probleme občine, in sicer :

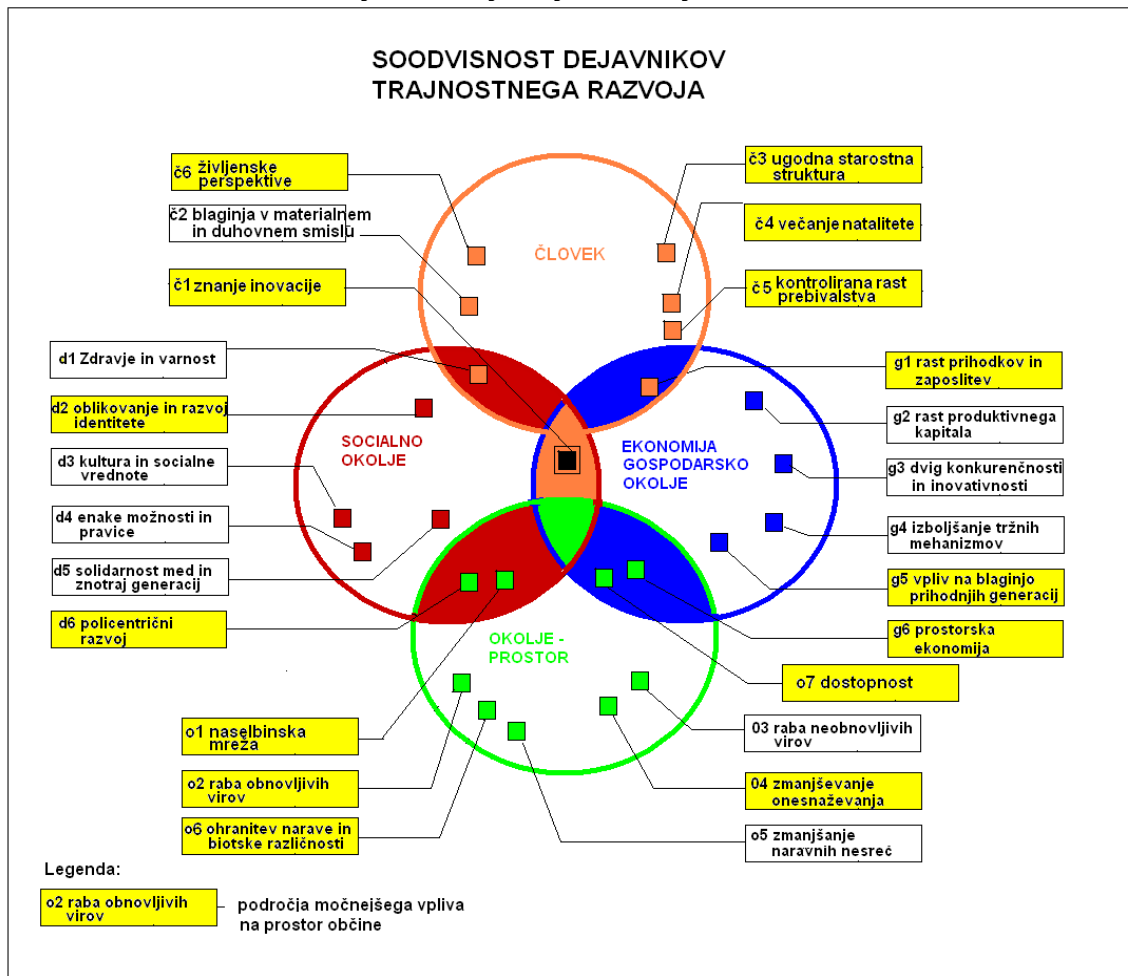
1. Gibanje prebivalstva kaže izjemno rast že daljše obdobje in to tako zaradi pozitivne natalitete (povezane s še dobro starostno strukturo) kot tudi priseljevanja (povezanega z dobro dostopnostjo in manj z zaposlitvenimi možnostmi v občini). Ta trend dolgoročno pomeni vitalno strukturo prebivalstva, vendar obenem vse večje težave pri zagotavljanju ustrezne infrastrukturne oskrbe ob omejenem proračunu. Ob siceršnji rasti prebivalstva pa je rast neustrezno razporejena in nenačrtna, saj je največja rast obeležena na obrobju občine izven oskrbnih središč. Ta območja bodo zato potrebovala nove oskrbne dejavnosti. (To pomeni, da bo proračun še bolj obremenjen z vlaganji v komunalno infrastrukturo in oskrbo.)
2. Neustrezna struktura in premajhno število delovnih mest v občini bo ob nadaljnjem upadu letih v sekundarnem sektorju še naprej generirala prevelike dnevne delovne migracije, ob hitrem razslojevanju tradicionalne naselbinske strukture ter do izgube identitete in preoblikovanje večine naselij v spalna naselja.
3. Sicer dobro razvito naselbinsko omrežje bo ob slabi dostopnosti v smeri Moravske doline zahtevalo vlaganja v prometne povezave ali oblikovanje novega središča v tem območju, čeprav trenutno območje kljub rasti nima dovolj prebivalstva v gravitacijskem območju.
4. Vse večja je prometna in ekološka obremenjenost prostora povezana z 2. in 3. točko ključnih razvojnih problemov občine.

4.2 RAZVOJNI CILJI

4.2.1 Strateške usmeritve

Prostor strateško dojemamo kot enega od štirih ključnih dejavnikov razvoja: človek-gospodarstvo-sociala-prostor, ki jih bo morala občina harmonično razvijati. Soodvisnost teh ključnih dejavnikov prikazuje shema v nadaljevanju:

Slika 1: Ključni razvojni dejavniki in njihova soodvisnost

S pomočjo gornje sheme lahko ključne razvojne probleme razdelimo na dolgoročne, srednjeročne in kratkoročne. Delitev izhaja iz teže problema in s tem povezanega časa, ki je potreben, da pride do razvojnega preobrata. Najpomembnejši razvojni dejavnik je vsekakor človek s svojimi vrednotami interesi in znanji oz. izobrazbo.

Globalni podatek o stanju prebivalstva nam dajo prebivalstvene strukture, kot je starostna struktura, z njo so neposredno povezani dejavniki kot je nataliteta, ki je povezana še z življenjskimi perspektivami in vrednotami.

4.2.2 Analiza posledic, vzrokov zanje in vzročno posledičnih zvez ključnih razvojnih problemov

Dolgoročni ključni problemi občine Domžale:

■ Slabšanje strukture prebivalstva zaradi upadanja natalitete in večanje priselitev iz tujine;

■ **Slabšanje starostne strukture:** Iz Analize razvojnih možnosti izhaja, da je gibanje prebivalstva v najtesnejši zvezi-korelaciji s številom in strukturo zaposlitvenih možnosti v občini oz. ugodne dostopnosti do zaposlitvenih središč v odvisnosti od porabljenega časa in ranga zaposlitvenega središča. (Ljubljana kot zaposlitveno središče zelo ugodno vpliva na gibanje prebivalstva v območju 25 minutne dostopnosti oz. 35 minutne dostopnosti po avtocesti, kar je trenutno najmočnejši spodbujevalec rasti.)

Občina Domžale je imela vse opazovano obdobje namreč premalo zaposlitvenih možnosti glede na delovni kontingent, obenem je že preveč oddaljena od najbližjega močnejšega zaposlitvenega središča Ljubljane, da bi bile možne dnevne delovne migracije, ki ne bi imele dolgoročnih posledic v vse večji prometni obremenjenosti prostora. Obenem dnevne migracije na prevelike razdalje spreminjajo naselja v t.i. spalna območja, kar slabo vpliva na pripravljenost prebivalstva za vključevanje v razvojna vprašanja občine;

■ **Naselbinska mreža prostorsko ne sledi rasti prebivalstva:** V tako veliki in obenem reliefno razgibani občini, bi morala območja, ki so izven 15 minutne dostopnosti, imeti vsaj eno središče na nivoju pomembnejšega lokalnega središča. Ta središča bi morala imeti razvite zaposlitvene možnosti (pomembno lokalno središče za najmanj 40 % aktivnega prebivalstva). Majhnost naselij v tem območju kljub njihovi prebivalstveni rasti onemogoča oblikovanje kritične mase prebivalstva za tak rang oskrbe, kar ponovno vpliva na zmanjšanje življenjskih perspektiv v takih okoljih, saj imajo izrazito spalni značaj;

■ Življenjske perspektive;

■ Blaginja v materialnem in duhovnem smislu;

■ **Izobraženost – znanje in inovacije:** Prebivalstvo v demografsko rastočih območjih, a s slabimi zaposlitvenimi možnostmi dosega nižjo blaginjo (predvsem zaradi dolgih voženj) in posledično nima tako ugodnih življenjskih perspektiv za dobro življenje kot tisto, ki se mu ni treba voziti na predolge razdalje. Mlado izobraženo prebivalstvo je glavni razvojni generator območja pod pogojem, da ima dobre pogoje za delo, je organizirano in da je okolje naklonjeno razvoju, podjetništvu in inovacijam. Tudi navedeni pogoji so premo sorazmerni obstoječi starostni in izobrazbeni strukturi. Več kot je mladega prebivalstva in bolj kot je izobraženo, bolj je območje naklonjeno razvoju, podjetništvu in inovacijam. Kljub temu, da ima občina Domžale nadpovprečno število študirajoče mladine na prebivalca, pa ta zaradi premajhnega števila, predvsem pa neustrezne zahtevnostne strukture delovnih mest, največkrat ne najde zaposlitve in možnosti osebnega razvoja v domači občini;

■ **Gospodarsko in poslovno okolje:** Kljub temu, da je gospodarstvo občine Domžale sorazmerno dobro reagiralo na finančno krizo, saj izkazuje tako nadaljnjo rast prihodkov in dodane vrednosti, ter razen Tosame odlične bonitetne ocene, pa razen Heliosa TBL in Kartona Količevo zmanjšuje zaposlenost.

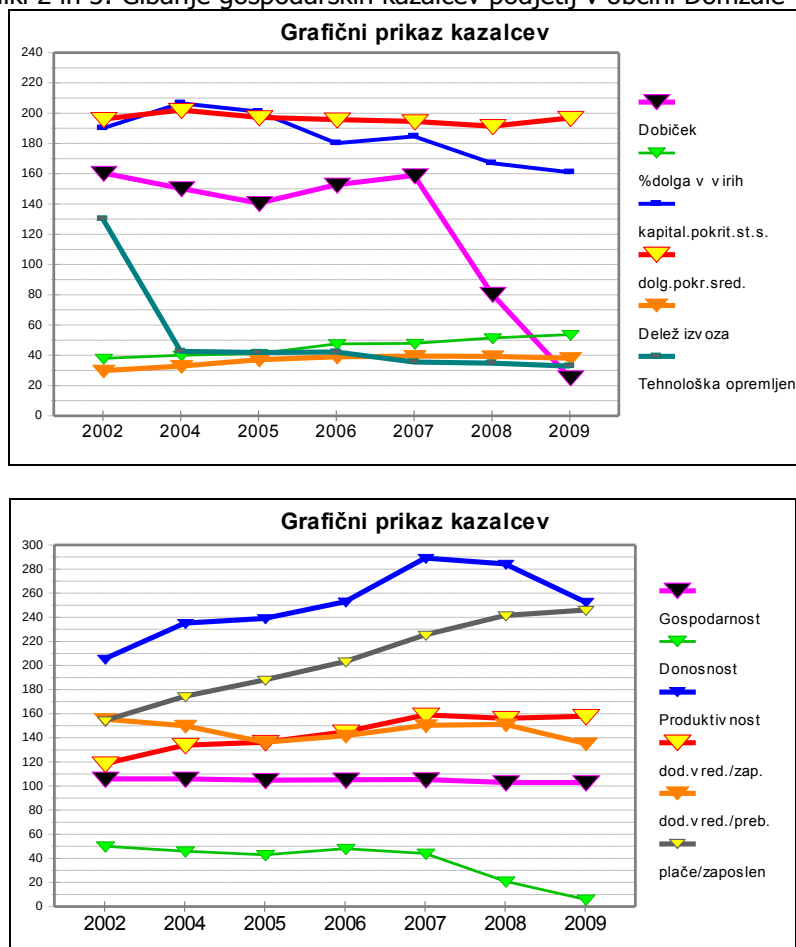
Tabela 7: Kazalci in boniteta najpomembnejših družb v občini Domžale v letu 2010:

	DEJAV .	ŠT. ZAPOS .	GIBANJ E ZAPOS .	PRIHODE K	GIBANJ E PRIH. .	DODANA VREDNOST/ZAPOS L.	DOB./ ZAPOS .	BONITET A
HELIOS TBL	20	867	+	199 mio	+	24,331	6,340	8
KOLIČEVO KARTON	17	361	+	115 mio	+	62,602	20,461	10
TOSAMA	13	418	-	31 mio	-	26,595	(2,472)	6
SAM JARŠE	47	133	-	24 mio	-	29,069	2,076	7
PPG HELIOS	46	16	-	46 mio	-	359,670	226,614	9
TRI PRO (zavarovaln o zastopniška	76	73	-	2 mio	-	24,740	(318)	10

Razvojni program Občine Domžale 2012 - 2025

družba)								
AS DOMŽALE	VSA	115	-	16,8 mio	-	36,537	4,863	9

Sliki 2 in 3: Gibanje gospodarskih kazalcev podjetij v občini Domžale

Čeprav so se nekateri kazalci (dobiček, produktivnost, donosnost, kapitalna pokritost) po letu 2007 močno poslabšali, pa so kljub gospodarski krizi še vedno pozitivni. Tako so bili kazalci leta 2009 še vedno na nivoju naslednjih ocen:

Dobiček	2,5	Gospodarnost	3
Delež dolga v osnovnih sredstvih	4	Donosnost	1
Kapitalska pokritost stalnih sredstev	3	Produktivnost	4
Dolgoročna pokritost stalnih sredstev	4	Dodana vrednost na zaposlenega	3
Delež izvoza	3	Dodana vrednost na prebivalca	3
Tehnološka opremljenost	3	Plača/zaposlen	4

in skupno oceno 3,4

Iz teh ključnih kazalnikov izhaja, da je domžalsko gospodarstvo izvozno usmerjeno, posluje z dobičkom, a je investicijsko zelo previdno, kar poleg nizkega deleža investicij kaže tudi nizka zadolženost. Občinsko gospodarstvo je torej kljub krizi sposobno več investirati v razvoj in s tem v odpiranje novih zaposlitvenih možnosti, kar je spodbuden kazalec glede na ključne probleme.

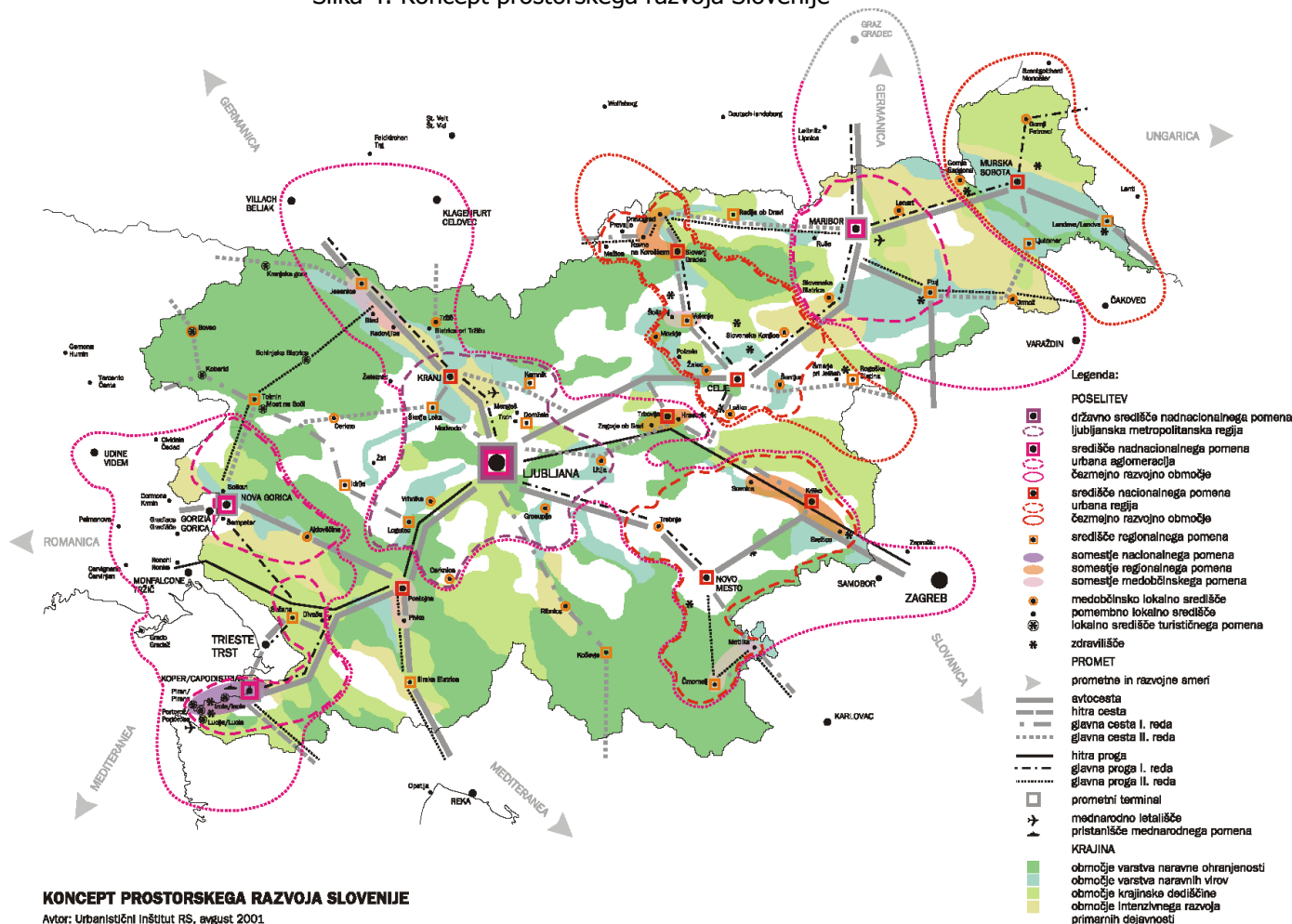
4.3 POMEN HARMONIČNEGA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA BLAGINJO PREBIVALSTVA

4.3.1 Razvojni imperativi

Nastajajoče metropolitansko območje »velike Ljubljane« bo še močnejše »izžarevalo« gospodarske in socialne pa tudi prebivalstvene vplive na prostor občine Domžale, glede na to, da bodo ti vplivi imeli še nadalje večji vpliv na strani »backwash effects«² efektov izpiranj kot »spread effects« nalaganja, bo občina še naprej prvenstveno težila k gospodarski krepitvi občine, zlasti z odpiranjem novih delovnih mest v terciarju in kvartarju (alokacijo zaposlitvenih mest iz Ljubljane). Za močnejši vpliv Domžal bo treba oblikovati sodobnejše komunikacijsko omrežje v več (različnih) smereh, ne le proti Ljubljani in Celju, temveč tudi Kamniku, Mengšu, Komendi in Moravčam. Močnejša razvojno naravnava gospodarska rast zlasti v inovativnih in tehnološko zahtevnih panogah in nadaljnja prebivalstvena rast Domžal s priurbanim območjem, integracija s sosodnjimi naselji: Rodica, Vir, Količevo, Podrečje in Zaboršt v urbano območje razširjenega Domžal, ob kooperaciji in organizirani dinamiki razvoja naselja, koordinacija razvojnih vprašanj na ravni občin in upravne enote - razmah integracijske dinamike na različnih ravneh.

Z vidika občine Domžale je odločilno vprašanje v zvezi z razvojnimi investicijami, koliko novih delovnih mest, ob upoštevanju vplivov na okolje, in kakšno strukturo novih zaposlitvenih možnosti prinašajo z vidika potrebe po prestrukturiranju iz sekundarnega v terciarni in kvartarni sektor.

Slika 4: Koncept prostorskega razvoja Slovenije

² »Take away« ali »backwash effects« kot »Spill over« Razvojna središča – generatorji, dokler ne dosežejo lastne razvojne zasičenosti, kot privlačna območja iz svojih vplivnih območij več odnesejo Take away, kot prinesejo »Spill over«.

Osnovni okvir razvoja občine Domžale je opredeljen z naravnimi in ustvarjenimi danostmi: predvsem geografsko lego, bližino razvojnih polov (središč), zaposlitvenih centrov in prometnega omrežja ter planiranim konceptom razvoja Slovenije, ki ga prikazuje zgornja slika. Iz slike izhaja, da sodijo Domžale v neposredni gravitacijski vpliv Ljubljane, vendar je predviden tudi lasten razvoj v središče regionalnega pomena.

4.3.2 Varovanje okolja in sonaravni razvoj

Zahteve po varovanju okolja bodo vse močnejši razvojni omejitveni dejavnik in bodo vse bolj diferencirane. Največje bodo v območjih z (1) visoko gostoto prebivalstva, (2) v območjih z močno (tradicionalno) industrijo, (3) v območjih z intenzivnim kmetijstvom, (4) ob transportnih (predvsem cestno prometnih) koridorjih ter (5) na turistično-rekreacijskih območjih in varovanih krajinskih območjih.

Iz tega izhaja, da ima občina nekatere prednosti z vidika varovanja okolja in sonaravnega razvoja. Vendar so že nakazani negativni trendi, predvsem na dolinskem območju občine, zlasti iz razlogov pod točko 4, v demografsko ogroženih območjih pa pod točko 3 in 5. Ohranitev in vzpostavitev neonesnaženega okolja in uravnoteženega razvojnega modela je nujen imperativ razvoja občine, kar pomeni, da bo varovalna vloga prostora pridobivala na pomenu in imela absolutno prednost pred drugimi rabami (omejevanje nenačrtne urbanizacije in pospeševanje razvoja "mirnih" con, naravovarstvenih in turistično atraktivnih območij, zelenih in rekreacijskih površin in elitnejših stanovanjskih območij).

Občina Domžale je v tem pogledu pred vsemi nakazanimi izzivi: potrebna je močna volja strokovnih služb občine in prebivalcev za vzpostavitev uravnoteženega "notranjega" občinskega, subregionalnega in regionalnega razvoja, omejevanje pretirane nekontrolirane urbanizacije in uravnavanje okolju prijaznega gospodarskega in socialnega razvoja.

Po metodologiji, ki jo je razvil Urad za razvoj prostora iz Švice izhajamo iz naslednjih okoljskih kriterijev:

Tabela 8: Ekološki kriteriji za oceno primernosti gospodarskih dejavnosti

Kriteriji/ocene	3	2	1	0	-1	-2	-3	V1	V2	V3	V4
Emisije v okolje				V1	V2	V3	V4	0	-1	-2	-3
Krajinska degradacija			V1	V2	V3		V4	1	0	-1	-3
Naravna in biotska raznolikost			V1	V2	V3	V4		1	0	-1	-2
Raba virov energije				V1	V2	V3	V4	-1	-2	-3	-3
Škoda ob naravnih nesrečah				V1	V2	V3	V4	0	-1	-2	-3
SKUPAJ								1	-4	-9	-14
Variante:1,2,3	V1	V2	V3	V4							

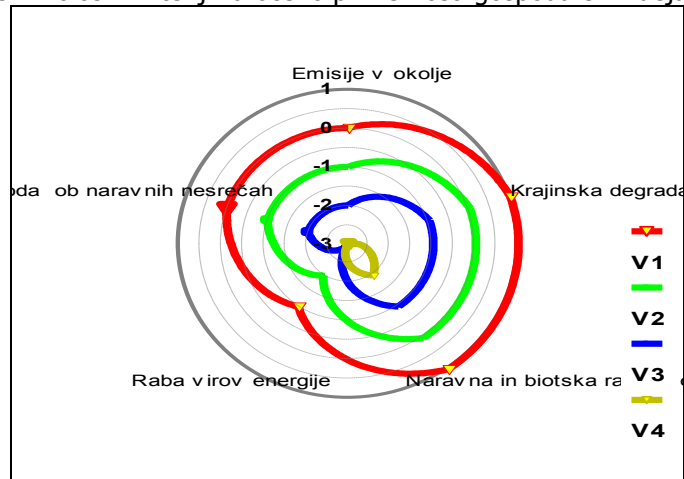
Varianta 1: Storitvene dejavnosti, bančništvo, izobraževanje, raziskave in razvoj

Varianta 2: Dejavnosti t.i. novih ekonomiji-visokotehnološka industrija

Varianta 3: Dejavnost lahke in predelovalne industrije

Varianta 4: Dejavnost težke industrije

Slika 5: Ekološki kriteriji za oceno primernosti gospodarskih dejavnosti

4.3.3 Globalne gospodarske usmeritve

Gospodarska rast, ki temelji na premišljenih investicijah v visoke tehnologije, višji dodani vrednosti in visokem deležu znanja, je najpomembnejša motivacija za integracije na širšem vplivnem območju Domžal. Pospešen gospodarski razvoj zlasti terciarnega in kvartarnega sektorja, ki sta sedaj v občini Domžale za slovenske razmere že dobro razvita, bo pospeševalec medobčinskih ((post)industrijskih) izmenjav. Nujnost odpiranja v evropske integracijske procese bo zahtevala mrežno povezovanje mest, oblikovanje omrežja sodelujočih občin in mest v širšem gravitacijskem območju Domžal. Vzpostaviti bo treba še boljše in širše sodelovanje, zlasti s Trzinom, Mengšem, Lukovico, Moravčami in Kamnikom, ki imajo podobne ključne probleme ter nadgraditi sodelovanje z Mestno občino Ljubljana kot nacionalnim središčem. Vse navedeno je pomembno tudi zato, ker imajo Domžale glede na središčno lego pogoje, da postanejo sedež nekaterih skupnih služb za širše območje.

Občina se bo zavzemala za koncept razvoja, ki temelji na razvojni dinamiki mreže srednje velikih mest in policentričnem razvoju države. Srednje velika mesta so bolj fleksibilna in dopuščajo hitrejše gospodarsko prilagajanje z oblikovanjem tehnoloških vozlišč, raziskovalno inovacijskih točk in preusmeritvijo neperspektivnih dejavnosti v terciarni in kvartarni sektor. Le z oblikovanjem dinamične mreže mest po vsem prostoru države lahko konkuriramo konceptu močnih razvojnih središč v sosednjih državah ob meji z nad 100.000 prebivalci. Tak koncept razvoja države pa je tudi priložnost za Domžale, ki se z razvojem specializiranih proizvodenj, okrepitvijo kvartarnega sektorja in s prevzemanjem dodatnih oskrbnih funkcij za širše gravitacijsko zaledje (pridobitev oskrbnih in centralnih funkcij regionalnega pa tudi nacionalnega pomena, ohranitev statusa občine s kvalitetnimi bivalnimi pogoji, oblikovanje tehnološkega vozlišča, raziskovalno inovacijskega jedra in pridobitev novih tudi regionalnih in nacionalnih funkcij) lahko razvije v še pomembnejšega močnega generatorja razvoja svojega vplivnega območja.

4.3.3.1 Prebivalstvo – trg delovne sile

Značilni procesi, kot so zmanjševanje rodnosti, staranje prebivalstva in zmanjševanje števila zaposlenih v tradicionalnih »velikih družbah«, se bodo vsaj v prvem desetletju še nadaljevali. Najpomembnejši faktor produktivnosti ob ekonomiji obsega, tehnološki opremljenosti dela in podjetniški infrastrukturi je prav izobražen kader in razvoj inovacij, zato bo občina sprejela ukrepe za privabitev in zadržanje izobražene delovne sile ter razvoj oblik stalnega izobraževanja in dopolnjevanja znanj.

Napredek v kvaliteti razvoja prebivalstva (z višjo rodnostjo) je možen le ob izboljševanju in izenačevanju socialnih in zaposlitvenih pogojev, gradnji stanovanj za mlade družine ter ekonomskih in socialnih spodbud za družine pa tudi z ohranjanjem prebivalstva tudi na podeželju (za občino Domžale

je tudi bistvena usmeritev v odpiranje novih zaposlitvenih možnosti v terciarnem in kvartarnem sektorju).

Ti trendi zahtevajo omejevanje prevelikih dnevnih delovnih migracij prebivalstva in aktivno razvijanje Domžal kot generatorja razvoja regije ob "kontrolirani" migracijski politiki z različnimi oblikami medobčinskega sodelovanja. Zaradi slabe dostopnosti je potrebno oblikovati in načrtno razvijati vsaj eno lokalno središče v smeri Moravske doline.

4.3.3.2 Kmetijstvo

Sedanji trendi relativno povečujejo tudi konflikte med naravi prijazno in intenzivno kmetijsko in nekmetijsko rabo prostora. Aktivno kmetijsko prebivalstvo se v občini rahlo povečuje, saj je število kmetov celo naraslo s 139 leta 2005 na 146 leta 2011.

Prisoten bo trend povečevanja posesti pri kmečkem prebivalstvu, ki kljub temu ne bo zadostovala za rentabilno proizvodnjo. V primeru poudarjenega razvoja sekundarnega sektorja, ki potrebuje velike industrijske površine, se bodo večali konflikti med urbanizacijo in potrebami kmetij in zlasti polkmetij. Za ustrezno rentabilnost bo nujna poudarjena specializacija v določene kmetijske kulture in kmetijske proizvode, ki najbolj ustrezajo specifičnim naravnim pogojem za kmetovanje.

Perspektivno bo tudi "vračanje" živilske industrije na podeželje v obliki majhnih predelovalnih obratov, dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in delitve dela med kmečkimi gospodarstvi. Ekonomske zakonitosti bodo vplivale na zmanjševanje vloge "drobne posesti" pretežno polkmetov.

Tudi razvoj podeželja je poudarjeno odvisen od razvoja zadovoljive oskrbe, torej omrežja srednje velikih mest, predvsem pa lokalnih in pomembnejših lokalnih središč. Možen je razvoj številnih tudi dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, potrebno bo spodbujati sinergije med turizmom in ohranjanjem kmetovanja na tradicionalen način ter tradicionalno kmetijsko kulturno krajino, ki je v občini že deloma ogrožena.

4.3.3.3 Industrija in gradbeništvo

Rast novih proizvodenj z visoko novo ustvarjeno vrednostjo bo vse bolj odvisna od nastajanja oz. oblikovanja novih raziskovalno inovacijskih centrov. Vse bolj bo prisotna specializacija v sektorjih z visokim deležem investicij, znanja in raziskovalnega dela.

Značilni postindustrijski procesi, kot so "up grading" prestrukturiranje, mreženje, alociranje in krepitev terciarja in kvartarja, bodo omogočili oblikovanje družb po "evropskih kriterijih", v katerih bodo nosilni sektorji razvoj, raziskave, marketing in alternativne čiste tehnologije.

Zaradi specifičnega položaja občine ni potrebe po podpiranju vsakršnih industrijskih dejavnosti, marveč le kvalitetnih programov, ki potrebujejo manj prostora, ne obremenjujejo okolja s prometom, hrupom in nevarnimi snovmi, torej tehnološko zahtevnega podjetništva in razvoja novih oblik malih in srednje velikih družb in samostojnih podjetnikov.

Energija bo postajala vse dražja, zato bo nujno varčevanje z energijo. Vse bolj bodo aktualne tudi investicije v energetske izrabo obnovljivih virov energije.

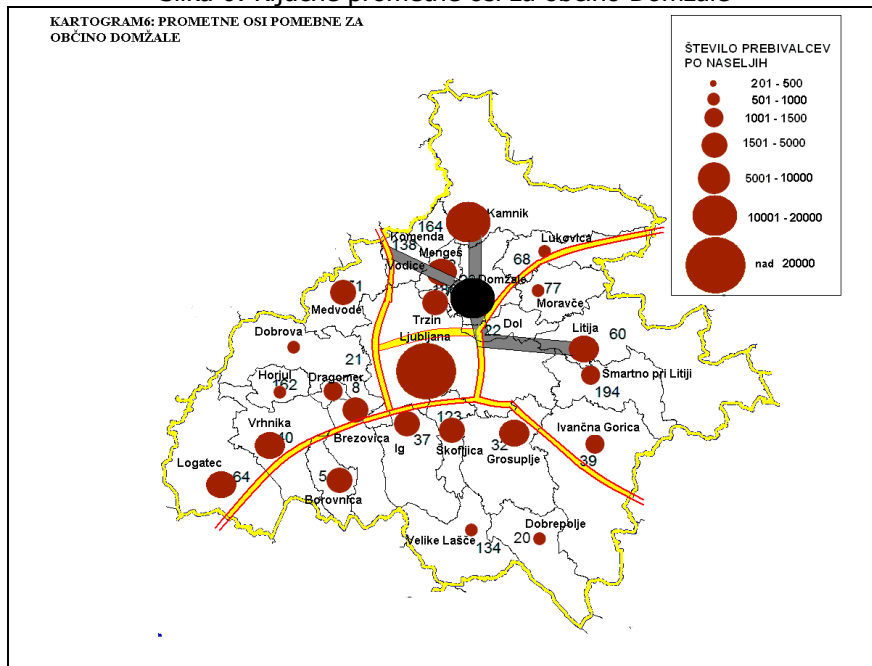
Razvoj v smeri kvalitete bo zahteval vse več inovativnosti, visoke tržnosti izdelkov in storitev, kar bo večalo pomen tehnoloških in raziskovalno inovacijskih oddelkov v močnejših družbah.

4.3.3.4 Promet

Občina bo omejevala prevelike migracije iz oz. v občino in podpirala gradnjo in rekonstrukcijo medmestnih povezav, ki so v interesu večanja gravitacijske moči Domžal, to je poleg posodobitve povezave proti Ljubljani in Kamniku tudi paralelni razvoj regionalnih hitrih povezav, predvsem do Kranja, Litije in Trbovelj in povezave posameznih naselij na svoje centre, to je predvsem Domžale, Radomlje, Dob in Ihan.

Prometne preobremenitve, ki se bodo pojavljale ob prevelikih dnevniških migracijah, bo treba zmanjševati tudi z razvojem učinkovitega, poceni in hitrega javnega transporta (hitra primestna železnica Ljubljana – Kamnik), predvsem pa z ustrežnejšo lokacijsko razporeditvijo delovnih mest (bližje bivanju). Z večanjem zaposlitvenih možnosti v občini se bodo zmanjšale dnevne migracije izven občine, kar bo ugodno vplivalo na zmanjševanje prometa in z njim povezanih negativnih posledic, kot so: izguba časa, obraba vozil, prometne nesreče, poraba goriva in predvsem onesnaževanje okolja, saj promet predstavlja že nad 30 % vseh stroškov in enako tudi skoraj 30 % vsega onesnaževanja okolja.

Slika 6: Ključne prometne osi za občino Domžale

Prometna politika bo temeljila na ukrepih za podpiranje kolektivnega in omejevanje osebnega prometa, tudi s stimuliranjem skupnih voženj zaradi zmanjšanja pritiska na prometno omrežje.

4.3.3.5 Turizem

Turizem bo postal privilegirana dejavnost, ker je vezan na ohranjeno naravno okolje, lepoto krajine, kvalitetno stavbno dediščino, mirne oaze, t.j. na kvalitete, ki jih bo ob dosedanjih trendih hitre urbanizacije vedno manj. Turizem je dejavnost s široko delujočimi multiplikativnimi učinki, zato lahko pomeni enega od globalnih razvojnih stebrov občine, čeprav je sedaj udeležen v prihodku občine zgolj simbolično.

Občina ima primerne naravne danosti za razvoj turizma, zlasti zanimivo naravno dediščino: območja primerna za rekreacijo v naravi in za izletniški turizem (vode - Kamniška Bistrica, Rača, Radomlja, Rovščica in Žiški potok, gozdove, obdelana polja, zelene površine, Železno jamo na Gorjuši, razgledno točko Sv. Trojica), kot tudi za kulturni turizem (ohranjena kulturna dediščina - Grad Krumperk, krstilni kamen v cerkvi v Dobu, baročna cerkev sv. Mohorja in Fortunata, stavbna dediščina Menačenkova domačija z galerijo) in za turizem na kmetijah.

Za razvoj turizma sta potrebna dva pogoja:

- zagotavljanje dovolj atraktivne in kakovostne turistične ponudbe, ki privablja goste in jim ponuja največje možno zadovoljstvo,
- ustrezna mobilizacija vseh prebivalcev in koordinirano prostorsko, gospodarsko in turistično okolje, ki podpira ožjo turistično ponudbo.

Osrednji poudarek turizma v občini je lahko povezava kulture in tradicije: promocija dobre tipične hrane, promocija domačih blagovnih znamk, povezave s turistično bolj prepoznavnim območjem v soseščini Kamnikom ter nadgradnja ponudbe s kongresnim turizmom.

Pri investicijah v turizem bo občina morala upoštevati »rentabilnostni riziko« te panoge, vezan na sezono, vremenske pogoje in spremembe v navadah ljudi, ob dokaj visokih potrebnih vlaganjih v turistične zmogljivosti pa tudi v javno turistično infrastrukturo. Zato bo prioriteta v nadaljevanju in nadgradnji intenzivnih marketinških aktivnosti za privabljanje obiskovalcev ter s tem čim bolj optimalni izrabi obstoječih kapacitet ob dodatnih prihodkih turizmu komplementarnih dejavnosti v občini.

4.4 STRATEGIJE IN UKREPI ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA OBČINE

4.4.1 SWOT analiza

4.4.1.1 SWOT analiza: Izzivi notranjega in zunanjega okolja – povzeto po Osnutku strateških usmeritev Občine Domžale

Problemski sklopi	Gospodarstvo	Kvaliteta življenja	Poselitev	Prometna infrastruktura	Krajina
Prednosti občine	Vitalna struktura dejavnosti ob ustreznem deležu storitvenih dejavnosti v BDP.	Sorazmerno visok individualni in kolektivni standard prebivalstva.	Nastavek policentričnega sistema poselitve s središčnim položajem Domžal glede na zaledje.	Občina ima poleg cestne mreže tudi železniško povezavo.	Sorazmerno ohranjena območja naravne in kulturne krajine.
Priložnosti za občino	Možna integracija gospodarskega sistema - različne gospodarske dejavnosti oziroma podjetja se povežejo v grozde (cluster). Gospodarstvo je investicijsko sposobno.	Talent, podjetnost in prilagodljivost prebivalstva novim družbenim, ekonomskim in prostorskim razvojnim izzivom in trendom.	Integracija urbanega sistema, središča se povežejo v konkurenčno naselb. mrežo z razvito delitvijo dela.	Razvoj integriranega prometnega sistema, v katerem tudi mikro središča opravljajo ustrezno prometno vozliščno funkcijo in so dobro povezana s središči višjega ranga. Možnost hitre mestne železnice.	Razvoj integriranega turističnega in prostorskega sistema krajine, v katerem so vsa pomembnejša območja medsebojno optimalno povezana z ekokoridorji.
Slabosti občine	Počasno prestrukturiranje, pomanjkanje razvojnih vizij in kapitala.	Visoka pričakovanja glede standardov. Nizke pokojnine upokojencev iz ekstenzivnih panog in relativno nizke povprečne plače v domžalskih podjetjih.	Stihijski in medsebojno konkurenčen razvoj naselij z nekontrolirano rastjo naselij okrog Domžal.	Neuravnotežen razvoj prometne infrastrukture - razkorak med stopnjo razvitosti cestne in železniške infrastrukture se povečuje.	Pretežno deklarativno varstvo krajine, prepočasno uveljavljanje novih instrumentov varstva okolja.
Nevarnosti za občino	Nizka dodana vrednost, medsebojna nepovezanost, zapiranje večjih gospodarskih družb, Lastniška struktura.	Povečanje socialnih stroškov zaradi demografske strukture in prevzemanja dragega socialnega modela EU.	Nadaljevanje nekontrolirane in stihijske poselitve. Morebitna prekomerna poselitev nevarnost za družbeno in komunalno infrastrukturo.	Dezintegracija prometnega sistema - pretovor in tranzitni (tovorni) promet poteka skozi občino, logistično distribucijska dejavnosti se izvaja v logističnih centrih izven občine. Nezmožnost vzpostavitve javnega prometa.	Pritisk na naravno in kulturno krajino ter okolje zaradi razvoja industrije, širjenja poselitve in povečanega obsega tranzitnega prometa.

4.4.1.2 SWOT analiza – rezultat delavnic³

PREDNOSTI	SLABOSTI
+ Ugodna geografska lega + Vrednote delavnosti in samoiniciativnosti + Razvite družbene dejavnosti + Možnosti za priliv izobraženega kadra in kapitala + Odnosi so strpni, politika zna prisluhniti potrebam prebivalcev + Prepoznavnost in podjetniška tradicija + Razvite storitvene dejavnosti, dostopne upravne storitve. + Sorazmerno ohranjeno naravno okolje + Ugodna demografska struktura	- Razvoj družbene in gospodarske infrastrukture ne sledi hitremu naraščanju prebivalstva - Pomanjkanje investicijskih sredstev - Nizka tehnološka raven malega gospodarstva in njegova usposobljenost za prehod na proizvode z večjo dodano vrednostjo - Prostorska omejenost za razvoj podjetništva - Pomanjkanje kapacitet za izvajanje otroškega varstva - Nezadostna razvitost turistične infrastrukture - Pomanjkanje zelenih površin v urbaniziranih predelih občine - Spalno naselje - Premajhne možnosti zaposlovanja znotraj občine - Pomanjkanje neprofitnih stanovanj
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
+ Okolje, narava kot pogoj za aktivno in zdravo življenje + Geostrateški položaj + Povpraševanje po znanju + Razvoj tehnoloških parkov, inkubatorjev, kampusov + Integracije za prenos znanja in pridobivanje sredstev EU + Zagotavljanje dobrih prostorskih možnosti za razvoj podjetništva + Stimulativno okolje za razvoj podjetništva + Pridobivanje novih finančnih virov za razvoj + Večja vključenost novih prebivalcev + Ohranjanje naravne in kulturne dediščina	- Razvoj družbene in gospodarske infrastrukture morda ne bo sledil hitremu naraščanju prebivalstva in njihovim potrebam - Izredno povečan promet skozi občino - Gospodarska in socialna recesija v EU in Sloveniji, ki vodi v povečano brezposelnost - Selitev kapitala v države s poceni delovno silo - Nagla rast števila starejših občanov - Neusklajena državna politika - Pomanjkanje šolskega prostora

4.4.2 Razvojni cilji in prioritete Občine Domžale

4.4.2.1 RAZVOJNA PRIORITETA 1: Kakovostno bivalno okolje

Temeljno vodilo pri vseh odločitvah občinskega vodstva bo blaginja in dobrobit prebivalcev, po načelu, da je občina učinkovit servis, katerega delovanje je namenjeno prav njim. Najpomembnejši dejavnik dobrega počutja in visokih življenjskih perspektiv pa je prav bivalno okolje. To vključuje ustrezno infrastrukturno opremljenost naselij, dostopnost do različnih storitev in prireditev, možnost izobraževanja, varstva otrok in ostarelih, urejeno in čisto okolje, prijetne razmere za bivanje, ustrezne prometne povezave ter sodoben in hiter javni potniški promet. Glede na število prebivalstva in kupno moč je v občini Domžale možno razvijati širok spekter storitev in možnosti za zadovoljevanje ne samo vseh temeljnih potreb prebivalcev, temveč tudi zahtevnejših storitev za potrebe širšega območja subregije ter glede na prometno lego tudi države.

■ Znanje in inovacije

Kot izhaja iz grafa soodvisnosti dejavnikov razvoja, je človek s svojimi znanji in vrednotami ključni razvojni dejavnik, zato je izobraževanje nujen predpogoj družbenega in gospodarskega razvoja. Kazal se bo v kakovostni šolski mreži, kjer bodo poleg privlačnih in urejenih prostorov pomemben dejavnik privlačnosti tudi pestra ponudba izobraževalnih vsebin (vključno s tečaji, podjetniškim praktičnim usposabljanjem in usposabljanji v okviru vseživljenjskega učenja). V prvi vrsti bo izobraževanje usklajeno s potrebami lokalnega gospodarstva, vse več pozornosti pa bo namenjene tudi informacijskemu in jezikovnemu izobraževanju ter usposabljanju na področju različnih veščin (mojstrski izpiti, tečaji, tehnično izobraževanje ob delu ...). Vodilno vlogo na področju izobraževanja bo imela vse bolj kakovostna Srednja šola Domžale z enoto gimnazije, ki bo poleg obstoječih programov razvijala tudi nove, namenjene zlasti tehničnim in naravoslovnim (biotehnologije, informatika, nanotehnologije, robotizacija, zelena energija) znanjem in poklicem. Pomembno razvojno vlogo na

³ Za namen razvojnega programa in strategije prostorskega razvoja so bile med leti 2005 in 2010 izvedene delavnice z zainteresiranimi javnostmi, skozi katere so sodelujoči izrazili svoja mnenja glede prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti občine Domžale, pa tudi njihova pričakovanja in potrebe glede nadaljnjega razvoja občine.

področju fakultativnega izobraževanja bo ohranjala in razvijala tudi organizacija za izvajanje izobraževanja za tretje življenjsko obdobje, Območna obrtno-podjetniška zbornica Domžale idr.

Zaradi naraščajočih potreb gospodarstva, razvoja turizma in trenutno velike razlike med izobrazbeno ravno prebivalstva in ponudbo zaposlitvenih možnosti s praviloma nižjo zahtevano izobrazbo bo občina spodbujala vseživljenjsko učenje, izobraževanje ob delu in podobne oblike, ki bodo razširile sloves Domžal kot izjemno kakovostnega izobraževalnega središča.

Vse institucije bodo posebno skrb namenjale brezposelnim, invalidom in deficitarnim kadrom kot tudi drugim šolajočim, ki bodo vključeni v izobraževalni proces, vključno s sodelovanjem na državnih in EU razpisih. Občina in šole bodo spodbujale širitev dejavnosti šol z namenom prilagajanja spreminjajočim se delovnim časom staršev, zlasti vozačev, ki že predstavljajo večino zaposlenega prebivalstva.

Šole naj ostanejo privlačni centri znanja, kjer se bodo mladi radi zadrževali tudi po preteku rednega pouka ob organiziranih oblikah razvijanja znanj skozi hobije in konjičke kot najbolj učinkovite izobraževalne metode. Zato so dobri kadri še posebej v tej sferi zelo pomembni, tako pri izbiri, kot tudi vzdrževanju vrhunske usposobljenosti in smislu za animacijo mladih.

■ Odlična kulturna, rekreacijska in športna ponudba, dostopnost zelenih površin, kolesarske in peš povezave

Občina bo še naprej zagotavljala ustrezne materialne in prostorske pogoje za izvajanje kulturnih, rekreacijskih in športnih dejavnosti ter se osredotočala na obnovo in racionalno izkoriščanje že obstoječih občinskih objektov in prostorov za te dejavnosti (v naseljih izven središč, predvsem v podružničnih šolah, kulturnih domovih in domovih krajevnih skupnosti, gasilskih domovih in ostalih razpoložljivih objektih). Občina že sedaj glede na število kulturnih in športnih društev in njihove rezultate predstavlja vrh ustvarjalnosti na nivoju države. Zato je usmeritev v nadaljnjo krepitev in ustvarjanje razmer za bogato kulturno in športno ponudbo, namenjeno čim širšemu krogu prebivalcev, ob nadaljnji podpori tudi vrhunskih ustvarjalcev in športnikov ter društev logično. Zaradi razvejanosti dejavnosti bo vzpostavila ustrezen informacijski sistem za obveščanje (skupna informacijska platforma) ter določila jasna merila za koriščenje občinskih prostorov in pridobivanje občinskih spodbud. Še zlasti bo podpirala razvoj obstoječih kulturnih institucij (kulturni dom z gledališko, koncertno, kino, muzejsko in likovno dejavnostjo, center za mlade, glasbeno šolo, knjižnico), pa tudi ljubiteljsko kulturo, ohranjanje prepoznavnih kulturnih vrednot in razvoj športnih panog, ki imajo v občini Domžale dolgoletno tradicijo. Na področju športa in rekreacije bo stremela k večnamenski uporabi različnih športnih objektov (šolskih telovadnic, ostalih pokritih športnih objektov in športnih parkov: v Domžalah, Dobu, Ihanu, Radomljah in na Viru), več pozornosti pa bo namenjala tudi izgradnji in obnovi omrežja kolesarskih in pešpoti (vključno s primerno urejenimi pločniki).

Pri zagotavljanju športne in kulturne ponudbe bo skušala občina povezovati vse deležnike in ponudnike. Ob lastnih sredstvih bo skušala za financiranje kulturnih in športnih prireditev pridobiti tudi sredstva zasebnega sektorja in sredstva iz razpisov.

Izrednega pomena za kakovost bivanja so tudi zelene površine in urejena središča naselij, zlasti oskrbnih središč vseh rangov, ki morajo postati središča za druženje in sprostitev (urejeni parki, urejena parterna oprema in fasade središčnih delov naselij), dostopna in opremljena za vse skupine prebivalcev (lahka dostopnost za starejše in invalide, prostori za počitek, igrala za otroke, skate park ...). Zlasti v Domžalah se bo nadaljevalo z urbanističnimi ureditvami s ciljem vzpostavitve mirnih con brez avtomobilov in con umirjenega prometa.

Kjer je le možno, zlasti ob regulacijah, naj se vzpostavi neposredni stik med urbanimi površinami in vodo-reko-potoki (Domžale, Radomlje) ter na ta način ustvari še prijetnejše poslovne in bivalne ambiente.

Kulturno in športno ponudbo ter ustrezno opremljene javne površine bo občina učinkoviteje vključevala v celostno turistično ponudbo.

■ Zagotavljanje dostopa do telekomunikacijske, energetske in komunalne infrastrukture

S prehodom v informacijsko družbo in družbo znanja bo občina zaradi naraščanja digitalizacije upravnih postopkov ter poslovnih transakcij zagotavljala ustrezno širokopasovno omrežje na celotnem občinskem ozemlju, tudi z izgradnjo brezplačnega brezžičnega internetnega dostopa na ozemlju občine ter s tem enakopravnost vseh občanov, ne glede na kraj njihovega bivanja. Pri tem bo občina spodbujala tudi zasebne vlagatelje (javno-zasebno partnerstvo), ki bi lahko z razpoložljivimi tehnologijami zagotavljali ustrezno pokritost sivih lis. Občina bo preko izobraževalnih institucij spodbujala elektronsko opismenjevanje ter prebivalstvu istočasno zagotavljala dostop do ustrezno opremljenih in prosto dostopnih informacijsko komunikacijskih točk (e-centri po krajevnih skupnostih, knjižnicah, šolah, javnih institucijah). V slabše dostopnih predelih občine bo občina zagotavljala razmere za delo na domu (delo na daljavo) ob podpori oz. z razvijanjem informacijsko-tehnoloških delovnih mest.

Prebivalcem bo občina še nadalje zagotavljala učinkovite infrastrukturne sisteme (vodovod, kanalizacija, čistilne naprave), zaradi česar bo omejevala prekomerno priseljevanje in urbanizacijo izven razvojnih polov (lokalnih in višjih središč) oz. na lokacijah izven naselij, le tako bo lahko (glede na pomanjkanje sredstev) v celoti dosegala zakonsko predpisane normative oziroma te, kjer je možnost in ustrezna finančna podlaga, tudi presegala.

■ Neonesnaženo in urejeno okolje

Čisto in urejeno okolje bo izhodišče vsakega posega v prostor in bo postalo skrb slehernega prebivalca občine, saj le tako lahko dosežemo visoko kakovost bivanja. Urbanistična politika bo sledila preudarnemu ravnanju z naravnimi viri, upoštevala vse prostorske elemente, istočasno pa tudi skrbela za dosledno izvajanje prostorskih aktov ter visoko postavljenih naravovarstvenih meril. Poleg ustreznega ravnanja občinskih institucij bo občina skrbela za okoljsko ozaveščenost vseh prebivalcev, k čemur bodo pomembneje prispevale vse razvitejšie institucije znanja v občini preko različnih osveščevalnih akcij. Občina bo težila k odgovornejšemu odnosu do okolja ter zmanjševanju pritiskov nanj, kar bo dosegala z učinkovitim prostorskim načrtovanjem, s preudarno rabo okoljskih virov, z zmanjšanjem količine odpadkov, rabo nizkoogljičnih energetskih virov ter povečanjem rabe javnega potniškega prometa (nadaljevanje projekta hitre primestne železnice in LPP).

K ustreznijemu ravnanju z okoljem lahko občina veliko pripomore tudi z ustrezno organizacijo gospodarskih javnih služb, ki bodo skrbela za odgovorno ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami, za kakovostno pitno vodo, prav tako pa tudi za odpravo okoljskih bremen ter sanacijo morebitnih divjih in legalnih odlagališč odpadkov. Občina mora na področju varovanja okolja vzdrževati ustrezen pravni okvir, inšpekcijo, ki bo bdela nad njegovim izvajanjem, k čistejšemu okolju pa lahko prispeva tudi z ustrezno energetsko politiko.

Občina bo na vseh nivojih razvijala in poudarjala okoljske vrednote in jih istočasno ščitila s primernim režimom varovanja, pri čemer bo bistveno pozornost namenila ohranjanju vrednot prostora, ohranjanju biološke raznovrstnosti, pa tudi vzorca poselitve, ki zagotavlja trajnostni razvoj in ohranjanje kulturne krajine.

Prekomerne pritiske na okolje, ki v zadnjem času sicer popuščajo, bo občina še nadalje omejevala glede na samočistilne in absorpcijske (nevtralizacijske) sposobnosti konkretnega prostora, kjer se izvajajo posegi. Občina bo pripravila program za preprečevanje naravnih nesreč na vseh območjih, ki so izpostavljena poplavam in hudourniškim vodotokom, pa tudi za hitro in odpravljanje njihovih posledic. Kjer hudourniki ogrožajo poselitvena območja, bo občina skladno s pristojnostmi in v dogovoru s pristojnimi službami izvedla ustrezne regulacije ter zagotovila sprotno čiščenje.

■ Dostop do storitev

Zaradi razmeroma hitre rasti prebivalstva, nadpovprečnega osebnega standarda in plač (zlasti dela prebivalstva zaposlenega v Ljubljani) ter s tem povezanega ustreznega povpraševanja ima občina vse pogoje za nadaljnji razvoj številnih poslovnih dejavnosti in storitev. Gravitacijsko zaledje in kupna moč v zaledju večine oskrbnih središč je ustrezna ali celo presega priporočen prag za dovolj velik promet,

ki zagotavlja rentabilno poslovanje in obstoj. Kljub temu bo občina skozi izbrani model poselitve povezovala obstoječe ponudnike in jim lajšala pogoje za nastop na trgu (ugodne najemnine, pomoč pri pridobivanju nepovratnih sredstev v okviru urejanja vaških jeder), obenem pa spodbujala povpraševanje po kakovostnejših izdelkih, kar bo izboljševalo ponudbo za domače prebivalstvo in tudi obiskovalce-turiste. Še zlasti bo občina sprejela potrebne ukrepe za zagotavljanje storitev, ki so v pristojnosti države (različni uradi, izpostave), da se zaustavi njihovo nadaljnje ukinjanje, ki bo vse bolj prisotno »pod pretvezo« zmanjševanja stroškov. Občina bo še posebej osredotočena na storitve, ki so v njeni pristojnosti (vodovod, komunala, knjižnice, kulturna in športna ponudba, zdravstvo, javni potniški promet) in kjer lahko spodbudi razvoj novih storitev.

Občina bo skrbela, da bodo storitve dostopne čim širšemu krogu prebivalcev in kjer je mogoče, prilagojene potrebam različnih uporabnikov. Zagotavljala bo ciljno usmerjene storitve, od ponudnikov le-teh pa zahtevala zagotavljanje visokih standardov. Prebivalci občine naj imajo pravico odločanja in izbire najkakovostnejšega ponudnika.

Priložnost za izboljšanje ponudbe je komplementarna z razvojem turizma, saj turisti dvigujejo kupno moč, istočasno pa tudi število porabnikov, kar specialističnim storitvam omogoča preživetje in zaslužek. Prav tako lahko turistične storitve uporabljajo tudi občani, s čimer se širi ponudba za domače prebivalstvo.

Ob hkratnem zagotavljanju pokritosti občinskega ozemlja s širokopasovnim internetnim dostopom bo občina spodbujala tudi ponudbo različnih spletnih storitev.

■ Izboljšana dostopnost in prometna povezanost (JPP)

Občina bo še naprej skrbela za ustrezno prometno povezanost, in sicer z lobiranjem na državnem nivoju za čimprejšnjo obnovo, normalizacijo in nadgradnjo obstoječih cest v državni pristojnosti, sočasno pa bo sama zagotavljala visoko kakovost lokalnih cest, zlasti tistih, ki povezujejo podeželska naselja z najbližjim središčem in tistih, ki povezujejo ta središča z Domžalami. To velja tako za razširitve in modernizacije posameznih neustreznih odsekov kot tudi za vzdrževanje teh cest zaradi zahtevnega terena (odvajanje padavinskih vod, proženje kamenja in peska, lomljenje drevja), ki ga bo preko različnih koncesijskih pogodb uredila z domačini.

Domžale imajo zaradi svoje velikosti, gostote poselitve in opravljanja centralnih funkcij (delovna mesta, upravno središče, ponudba različnih storitev) posebne potrebe, ki se odražajo v zahtevah po sistematičnemu urejanju prometa in zadostni količini parkirnih mest. Občina bo uredila mirujoči promet, pri čemer bo v Domžalah kot dolgoročnejša rešitev potrebna gradnja garažnih hiš. Primarni cilj tega ukrepa ne sme biti pridobivanje novih parkirnih površin in s tem spodbujanje dodatnega osebne prometa, temveč razbremenitev trenutno preobremenjenih predelov mesta in dvig življenjskega standarda v mestnem jedru (peš cone, zelenice, trgi). Poleg urejanja mirujočega prometa bo občina skrbela za ustrezno omrežje kolesarskih poti in pešpoti. Zaradi vzpostavljanja funkcionalnega somestja med Domžalami in primestnimi naselji bo občina prednostno celovito reševala povezanost med temi naselji (razširitev obstoječih cest, gradnja kolesarskih stez in pešpoti).

Zaradi neovirane dostopnosti do javno-upravnih storitev bo občina vse mestne površine z javnimi objekti prilagodila potrebam oseb s posebnimi potrebami.

■ Dostopnost do stanovanj

Občina bo zaradi privabljanja novih visoko izobraženih kadrov za potrebe gospodarstva in lokalnih gospodarskih družb zagotavljala dovolj kvalitetna stanovanja. Omogočala bo ponudbo različnih tipov (cenovnih, velikostnih, kakovostnih) stanovanjskih enot, prilagojenih različnim socialnim skupinam (oskrbovana stanovanja za starejše, prilagojena invalidom, mladim družinam).

V prvi fazi bo občina optimizirala rabo obstoječega stavbnega fonda, skrbela za njegovo obnovo (subvencije/stimulacije) in polno izkoriščenost, vzporedno pa tudi zagotavljala površine, kjer bi bila možna gradnja novih stanovanjskih enot (OPN, OPPN). Usmeritve za gradnjo bodo izhajale iz krajevnih posebnosti ob spoštovanju obstoječega poselitvenega vzorca. Na območjih, ki imajo nizko

absorpcijsko moč in kjer je pritisk za gradnjo velik, bodo pravila strožja in zahtevnejša ter obenem na depopulacijskih območjih prožnejša, s ciljem ohranjanja poselitve. Zaradi kvalitete ponudbe, zlasti za mlade družine, bo občina po svojih zmožnostih zagotavljala tudi večje število neprofitnih najemnih stanovanj, subvencionirala tržne najemnine in zagotavljala ugodne stanovanjske kredite v skladu z zakonodajo in razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

Občina bo opredelila namen praznih (bivalnih) objektov, še zlasti tistih v občinski lasti, in racionalizirala njihovo rabo.

4.4.2.2 RAZVOJNA PRIORITETA 2: Inovativno gospodarstvo

Med ključnimi problemi domžalskega gospodarstva smo izpostavili njegovo monostrukturno usmerjenost, predvsem pa šibkost glede na zaposlitvene možnosti, ki jih nudi, tako po številu kot po zahtevnosti. Ker občina nima sredstev niti pooblastil, s katerimi bi na področje gospodarstva koreniteje posegala, je njena osnovna naloga zagotavljanje primernih infrastrukturnih rešitev in podpornega okolja, ki bo spodbujalo vlaganja v lokalno gospodarstvo in krepilo njegovo konkurenčnost. Velikega pomena je tudi kakovostna delovna sila, na kar bo občina vplivala z že navedenimi vlaganji v izobraževanje in v kadrovska stanovanja za visoko usposobljeni strokovni kader ter z zagotavljanjem kakovostnega bivalnega okolja... S podpiranjem storitvenega sektorja (terciar, kvartar), turizma, zelene energije in e-storitev bo prispevala k razvoju novih delovnih mest in k diverzifikaciji gospodarstva, saj bo s tem to postalo prožnejše in manj odvisno od dogajanj v posameznem sektorju.

■ Krepitev podjetništva

Zaradi uspešnosti lokalnega gospodarstva, bližine nacionalnega zaposlitvenega središča in nizke stopnje nezaposlenosti je v Domžalah glede na dejstvo, da je bila občina Domžale še donedavnega najpodjetnejša občina v državi, opazno postopno zmanjševanje zanimanja za podjetništvo. Zato bo občina poleg skrbi in podpori obstoječim podjetjem, ki se bo kazala v zagotavljanju razpoložljivih poslovnih površin in infrastrukture (elektrika, vodovod, kanalizacija, širokopasovni dostop do interneta ...) ter v pripravljenosti občine, da pomaga z morebitnimi investitorji najti čim hitrejšo in čim ugodnejšo rešitev. Poleg zagotavljanja ustreznih infrastrukturnih rešitev bo ključna vloga občine v odpiranju novih poslovnih priložnosti, v terciaru in kvartaru tudi na nivoju nacionalnih in mednarodnih storitev, ki bo tako izkoristila prednost bližine nacionalnega središča. Spodbujala bo javno-zasebno partnerstvo, s katerim je možno dosegati obojestransko zadovoljstvo javnega in zasebnega sektorja in obenem odpirati nova izobrazbeno zahtevna delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Še posebej bo občina preučila možnost javno-zasebnega partnerstva pri razvoju posameznih infrastrukturnih rešitev, kjer bi občina izboljšala infrastrukturno opremljenost, podjetja pa razvila proizvode oz. storitve, ki bi jih lahko tržila; čistilne naprave.

Zlasti veliko skrb bo občina usmerila v ciljno naravnana izobraževanja in usposabljanja, z namenom spodbujanja podjetniškega razmišljanja pri mladih in usposabljanja za dejavnosti, vezane na ključne razvojne usmeritve občine.

Odločilno vlogo pri spodbujanju gospodarstva bo občina odigrala tudi na področju povezovanja lokalnega gospodarstva, svetovanja in usposabljanja za projektni management ter črpanja razpoložljivih državnih in evropskih sredstev.

■ Razvoj turizma

Turizem kot razvojna priložnost občine z vidika bogastva naravne, kulturne in tehnične dediščine nima takih potencialov kot sosednja občina Kamnik. Kljub temu dediščino tudi na širšem prostoru posamezne institucije že tržijo, vendar ne dovolj intenzivno in tudi ne dovolj povezano. Občina bo s sodelovanjem zbornice podjetništva in obrti povezala ponudnike turističnih produktov na širšem prostoru subregije in izoblikovala ponudbo, ki bo omogočila Domžalam razvoj v pomembno turistično destinacijo in izhodiščno točko za ogled naravne, kulturne in tehnične dediščine v širšem prostoru. Zato bo občina ustanovila Turistično informativni center, ki bo koordiniral ključne razvojne deležnike na področju dediščine in turizma, vzpostavil povezan sistema ponudbe in izoblikoval ponudbo Domžal kot turistične destinacije.

Za doseg višjih dohodkov iz turizma bo občina pomagala TIC-u pri strateškem in sistematičnem delovanju na področju promocije, marketinga (enotna celostna podoba), vzpostavljanja turistične infrastrukture (več rekreacijskih površin, boljše povezave, usklajene informacijske table, prenočišča, gostinska ponudba ...), oblikovanju novih turističnih produktov, izrednega pomena pa je tudi permanentno izobraževanje potencialnih turističnih ponudnikov (hotelirji, gostinci, vodniki ...).

Pri razvoju turizma bo občina sledila zastavljeni turistični strategiji in ponudbo prilagajala turistom s posebnimi interesi (tehnična, naravna in kulturna dediščina, geologija, botanika, elektronika, šport, rekreacija ...).

Občina bo skupaj s turističnim gospodarstvom organizirala in podpirala prireditve, ki bodo širile ugled destinacije Domžal, približale storitve turistično informacijskega centra uporabnikom, k sodelovanju pa bo občina vabila tudi čim širši krog prebivalcev, podjetij in interesnih združenj.

Predstavitev turistične ponudbe občine na spletni strani bo občina naredila še bolj celovito in prepoznavno, tako da bodo zainteresirani dobili vse informacije o občini, njenih turističnih atrakcijah, z možnostjo elektronskega rezerviranja nastanitve in nakupov promocijskega materiala, enotne ali delnih turističnih kart (vstopnic). Turistične produkte bo občina vključevala v ponudbo različnih turističnih operaterjev in jo promovirala na različnih slovenskih in svetovnih spletnih portalih.

■ **Gospodarsko poslovne cone**

Občina bo gospodarstvu v okviru svojih pristojnosti zagotavljala čim bolj optimalne razmere za delovanje z razvojem gospodarske infrastrukture. Zato bo občina izboljšala komunalno in infrastrukturno opremljenost obstoječih gospodarskih con, pripravila bo tudi načrte za njihovo širitev in postopno urejevala nove. Razpoložljive površine bo občina namenjala predvsem visokotehnološkim in okolju prijaznim proizvodnim, obrtnim in storitvenim dejavnostim. Občina bo tudi podpirala razmah mirnejših (nemotečih) dejavnosti v obliki dela na domu, zlasti v bolj oddaljenih naseljih.

V okviru centra interakcij in učenja bo občina vzpostavila tudi oddelek podjetniškega inkubatorja, ki bi zagotavljal ustrezne prostore podjetjem v začetni fazi delovanja, ko so ta najbolj ranljiva. Pri pridobivanju prostorov v inkubatorju bodo imela prednost visokotehnološka in inovativna podjetja z visoko dodano vrednostjo in zlasti tista, ki pomenijo nove dejavnosti s področja biotehnologij, informatike, nanotehnologij, kibernetike in tista, ki bi pripomogla k oblikovanju grozdov na področju že razvitih dejavnosti v občini: kemična, papirna in tekstilna industrija.

Občina bo podpirala tudi ustanovitev centra kreativnih industrij v sodelovanju z RRA LUR.

■ **Ustvarjalna družba/družba znanja**

Domžale so vedno imele izjemne strokovnjake in obrtnike-mojstre z zelo raznovrstnih področij, kar jim je dajalo mednarodno veljavo in jih uvrščalo med bolj inovativna in podjetniška mesta. To dediščino na področju znanja bo občina izkoristila in jo še nadgrajevala s spodbujanjem znanstvenoraziskovalnega, obrtniškega ter inovacijsko razvojnega dela v posameznih razvojnih inštitutih. Zavedajoč se izrednega pomena kreativnega dela prebivalstva bo občina stremela k zagotavljanju ustreznih razmer, ki bodo strokovnjake privabljale in zadržale v občini. Ker je glavna razvoja vezana na obstoječa tri vodilna podjetja, bo občina stremela k razvoju njim sorodnih podjetij, s čimer se bodo ustvarile razmere za nastanek poslovnega grozda ter z njim povezanih eksternih učinkov. Ob navezavi na grozd in ob vključevanju tradicionalnih vrednot – solidarnosti, medsebojni povezanosti in z majhnim območjem povezanimi medosebnimi stiki, bo občina izvajala ukrepe v smeri oblikovanja razmer za nastanek kreativnega okolja, temelječega na bogatem znanju, učinkovitem pretoku informacij in inovativnosti. Za grozde so značilni: sodelovanje in soodvisnost gospodarskih družb, fleksibilnost in visoki sinergijski učinki, saj se z grozdenjem podjetij iz iste oz. komplementarnih dejavnosti pojavljajo nove poslovne priložnosti, zlasti v obliki novih podpornih podjetij.

Občina bo razvijala okolje, v katerem bo znanje visoko cenjeno, strokovnjaki pa deležni spodbud, ki jim bodo v podporo pri razvoju novih inovativnih rešitev. Preko centra interakcij in učenja bo občina zagotavljala prenos znanj, kar je možno zagotoviti v obliki poletnih šol, posvečenih bogatemu

tehničnemu znanju... Tovrstne aktivnosti so priložnost za spoznavanje zunanjih strokovnjakov z Domžalami in tu delujočimi podjetji, istočasno pa priložnost za podjetja, da odkrijejo morebitne nadarjene sodelavce. Z razvojem mreže poletnih šol se bo krepil turistični potencial, na katerega se lahko naveže specializirana turistična ponudba (koncerti, družabna srečanja ...).

Globalizacija od regij in občin preko policentrične mreže središč terja razvijanje njihove specifične kulture in njihovega lastnega trženja, ki mora (ali bi moralo) pritegovati vse več poslov, naložb, strokovnjakov v visokih tehnologijah ter nuditi vse bolj kakovostno bivalno in delovno okolje (Mušič et al. 2000; povz. po Černe 2001, 8). Regije, sistem mreže središč in razvoj sta bila v preteklosti vedno povezana. Vendar pa se ta povezava v sedanjosti vse bolj spreminja, vse večjo vlogo igra tehnični napredek, posebej razvoj informacijskih tehnologij, ki je predvsem posledica inovacij in napredka v znanosti. Crevoisier (1999, 67) vidi povezavo med urbano-naselbinsko in inovacijsko dinamiko predvsem v vlogi kreatorja »prostorov interakcij in učenja« (*Interaction and Learning Sites — ILS*). ILS sodelujejo v procesu inovacij tako, da omogočajo ekonomskim akterjem bližnji stik in prenos know-howa. Glede na velikost in razvitost občin in regij so ILS oblikovani kot raziskovalna in izobraževalna središča, tehnološki parki, inkubatorji, univerze, združenja (lobiji, sindikati, zveza delodajalcev, združenje določenih industrijskih sektorjev itd.), medpodjetniških izobraževalnih centrov, poslovnih sejmov, središč za tehnološki transfer, specializiranih medijev, lokacij (npr. hoteli), kjer se srečujejo ljudje, ki sprejemajo pomembne odločitve ter včasih celo tudi v obliki knjižnic in muzejev.

Kot priložnosti za občino se kaže tudi razvoj oddelka naravoslovno-tehniškega razvojno raziskovalnega centra, ki bi nadaljeval bogato naravoslovno in tehniško tradicijo ter privabil različne raziskovalce. Z vidika obstoječih znanj je pomembno nadaljevanje tradicije izdelkov iz pletene slame, občina bo podprla ustanovitev šole za izdelavo slamnikov in ji zagotavljala dobre razmere za nemoteno delovanje in nadaljnji strokovni razvoj.

4.4.2.3 RAZVOJNA PRIORITETA 3: Infrastrukturne podlage razvoja

Za ohranjanje poseljenosti in uspešen gospodarski razvoj je izrednega pomena zagotavljanje ustreznih infrastrukturnih opremljenosti celotnega območja občine. To je v primeru Domžal zelo zahtevna naloga, saj je poleg velikosti občinskega ozemlja vzpostavljanje učinkovite infrastrukture oteževalo tudi močno priseljevanje in neorganizirana gradnja. Kljub temu je občina zagotavljala ustrezen nivo infrastrukturne prenove in dograjevanja, saj bi imela nezadostna infrastrukturna opremljenost škodljive posledice za nadaljnji razvoj občine.

■ Vlaganje v energetske sistem (obnovljivi viri energije)

Naraščajoče cene goriv in podnebne spremembe narekujejo vedno odgovornejše ravnanje tudi na področju načrtovanja energetskega sistema. Občina bo sprotno dopolnjevala program, s katerim bo spodbujala najprimernejše energetske rešitve predvsem na osnovi obnovljivih virov energije.

Občina bo težila k zmanjševanju porabe, k učinkoviti rabi energije, k diverzifikaciji energetskega sistema in k nadomeščanju fosilnih goriv z okoljsko prijaznejšimi alternativnimi viri. Pospeševala bo izkoriščanje sončne energije za ogrevanje sanitarne tople vode in kot podporo ogrevanju, pa tudi za proizvodnjo solarne električne energije. Občina se bo zavzemala, da javne ustanove izvedejo energetske sanacije stavb ter da bodo javne stavbe izrabljale predvsem termalno in sončno energijo. Skladno s koncesijsko pogodbo, sklenjeno s Petrolom, bo občina usmerjala dograditev plinskega omrežja in pospeševala raba le-tega v primerih, kjer so že vzpostavljeni ustrezni plinovodi. Občina bo podpirala finančno vzdržne naložbe tudi preko javno-zasebnega partnerstva v gradnjo sistemov malih hidroelektrarn.

Občane bo preko energetske pisarne stalno obveščala o alternativnih virih energije, njihovih različnih oblikah ter prednostih in slabostih njihovega izkoriščanja. Občina bo pomagala občanom pri pridobivanju stimulacij za zmanjšanje rabe električne energije z uporabo učinkovitejših naprav, izvedla sanacijo javne razsvetljave in razsvetljave v javnih objektih, v obeh primerih pa tudi časovno omejila njuno delovanje. Občina bo tudi izvajala ukrepe za zmanjšanje negativnih učinkov svetlobnega onesnaževanja.

Občina bo zagotavljala energetska svetovanja, kjer bodo prebivalci dobili informacije o najprimernejših energetskih virih in rešitvah, o energetske sanaciji stavb in o razpoložljivih finančnih spodbudah.

■ Vlaganje v okoljsko, telekomunikacijsko, energetska in komunalno infrastrukturo

Infrastrukturno opremljanje občinskega ozemlja je ena bistvenih pristojnosti občin, istočasno pa tudi nujen predpogoj za zagotavljanje visoke življenjske ravni in kakovostnega bivalnega okolja. Skladno s tem bo občina preko javnih podjetij Prodnik d.o.o. in Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik zagotavljala investicije v oskrbo s čisto pitno vodo in v izboljšanje ravnanja z odpadnimi vodami (kanalizacija in čistilne naprave). Pri odvajanju in čiščenju odpadnih voda bo občina upoštevala evropsko direktivo s tega področja, v redkeje poseljenih območjih pa gospodinjstvom pomagala pri preudarni izgradnji ustreznih infrastrukturnih rešitev (rastlinske čistilne naprave ...). Občina bo dvignila kakovost ločenega zbiranja odpadkov, povečala število ter izboljšala urejenost in dostopnost do ekoloških otokov ter skrbela za dovolj pogosto odvažanje odpadkov. Na področju zbiranja odpadkov bo občina zagotavljala primerne separacijske centre, poskrbela pa bo tudi za inventarizacijo in sanacijo morebitnih divjih odlagališč odpadkov. Pri vzpostavljanju telekomunikacijskega omrežja bo občina sledila skokoviti digitalizaciji družbenih procesov, zato bo skrbela za dobro dostopnost do kakovostne komunikacijske infrastrukture, saj je to bistvenega pomena za prihodnji razvoj in zagotavljanje enakih možnosti celotnemu občinskemu ozemlju.

S postopnim prehodom na električne avtomobile se bo povečala potreba po električni energiji, zato bo občina pripravila lokacije javnih polnilnic ter povečanje moči obstoječih elektrovodov, z ustreznimi eklektičnimi polnilci pa bo treba oskrbeti tudi javna parkirišča.

■ Prometno omrežje (občinsko in državno)

Občina Domžale ima zelo razprostranjeno in razvejeno cestno omrežje, kar predstavlja veliko breme za vzdrževanje in obnovo, še zlasti v predelih, ki so redko naseljeni. Z vidika zagotavljanja primernih sodobnih cestnih povezav je težava tudi v delitvi pristojnosti med državo in občino. Za potrebe prebivalstva in gospodarstva je prednostna gradnja obvoznic, kar pa sodi v pristojnost države. Zato bo občina vse sile usmerila v prepričevanje pristojnih državnih institucij, da zagotovijo sredstva za novogradnje in obnove teh povezav. Glavni cilj rekonstrukcij mora biti povečevanje varnosti in pretočnosti cest ter izboljšanje dostopnosti za potnike.

Ob obnovi cest višjih kategorij bo občina vzpostavila ustrezno mrežo prometnic, sprva s korenito obnovo (širitev, preplastitev, odvodnjavanje...) radialnih povezav med Domžalami in pomembnejšimi lokalnimi središči, nato pa le-teh z lokalnimi središči, nato pa prek povezovanja podeželskih središč med seboj (prekategorizacija nekaterih pomembnejših gozdnih cest, ki povezujejo centralne kraje, v lokalne).

Občina bo skrbela tudi za kolesarsko omrežje in omrežje pešpoti.

■ Energetska sanacija stavb

Študije, izvedene v okviru priprave lokalnega energetskega koncepta, so pokazale na izjemno potratnost preiskovanih občinskih objektov. Ker je veliko stavb starejših in niso ustrezno izolirane, bo občina z namenom zmanjševanja stroškov kurjave, rabe energetskih virov in onesnaževanja poskrbela za učinkovito izolacijo čim večjega števila stavb. Občina se bo vključila v projekt termovizije, to je program, ki se bo izvajal v okviru IPA Adriatika, ki bo z letalskim snemanjem omogočil digitalno ugotavljanje in izračun energetskih izgub vsake stavbe ter pripravo programa za njihovo sanacijo. Občina bo vso pozornost namenila spodbudam za energetska sanacija stavb, pri čemer bo upoštevala tudi načela varovanja kulturne in tehnične dediščine. Vsi objekti, ki jih bo občina gradila na novo, bodo grajeni po visokih energetskih standardih in naprednih tehnoloških rešitvah.

4.4.2.4 RAZVOJNA PRIORITETA 4: Vzajemna družba

Občina bo na vseh nivojih ustvarjala pogoje za skupnost enakopravnih, zdravih, tolerantnih in solidarnih občanov, katerih skupni cilj bo kakovostna duhovna in telesna rast vseh prebivalcev. Zato

bo občina vzpostavljala pogoje za neovirano druženje ter ustvarjalno in zdravo preživljanje prostega časa, za kakovosten osebni razvoj posameznikov ter za učinkovito delovanje interesnih skupin in društev. Zagotavljala bo varstvo za šibkejške skupine in posameznike, kakovostno zdravstveno oskrbo, ter spodbujala vključevanje prebivalcev v različne dejavnosti in v procese odločanja.

■ Medgeneracijsko sožitje

Hitro starajoče se prebivalstvo je značilnost vseh razvitih družb, v katerih je prišlo do drastičnih demografskih sprememb. Občina Domžale pri tem ni izjema, zato mora pri svojih ukrepih skrbeti, da bo zagotavljala enake možnosti vsem starostnim skupinam:

- otrokom bo občina omogočala brezskrbno otroštvo, mladim nudila možnosti, da razvijejo svoje talente in izrazijo svojo ustvarjalnost,
- srednji generaciji bo zagotavljala primerno delovno in življenjsko okolje,
- starejšim pa namenjala zadostno pozornost ter jim zagotavljala kakovostne socialne, zdravstvene in družbene aktivnosti ter možnosti enakovrednega vključevanja v družbeno življenje.

Občina bo zagotavljala najrazličnejše oblike in možnosti druženja vsem družbenim skupinam, pri čemer bo posebno pozornost namenila javnim prostorom.

Občina bo skrbela, da bodo različni dogodki primerni za čim več družbenih in starostnih skupin ter da se nobena od skupin ne bo počutila zapostavljena. Podpirala bo dejavnosti, ki bodo medgeneracijsko sožitje krepile in nadgrajevale (spodbujanje varstva otrok pri starih starših, spodbude za varstvo ostarelih, dnevni center za starejše občane, vzajemno usposabljanje in izobraževanje, javni zavod za medgeneracijsko sodelovanje ...).

■ Socialna vključenost

Občina bo ustvarjala pogoje, da se nobena od družbenih skupin ne bo čutila kakorkoli zapostavljena. Zagotavljala bo pogoje in možnosti prostega udeleževanja različnih družabnih prireditev, izobraževanja, dela in prostočasnih dejavnosti, pri čemer bo ustvarjala pogoje za čim manjšo odvisnost posameznih skupin od javnih pomoči. Zato bo zagotavljala primerno mobilnost za vse prebivalce občine, zlasti za tiste s podeželja, ki se doslej zaradi oddaljenosti in neurejenih prevozov niso mogli normalno udeleževati javnega življenja. Še zlasti bo skrbela za vključenost otrok in mladine, ki se v primeru neprožnega prevoza v šolo in nazaj ne morejo udeleževati različnih interesnih dejavnosti. Ob organizaciji javnih prireditev bo skrbela tudi za organiziran prevoz z vseh predelov občine.

Z dnevnim centrom za starejše bo občina skrbela za njihovo varnost in druženje, k temu bo pripomogla tudi z vzpostavitvijo pogojev za gradnjo oskrbovanih stanovanj in organizacijo različnih oblik pomoči na domu.

K večji vključenosti bo občina prispevala tudi s spodbujanjem kakovostne informacijske komunikacijske infrastrukture in primerne obveščenosti prebivalcev (lokalno glasilo, lokalni radio, spletni portal).

Za vse pomembnejše odločitve bo občina pridobila mnenje občanov ter še posebej pazila na vključenost in mnenje najšibkejših družbenih skupin.

Zlasti pereče je stanje na področju vključevanja mladih, saj ti sedaj nimajo dovolj in ustreznih prostorov za druženje in razvijanje različnih potencialov. Zato bo občina podpirala različne dejavnosti mladih ob sočasnem zagotavljanju možnosti za vzpostavljanje medgeneracijskega dialoga (javni zavod za medgeneracijsko sodelovanje). Mlade bo občina dejavno vključevala v različne prireditve in jim s primernimi programi omogočala duhovno rast in telesni razvoj.

■ Zdravstvena oskrba

S staranjem prebivalstva močno narašča potreba po kakovostnih zdravstvenih storitvah, pri čemer je v Domžalah ta trend zelo izrazit. Zato bo občina sledila naraščajočim prostorskim in kadrovskim potrebam na področju zdravstvene oskrbe, ki so poleg vedno starejšega prebivalstva tudi posledica zgodnejšega odpuščanja iz bolnišnic. Tako bo občina skrbela za razvoj primerne zdravstva, zapolnjevala pa bo tudi vrzeli na področju specialističnih zdravstvenih storitev.

Za izboljšanje zdravja občanov bo občina pospeševala preventivne akcije in skrbela za dobro zdravstveno ozaveščenost prebivalstva. Več pozornosti bo usmerjala v preprečevanje različnih oblik zasvojenosti in v spodbujanje zdravega načina življenja.

■ Socialne mreže

Občina bo podpirala različne socialne mreže, saj imajo le-te velik potencial za uresničitev razvojnih vizij in ciljev. Ena od oblik socialnega povezovanja so društva, ki s svojimi dejavnostmi skrbijo za izobraževanje in usposabljanje članov ter prebivalcev, za pretok informacij in za številna družbeno koristna dela. Zato bo občina društveno dejavnost tudi v prihodnje podpirala in ji zagotavljati primerne materialne (finančne in prostorske) razmere za uresničevanje različnih poslanstev. Še zlasti bo podpirala strokovna združenja, ki lahko prispevajo k boljši kvalificiranosti prebivalcev.

Pomemben razvojni dejavnik je tudi prostovoljstvo, zato ga bo občina še bolj spodbujala, zlasti skozi skrb za izvajanje različnih storitev in prispevek k medgeneracijski solidarnosti, boljši povezanosti med prebivalci in k dvigu osebnega zadovoljstva posameznika. Kot eno od institucionaliziranih oblik medsebojnega sodelovanja bo občina razvijala in nadgrajevala časovno banko, pri kateri posameznik s svojo pomočjo sokrajanom zbira bonus ure, ki jih koristi, ko sam potrebuje pomoč katerega od sokrajanov.

4.4.2.5 RAZVOJNA PRIORITETA 5: Prepoznavnost in kohezivnost občine

Razvoj občine bo temeljil na skladnem zmerno policentričnem razvoju in kohezivnosti celotnega občinskega ozemlja, pri čemer morajo urbana in podeželska območja tvoriti medsebojno povezan in funkcijsko prepleten življenjski prostor. Zato bo občina načrtno usmerjala enakomerno razporeditev oskrbnih funkcij med centralnimi naselji in zagotavljala vzdrževanje kulturne pokrajine. Za odgovorno upravljanje s prostorom in za zagotavljanje kakovostnih storitev občanom bo občina vzpostavila visoko usposobljeno občinsko upravo.

Prepoznavnost občine bo temeljila na kakovosti, naravni, kulturni in tehnični dediščini ter na uspešnemu, inovativnemu in prodornemu gospodarstvu. K prepoznavnosti pa bo občina prispevala tudi z učinkovitim in strateško naravnanim marketingom ter s premišljenim vključevanjem v regionalne in mednarodne povezave.

■ Upravljanje naravne, kulturne in tehnične dediščine

Ohranjanje naravne, kulturne in tehnične dediščine je izrednega pomena za nadaljnji razvoj Občine Domžale, zato bo občina skrbela za njihovo ohranjanje in promocijo, z namenom trženja pa tudi za usklajeno povezanost vseh deležnikov, ki delujejo na področju varovanja, razvoja, upravljanja in trženja dediščine. Pri tem mora odločno usklajevalno vlogo odigrati Zavod za varovanje kulturne dediščine Kranj, ki bo zagotavljal koordinirano delovanje sistema celovitega, usklajenega in trajnega upravljanja, zaščite, ohranjanja in vzdrževanja domžalske dediščine ter razmer za njeno primerno promocijo in interpretacijo za zagotavljanje trajnostnega turističnega razvoja destinacije Domžale.

Primarno pozornost bo občina namenila skrbi za tehnično dediščino ter ohranjanju tradicije obrtnega izdelovanja kit in izdelkov iz slame.

■ Upravljanje/ inteligentna uprava

Hiter tempo življenja in naraščajoče zahteve svetovnih tržišč zahtevajo učinkovito in storilnostno naravnano javno upravo, ki je sposobna nuditi kakovosten servis v kratkem času, storitve pa prilagoditi potrebam uporabnika. S tega vidika sta nujni visoka usposobljenost in prožnost občinskih uradnikov, ki so z vsemi svojimi kompetencami in sposobnostmi pripravljeni tvorno sodelovati pri razvoju občine in pri izvajanju vsakega posameznega projekta. Bistvo problema pa je v preobsežnem normiranju.

Zato bo občina pripravila seznam birokratskih ovir na ključnih razvojnih območjih in predlagala njihovo odpravo, obenem bo pripravila načrt digitalizacije upravnih storitev, saj bo tako prispevala k učinkovitejšemu delovanju, hitrejšemu reševanju vlog in boljši dostopnosti do storitev. Občina bo sprejela sklep, da njeni organi ne smejo zahtevati od prosilcev nobenih dokumentov, ki so javno dostopni, temveč jih morajo pridobiti sami.

K najpomembnejšim odločitvam bo občina pred njihovim sprejetjem skušala pritegniti javnost, izboljšala bo tudi obveščanje, da bodo prebivalci seznanjeni z delovanjem župana, občinske uprave in z vsemi pomembnimi projekti, ki se v občini izvajajo. Vzpostavljala bo dialog in zaupanje med prebivalci in občinsko upravo, kar zahteva strokovno, apolitično in nepristransko odločanje v vseh primerih.

Občina bo krepila dejavnosti in akcije krajevnih skupnosti, pri čemer bo vzpostavljala konstruktiven razvojni dialog in partnerski odnos ter preprečevala teritorialno vezana rivalstva. Ključne odločitve občine bodo temeljile na v naprej pripravljenih strateških dokumentih, preprečevala bo arbitrarnost, vse odločitve bodo javne in transparentne.

Občina bo preučila možnost dodatnega pridobivanja proračunskih virov, posebno skrb pa namenjala uspešnemu črpanju državnih in evropskih razvojnih sredstev. Čim večji del sredstev naj se usmerja v naložbe, ki bodo zviševale kakovost življenja vseh občanov.

■ Prepoznavnost občine za širši prostor

Občina Domžale ima zelo dobre temelje za uveljavljanje svoje prepoznavnosti: značilna podjetnost, obrtniške tradicije (slamniki), uspešno gospodarstvo..., zato je ključnega pomena, da svoje bogate potencialne tudi izkoristi. Zato bo občina pripravila ciljni program, ki bo vključeval vse bistvene dejavnike prepoznavnosti: ciljno usmerjenost, celostno podobo, marketinški načrt, mrežo ponudnikov, strateške povezave z deležniki izven občine in usklajeno koordinacijo aktivnosti.

Pri tem bo občina izhajala iz petstoletne tradicije obrti in bogatega znanja, ki se je v tem času razvilo, na tem pa bo temeljilo oblikovanje celostne podobe (enoten nastop v medijih, uveljavljeni in prepoznavni logotipi, poenoteno oblikovanje informacijskih tabel...). Z marketinškim načrtom bo občina opredelila ustrezne komunikacijske kanale in promocijska gradiva, s katerimi se bo predstavljala širši javnosti. Za usklajen nastop bo občina združevala vse ponudnike in zagotavljala koordinacijo za vzpostavitev kohezivnosti deležnikov, celovitost ponudbe ter oblikovanje turistične destinacije Domžale. Zelo pomembne so povezave z deležniki izven občine, zlasti v tujini. Občina bo nadaljevala za aktivnostmi za dejavno izkoriščanje danosti in priložnosti, ki jih nudijo naravne in ustvarjene danosti, iskala bo povezave z različnimi združenji, ki ji zagotavljajo promocijo in prenos dobrih praks.

Občina bo dvignila prepoznavnost z odmevnimi projekti, pri čemer se bo osredotočila na projekte, ki bodo občini prinesli največjo dodano vrednost. Občina bo razvojne projekte pripravljala na način, da se jim bo lahko pripisal nacionalni pomen, s tem pa se bo večala vloga Domžal v državnem merilu.

Sodelovanje s sosednjimi občinami in kraji, zlasti v vplivnem območju, bo privedlo do usklajenih razvojnih aktivnosti in na ta način do ugodnih razvojnih učinkov na regionalni ravni. Skladno z državnimi razvojnimi dokumenti bo občina ohranjala in krepila vlogo Domžal kot regionalnega razvojnega središča. Tako središče je kljub bližini Ljubljane izrednega pomena zaradi širokega zaledja, dovolj velike gravitacijske moči, števila prebivalstva, ki narašča, delovne sile, ki jo potrebuje

domžalsko gospodarstvo zaradi tesne prostorske komunikacijske in kulturne povezanosti celotnega Kamniško-Domžalskega podolja in zaradi tradicionalne povezanosti z deli Moravškega hribovja, kjer lahko usklajen nastop zlasti na področju turizma privede do boljših rezultatov.

■ Razvoj podeželja

Poleg razvoja urbanih/ urbaniziranih središč in razvojnih središč bo občina skrbela tudi za skladen razvoj vsega občinskega ozemlja. Podeželski – odprti prostor bo občina razvijala kot dobrino, dostopno vsem prebivalcem, istočasno pa zagotavljala njegovo kultiviranost. Občina bo z že navedenimi ukrepi izboljševala oskrbo in mobilnost na podeželju živečih prebivalcev, skrbela bo za ohranjanje kulturne pokrajine in poselitve ter preprečevala nadaljnje zaraščanje z gozdom. V podeželskem prostoru bo občina spodbujala večnamensko rabo zemljišč (kmetijstvo, šport, rekreacija, turizem, okoljske storitve, energetika), zgoščevanje poselitve, prav tako pa krepila njegovo vitalnost in privlačnost.

Občina bo na podeželju spodbujala različne dejavnosti, ki bodo omogočale oz. spodbudile ustvarjanje novih delovnih mest (kmečki turizem, ekološko in integrirano kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti na kmetijah ...), večanje dodane vrednosti in zaslužka tamkajšnjih prebivalcev.

Za zagotavljanje enakih možnosti bo občina podeželskim prebivalcem nudila dodatne storitve (ureditev prevozov, zagotavljalna informacijsko komunikacijsko infrastrukturo, organizirala aktivnosti na podeželju ...), ki jim bodo omogočile enakopravno vključevanje v družbene tokove v občini – različne prireditve in storitve, interesne dejavnosti za otroke in mladino, izobraževanje in usposabljanje. Zaradi nižje izobrazbene ravni podeželskega prebivalstva bo občina spodbujala njihovo dokvalifikacijo in s tem ustvarjala razmere za nastanek novih gospodarskih aktivnosti (npr. turizem).

Kljub modernizaciji bo občina skrbela za ohranjanje kulturnega izročila in dediščine, ki ju bo vključevala v turistično ponudbo kot atrakcijo (npr. oživljanje tradicionalnih obriti).

Za podeželska območja bo občina pripravila celovit razvojni koncept, ki bo opredeljeval ustrezno infrastrukturno opremljenost za različna območja občine, strokovne podlage za revitalizacijo vaških jeder in kulturne pokrajine ter oblikovala tudi informacijsko bazo za upravljanje z zemljišči, ki bi omogočala aktivnejšo zemljiško politiko (združevanje zemljišč, ponudbo in povpraševanje, oddajanje v najem ...).

■ Razvoj centralnih naselij in poselitve

Monocentrični razvoj s prevladujočo vlogo Domžal in priurbanih naselij bo občina postopoma preoblikovala v zmerno policentrični sistem. Občina bo težila k oblikovanju funkcionalnega somestja med Domžalami in že fizično spojenimi okoliškimi naselji, ki jih bo oblikovala v funkcionalne soseske od 2.000 do 2.500 prebivalcev z oblikovanjem oskrbnih središč znotraj razširjenega mesta na nivoju pomembnejših lokalnih središč. Občina bo tudi izvajala ukrepe za enakomernejšo porazdelitev funkcij, po celem prostoru ter prostorsko povezanost središč med seboj in z naselji v njihovem gravitacijskem zaledju (izboljšane povezave med naselji ter učinkovit javni potniški promet).

Za delovanje modela naselbinske mreže bo občina obdržala sedanjo mrežo osnovnošolskih podružnic, vrtcev in drugih storitev na nivoju lokalnega oskrbnega središča, prav tako pa bo spodbujala razvoj podeželskih središč z urejanjem vaških trgov, po možnosti tudi skupnih vaških domov (kulturni, gasilski ...). Skrbela bo za kakovostno oskrbo podeželskih naselij in spodbujala tudi mehke dejavnosti za krepitev centralnosti lokalnih in pomembnejših lokalnih središč (druženje, skupne aktivnosti ...).

5 CILJI IN STRATEGIJE OBČINE DOMŽALE PO DEJAVNOSTIH

Na podlagi izsledkov Analize razvojnih možnosti in priporočenih Strateških usmeritev občine Domžale, ki izhajajo iz analize, analize trenutnega stanja in ocene predvidenih potreb v prihodnjih letih, smo postavili konkretne razvojne cilje po dejavnostih, s katerimi bomo uresničili vizijo, ki smo si jo zadali in sledili priporočenim strateškim usmeritvam. Ključno je vedeti, kako določen cilj doseči, zato smo opredelili tudi strategije, ki bodo vodile do uresničitve posameznih ciljev.

Cilji in strategije po dejavnostih opredeljujejo politiko ravnanja, operativno pa so izražene v posameznih projektih. Njihovo izvedljivost bodo narekovale finančne zmožnosti proračuna in drugih finančnih virov. V prihodnjih letih se bo Občina Domžale osredotočila predvsem na tiste dejavnosti, ki glede na analize stanja in mnenja občanov ne zadovoljujejo potreb in kjer so ukrepi za doseganje vizije najbolj nujni.

Za zagotavljanje visokega življenjskega standarda tako v ekonomskem kot ekološkem smislu mora Občina Domžale voditi kontrolirano selitveno politiko, ki bo upoštevala tudi interese prebivalstva občine in omejitve prostora (Analiza razvojnih možnosti, 2011). Glede na različne strokovne podlage, analize in ocene smo opredelili ciljno projekcijo rasti prebivalstva do 38.000 prebivalcev leta 2025.

A GOSPODARSKE IN DRUGE JAVNE SLUŽBE

Človeku in okolju prijazna občinska infrastruktura.

Prvi pogoj za kakovostno bivanje je zadostna in kakovostna infrastruktura, ki jo bo Občina zagotavljala po celotnem območju občine. Z ustrezno organizacijo gospodarskih javnih služb ter učinkovito gospodarsko javno in prometno infrastrukturo bo poskrbela za kakovostno oskrbo vseh občanov.

A.1 Gospodarska javna infrastruktura

Dejavnosti gospodarske javne infrastrukture obsegajo oskrbo s pitno vodo, odvajanje odpadnih in padavinskih voda, čiščenje odpadnih voda, ravnanje z odpadki, omrežje javne razsvetljave in plinovodno omrežje, izvajajo pa jih gospodarske javne službe in koncesionarji. Občina si bo prizadevala za kakovostno delovanje gospodarskih javnih služb in koncesionarjev, ki so zadolženi za posamezne dejavnosti.

A.1.1 Oskrba s pitno vodo

Zdrava pitna voda v vseh gospodinjstvih.

■ Dejavnost oskrbe s pitno vodo izvaja Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o. Delež priključenih gospodinjstev na vodovodno omrežje v občini Domžale je 99,91 %, kar od 33.936 prebivalcev (na dan 1.1.2011) predstavlja 33.905 prebivalcev.

■ Naselja v občini Domžale se oskrbujejo s pitno vodo iz dveh vodooskrbnih sistemov: Domžale in Radomlje-Kolovec. Del vodooskrbnega sistema Radomlje-Kolovec je podsistem Homec-Nožice-Preserje, ki služi kot pomožni vir. Laboratorijsko se preverjajo mikrobiološki in fizikalno-kemijski parametri pitne vode.

■ Zdravstveno ustreznost pitne vode v občini Domžale preverja Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, ki tudi izdaja letna poročila o ustreznosti pitne vode. V sistemu Domžale je bilo za mikrobiološke raziskave v letu 2010 odvzetih 164 vzorcev pitne vode. 10 (6 %) vzorcev je presegalo dovoljene vrednosti. Odvzetih je bilo tudi 39 vzorcev za fizikalno-kemijske raziskave, kjer so trije (7,7 %) vzorci vsebovali presežene vrednosti herbicidov. V vodooskrbnem sistemu Radomlje-Kolovec je bilo v letu

2010 odvzetih 32 vzorcev za mikrobiološke in 2 vzorca za fizikalno-kemijske raziskave. Vsi odvzeti vzorci so bili skladni z mejnimi vrednostmi (Zavod za zdravstveno varstvo Kranj: Poročilo o pitni vodi iz vodoskrbnih sistemov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodrik d.o.o. za leto 2010).

■ Glede na veljavno zakonodajo in standarde je na vodovodnem omrežju treba postopno zamenjati vse cevi iz azbestcementnega materiala. V občini Domžale je takšnih cevi še cca 15 %.

■ Na področju oskrbe s pitno vodo občina že dosega visoke standarde in bo tudi v prihodnje ohranjala kakovost storitev in tehnološko ustreznost sistema. Z zagotavljanjem stoodstotne amortizacije, izvedbo novih vrtin na »zdravih« vodonosnih tleh, zamenjavo vseh salonitnih cevi, dograditvijo vodovoda do stoodstotne pokritosti in rednim nadzorom kakovosti vode bo Občina Domžale ohranjala in vzdrževala tehnološko ustrezen sistem ter zagotavljala zdravo pitno vodo vsem gospodinjstvom.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.1.1	Oskrba s pitno vodo	Tehnološko ustrezen sistem in zdrava pitna voda za vsa gospodinjstva.	- Zagotavljanje 100% amortizacije. - Izvedba novih vrtin na »zdravih« vodonosnih tleh. - Zamenjava vseh salonitnih cevi. - Dograditev vodovoda do 100% pokritosti. - Reden nadzor kakovosti vode.

A.1.2 Kanalizacija

100% odvajanje odpadnih voda do čistilnih naprav.

■ Dejavnost odvajanja odpadnih in padavinskih voda v občini Domžale izvaja Javno komunalno podjetje Prodrik d.o.o. Na območju z urejeno kanalizacijo živi približno 85 % prebivalcev občine Domžale. Z dokončanjem kanalizacijskega omrežja bo v nekaj prihodnjih letih imelo možnost priključitve na centralno kanalizacijsko omrežje še približno 5 % prebivalstva, za preostalih 10 % pa bo potrebno, glede na geografske razmere, iskati lokalne rešitve odvoda in čiščenja odpadnih voda. Večina odpadnih voda v občini se zbira v kanalizacijskem sistemu, ki je dolg preko 100 km.

■ Visok nivo oskrbe s kanalizacijskim omrežjem in stoodstotno odvajanje odpadnih voda do čistilnih naprav bo Občina zagotavljala tudi v prihodnje - s stoodstotno amortizacijo ter vzpostavljanjem kanalizacijskih vozlov in malih čistilnih naprav.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.1.2	Kanalizacija	Tehnološko ustrezen sistem in 100% odvajanje odpadnih vod do čistilnih naprav.	- Zagotavljanje 100% amortizacije. - Vzpostavljanje kanalizacijskih vozlov in malih čistilnih naprav.

A.1.3 Čistilne naprave

Kakovostno čiščenje odpadnih voda.

■ Čiščenje komunalnih odpadnih voda na območju občine Domžale opravlja gospodarska javna služba Centralna čistilna naprava Domžale – Kamnik, ki na območju Domžal, Kamnika, Mengša in Trzina deluje od leta 1980. Projektirana je za 200.000 PE/dan, nanjo pa je priključenih približno 52.000 prebivalcev. Letno očisti okoli 7 mio m³ odpadne vode (do 430 L/s), ki na čistilno napravo priteče po kanalizaciji in 37.000 m³ drugih tekočih odplak, pripeljanih s cisternami (Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik, spletni portal, 2011).

■ Čistilna naprava trenutno še zagotavlja predpisane standarde čiščenja, ki pa se bodo z letom 2015 bistveno spremenili. Po veljavni zakonodaji je namreč za območje poselitve Domžal in Kamnika najkasneje do 31.12.2015 zahtevana zagotovitev terciarnega čiščenja, kar pomeni dodatno odstranjevanje dušika in fosforja in je tudi glavni razlog za nadgradnjo čistilne naprave. Nadgradnja pa

bo dolgoročno pripomogla tudi k varovanju voda, boljši in varnejši oskrbi z zdravstveno ustrezno pitno vodo ter čistemu okolju.

■ Dvig kakovosti čiščenja odpadnih voda bo Občina Domžale zagotavljala tudi z izgradnjo lokalnih malih čistilnih naprav, kjer se bo glede na strokovne ocene to izkazalo za najbolj optimalno rešitev. Analiza sistema odvajanja komunalnih vod na območjih, ki niso priključena na CCN Domžale (2010) je pokazala, da bi bilo male lokalne čistilne naprave smiselno zgraditi za aglomeracijo Kolovec, aglomeracijo Žiče, Zagorica pri Rovah in Dolenje, aglomeracijo Gorjuša, aglomeracijo Rača - Račni vrh, Dobovlje – Žeje in Žeje - Sv. Trojica in aglomeracijo Depala vas – posestvo Agroemona-Pšata.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.1.3	Čistilne naprave	Kakovostno čiščenje odpadnih voda.	- Nadgradnja Centralne čistilne naprave Domžale-Kamnik in uvedba novih tehnologij. - Izgradnja malih čistilnih naprav.

A.1.4 Ravnanje z odpadki

Ustrezen sistem ločevanja in zbiranja odpadkov. Večanje količine ločenih odpadkov na izvoru. Manjša količina odloženih odpadkov.

■ Gospodarsko javno službo ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja ostankov komunalnih odpadkov na območju občine Domžale opravlja Javno komunalno podjetje Prodnik, ki je z 31.12.2008 prenehalo z odlaganjem odpadkov na odlagališču v Dobu. Javno podjetje opravlja le zbiranje, sortiranje in odvoz odpadkov, medtem ko se odpadki deponirajo na odlagališčih v Celju in Logatcu. Zaradi spremenjene zakonodaje je do konca leta 2015 potrebno zagotoviti odvoz in deponiranje odpadkov v regijskem centru za ravnanje z odpadki - RCERO Ljubljana. K projektu je Občina Domžale s posebno pogodbo že pristopila.

■ Delež prebivalcev, vključenih v storitev odvoza odpadkov v občini Domžale, presega 99 %. V letu 2010 je bilo v občini Domžale z javnim odvozom po podatkih SURS-a zbranih 15.082 ton odpadkov, kar pomeni približno 0,45 tone na prebivalca (republiško povprečje je bilo 0,39). Po podatkih iz poročila o izvajanju dejavnosti o ravnanju z odpadki JKP Prodnik za leto 2010 je bilo skoraj 73 % odpadkov gospodinjstev.

■ Dejavnost ravnanja z odpadki v občini je na visokem nivoju, a si bo Občina v prihodnjih letih prizadevala sistem ločevanja in zbiranja odpadkov še nadgraditi ter povečati količine ločenih odpadkov na izvoru in zmanjšati količino odloženih odpadkov. V prvi vrsti bo potrebno še naprej intenzivno osveščati prebivalce, predvsem mlade, poleg tega pa odpadke ločevati tudi v zbirnem centru in izvajati nadzor nad izvajanjem ločevanja odpadkov. Občina Domžale bo tudi soinvestirala v sistem RCERO in odpadke odvažala v Ljubljano.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.1.4	Ravnanje z odpadki	Nadgradnja sistema ločevanja in zbiranja odpadkov, večanje količine ločenih odpadkov na izvoru in manjša količina odloženih odpadkov.	- Osveščanje prebivalcev. - Ločevanje odpadkov v zbirnem centru. - Vključevanje v sistem RCERO. - Odvoz odpadkov v Ljubljano. - Nadzor na izvajanju ločevanja odpadkov.

A.1.5 Javna razsvetljava

Okoljsko in tehnološko sprejemljiva in finančno vzdržna javna razsvetljava.

■ Na urbanih območjih občine Domžale je pokritost z javno razsvetljavo enakomerna. Stroški vzdrževanja so relativno visoki, prav tako starost javne razsvetljave.

■ V skladu z Uredbo o svetlobnem onesnaževanju bo potrebna zamenjava svetil oziroma žarnic (do konca leta 2012 50 % žarnic, do konca leta 2016 pa vse žarnice). Do konca leta 2011 je bilo

zamenjanih okoli 1.400 od skupaj 3.500 svetilk v občini Domžale, torej je glede na uredbo ustreznih okoli 40 % vseh svetilk. Poraba za potrebe javne razsvetljave pred zamenjavo svetilk je bila okoli 2,5 GWh/leto (strošek za el. tokovino blizu 350.000 EUR), z zamenjavo pa se je poraba na letni ravni zmanjšala za okoli 12 %.

■ Na področju javne razsvetljave bo Občina vzpostavila sistem okoljsko in tehnološko sprejemljive ter finančno vzdržne javne razsvetljave, predvsem z zamenjavo neustreznih žarnic, s selekcioniranim ugašanjem in z optimizacijo prižiganja. Poleg tega bo Občina mrežo javne razsvetljave dogradila in obnovila kabelsko omrežje.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.1.5	Javna razsvetljava	Okoljsko in tehnološko sprejemljiva in finančno vzdržna javna razsvetljava.	- Menjava neustreznih svetil. - Zmanjševanje stroškov javne razsvetljave s selekcioniranim ugašanjem in optimizacijo prižiganja. - Dograditev mreže javne razsvetljave. - Obnova kabelskega omrežja.

A.1.6 Plinovodno omrežje

Celovita plinifikacija občine in varna uporaba plina.

■ Dejavnost upravljanja in izgradnje plinovodnega omrežja v občini Domžale je s koncesijsko pogodbo oddana koncesionarju Petrol plin d.o.o. Med leti 2003 in 2009 so zgradili 247.500 m plinovodnega omrežja, preko 5.200 hišnih priključkov in na plin priklopili okoli 3.000 novih uporabnikov. Celotna plinifikacija občine Domžale je bila zaključena do leta 2009.

■ Delež plinovodnega omrežja za namen ogrevanja je v občini blizu 25 % (40 GWh/leto), pri skupni porabi končne energije javnih podjetij pa predstavlja plin polovični delež (5,2 GWh/leto). Delež aktivnih plinovodnih priključkov je preko 50 %, pokritost s plinovodnim omrežjem pa je okoli 85% - razen v obrobni predelih, je pokrita večina območja občine.

■ V prihodnjih letih bo Občina s plinifikacijo nadaljevala po celotnem območju občine in povečala število priključenih, optimizirala mrežo, osveščala občane glede uporabe plinskih trošil in omrežja ter izvajala nadzor nad koncesionarjem. Tako bo dosegla celovito plinifikacijo občine in varno uporabo plina.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.1.6	Plinovodno omrežje	Varna uporaba plina in celovita plinifikacija občine.	- Izvajanje ustreznega nadzora nad koncesionarjem. - Nadaljevanje plinifikacije po celi občini glede na izkazan interes in možnosti uporabe alternativnih virov. - Povečanje števila priključkov. - Optimizacija mreže. - Osveščanje občanov glede uporabe plinskih trošil in omrežja.

A.2 Promet

Prometna študija občine Domžale (2006) je pokazala na naslednje probleme na področju prometne infrastrukture:

- pretirana raba osebnih avtomobilov,
- vodenje tranzitnega motornega prometa skozi mestno središče in stanovanjska območja,
- mestne ceste imajo premalo mestni značaj,
- bistveno zvečanje števila prebivalstva in delovnih mest povzroča veliko dodatnega prometa,

- javni promet je razmeroma slabo urejen (ni avtobusne postaje, železniška proga in postajališča pokrivajo le del domžalskih naselij),
- kolesarskih poti je premalo, niso sistematično urejene,
- pešec je glede na osebni avto v podrejenem položaju.
- pešpoti so slabše urejene,
- v območju mestnega jedra bi potrebovali dodatnih 600 javnih parkirišč in potrebno število dodatnih parkirišč zaradi novih programov,
- križišči Kopališka-Slarnikarska ulica in Krumperška cesta-AC priključek sta že sedaj na meji prepustnosti, v prihodnje bo na sedanjem cestnem omrežju tu in tudi v križiščih na Šaranovičevi cesti prišlo do prekoračitev prepustnosti,
- skozi Radomlje je preveč tovornega prometa,
- nivojsko križanje železniške proge in Ljubljanske ceste povzroča zastoje in kolone.

Promet z osebnimi vozili je eden največjih dejavnikov onesnaževanja okolja. Po ugotovitvah iz Prometne študije Občine Domžale se 70 % potovanj na območju Domžal opravi z osebnimi avtomobili, 7 % z javnim prometom, 5 % s kolesom in 18 % peš. Zato si bo Občina prizadevala zmanjševati promet z osebnimi vozili, kar bo skušala doseči s povečanjem števila delovnih mest v občini, s povečanjem ponudbe javnega prometa in s stimulacijo uporabe drugih trajnostnih oblik transporta (koles), z gradnjo kolesarskih stez in mreže pešpoti za varno povezavo znotraj naselij in med naselji. Poleg tega bo tranzitni promet usmerila na obrobje mesta.

Občina bo še naprej skrbela za ustrezno prometno povezanost in visoko kakovost lokalnih cest po celotnem območju občine. Z gradnjo novih parkirišč bo dosegla razbremenitev trenutno preobremenjenih delov mesta in dvig življenjskega standarda v mestnem jedru.

Pri načrtovanju prometnega sistema bodo upoštevane tri pomembne usmeritve, ki predstavljajo politiko trajnostnega razvoja (Prometna študija Občine Domžale, 2006):

- uravnotežen razvoj vseh vrst prometa (individualni motorni, javni, kolesarski, peš),
- ustvarjanje razmer za izločitev tranzitnega prometa iz stanovanjskih območij in mestnega središča,
- umirjanje prometa, pomestenje cestnega prostora, prednost pešcem v osrednjem mestnem območju in ureditev površin, namenjenim pešcem, s tlakovanjem,
- ureditev pločnikov na s pešci najbolj obremenjenih površinah, zlasti na območju šolskih poti.

A.2.1 Ceste

Varna in kakovostna mreža cest, optimalna pretočnost prometa, tranzitni promet na obrobju mesta.

- Občina Domžale ima 225 km kategoriziranih občinskih cest, od tega je 210 km asfaltiranih in 15 km makadamskih cest.

Tabela 9: Kategorije cest v občini Domžale:

	Dolžine (km)
Državne ceste	
AC – avtocesta	19,16
R2 – regionalne ceste 2. reda	10,81
R3 – regionalne ceste 3. reda	9,32
Občinske ceste	
LC – lokalne ceste	75,56
LZ – lokalne zbirne ceste	17,33
LK – lokalne krajevne ceste	9,20
JP – javne poti	120,82
KJ – kolesarske javne poti	14,01
Skupaj	276,20

Vir: Prometna študija občine Domžale, 2006.

- Na področju cestnega prometa bo Občina zagotavljala kakovostno mrežo cest, ki bo omogočala optimalno pretočnost prometa in si prizadevala vzpostaviti sodobno infrastrukturo, ki bo tranzitni

promet odpeljala na obrobje mesta. Zagotavljala bo finančna sredstva za vzdrževanje in rekonstrukcijo občinskih cest, gradila varna križišča in prehode za pešce ter zaradi zniževanja stroškov vzdrževanja asfaltirala vse makadamske ceste.

■ Za celotno občino in regijske navezave bo potrebno izdelati celostno zasnovo prometne ureditve upoštevaje prometno študijo, na podlagi katere bo možno zavarovati ustrezne prometne koridorje in postopoma izvajati konkretne prometne rešitve.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.2.1. Ceste	- Varna in kakovostna mreža cest, ki bo omogočala optimalno pretočnost prometa. - Sodobna infrastruktura, ki bo tranzitni promet odpeljala na obrobje mesta.	- Zagotavljanje finančnih sredstev. - Vzdrževanje občinskih cest. - Gradnja varnih križišč, krožišč in prehodov za pešce. - Asfaltiranje makadamskih cest.

A.2.2 Parkirni prostori

Zadostno število javnih in zasebnih parkirnih mest.

■ Javnih parkirnih mest glede na prometne tokove v samem centru Domžal primanjkuje. V mestnem območju je cca 6.600 parkirišč, od tega cca 2.300 javnih. Po podatkih Prometne študije Občine Domžale (2006) je na voljo 9 parkirnih garaž, druga parkirišča so na ploščadih ali ob cestah. V občini je urejeno brezplačno časovno omejeno parkiranje (180 parkirnih mest).

■ Z gradnjo novih parkirnih mest bo Občina zagotovila zadostno število mest tako za obiskovalce kot za prebivalce. Ob izgradnji garažnih hiš bo treba na novo opredeliti sistem brezplačnega in plačljivega parkiranja, ki bo utemeljen na strokovnih izhodiščih.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.2.2 Parkirni prostori	Zadostno število javnih in zasebnih parkirnih mest.	- Gradnja novih parkirnih mest. - Izgradnja garažne hiše. - Zagotovitev modre cone za kratko parkiranje. - Gradnja dodatnih parkirišč izven središča mesta.

A.2.3 Javni prevoz

Večji delež potovanj z javnim prevozom. Urejene povezave med naselji.

■ V občini Domžale deluje železniški primestni promet ter medkrajevni in primestni avtobusni promet. Na območju občine so 4 železniške postaje in 22 avtobusnih postajališč, ni pa ustrezne avtobusne postaje, kar predstavlja veliko pomanjkljivost na področju javnega prevoza.

■ Cilj Občine Domžale je povečati delež potovanj z javnim prevozom (po podatkih Prometne študije Občine Domžale iz leta 2006 se je le 7 % potovanj na območju občine opravilo z javnim prevozom) in izboljšati povezave med naselji, zato si bo Občina prizadevala za ureditev povezave centra Domžal z Ljubljano z linijo mestnega potniškega prometa (podaljšanje avtobusne linije št. 6 ali 21) in povečanje možnosti za prevoz z vlakom (frekvenca in kakovost), poleg tega pa bo uredila P+R modalna vozlišča in spodbujala skupne vožnje. Prav tako si bo Občina prizadevala za prenovo železniške proge, njeno posodobitev in vključitev v regijske prometne povezave s krožno navezavo preko Brnika in Kranja.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.2.3 Javni prevoz	Večji delež potovanj z javnim prevozom in boljše povezave med naselji.	- Spodbujanje uporabe javnega prevoza. - Zagotavljanje novih ali drugačnih prevoznih linij. - Povečanje ponudbe storitev javnega prevoza. - Zagotovitev novih oblik prevozov. - Ureditev P+R ob železniških postajah. - Povečanje števila vlakov. - Vključitev v LPP. - Spodbujanje k sistemu peljemo se skupaj.

A.2.4 Kolesarske poti**Varna mreža kolesarskih poti v mestu, med naselji, do sosednjih občin.**

■ V občini Domžale je trenutno približno 15 km kategoriziranih javnih kolesarskih poti, v pripravi za kategorizacijo pa je še 5 km kolesarskih poti.

■ Skozi občino Domžale sicer poteka 6 rekreacijsko povezovalnih kolesarskih poti, ki so speljane tudi po sosednjih občinah:

1. Zahodna trasa: Homec – Groblje (30 km)
2. Severna trasa: Sp. Tuštanj – Brdo (40 km)
3. Južna trasa: Vinje - Zg. Javoršica (35 km)
4. Zahodna trasa: Moravče - Limbarska gora (50 km)
5. Srednja trasa: Moravče - Limbarska gora (34 km)
6. Krožna trasa po občini Domžale (55 km, z izleti 87 km)

■ Občina bo nadaljevala z izgradnjo kolesarskih poti v mestu ter s kolesarskimi povezavami med Domžalami in sosednjimi kraji in občinami, kar bo poleg lažjega nemotoriziranega potovanja po občini omogočalo tudi večje možnosti za zadovoljevanje potrebe po rekreaciji na prostem, ki je v porastu.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.2.4	Kolesarske poti	Varna mreža kolesarskih poti v mestu, med naselji in do sosednjih občin.	- Gradnja povezovalnih kolesarskih poti med naselji in do sosednjih občin. - Gradnja novih kolesarskih poti in dograjevanje obstoječe mreže za rekreativno vožnjo. - Asfaltiranje obstoječih kolesarskih poti.

A.2.5 Pešpoti in premostitveni objekti**Varna, občanom in okolju prijazna mreža pešpoti. Urejene povezave preko rek, potokov in obremenjenih cest.**

■ V območju mestnega jedra Domžal je okoli 15 km, v širšem območju pa 36 km pločnikov in pešpoti. To poleg pešpoti v zazidanih območjih vključuje tudi privlačno pot ob Kamniški Bistrici.

■ V skladu s projektom Rekreacijske osi, ki bo povezala izvir in izliv Kamniške Bistrice, smo tudi v občini Domžale poskrbeli za pešpoti in premostitvene objekte na obeh bregovih reke. Premostitvenih objektov čez Kamniško Bistrico je 11, podhodov, ki so namenjeni lažjemu prečkanju ceste pa 6. V postopku izgradnje je tudi pešpot med reko Kamniško Bistrico in Šumberkom. Glede na vse večji obisk prebivalcev in koriščenje teh površin tudi za kolesarski promet bo Občina te površine še naprej urejala in dograjevala.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.2.5	Pešpoti in premostitveni objekti	Varna, občanom in okolju prijazna mreža pešpoti ter boljše povezave preko rek, potokov in obremenjenih cest.	- Gradnja novih brvi, podhodov in nadvodov. - Gradnja novih pešpoti ob rekah in potokih s premostitvenimi objekti (Kamniška Bistrica s pritoki, mlinščice).

A.3 Javne službe

A.3.1 Javna tržnica

Prodaja kakovostne lokalno pridelane hrane in izdelkov domače obrti.

- V središču mesta je urejen začasni tržni prostor, na katerem je 39 stojnic in mlekomat, ki obiskovalcem nudijo kakovostne lokalno pridelane in izdelane proizvode.
- Ker se trend povpraševanja po lokalno pridelanih proizvodih povečuje, bo Občina Domžale v prihodnjih letih pokrila del tržnega prostora, ki bo omogočal tudi prodajo proizvodov, za katere veljajo strožji sanitarno tehnični pogoji za prodajo.
- V okviru prenove mestnega centra bo Občina predvidela tudi dokončno lokacijo tržnice ustreznih zmogljivosti in opremljenosti.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.3.1	Javna tržnica	Prodaja kakovostne lokalno pridelane hrane in izdelkov domače obrti.	- Širitev živilske tržnice v središču mesta z možnostjo nadkritja. - Sprememba pravilnika o prodaji na tržnici.

A.3.2 Javne urbane površine, parki in zelenice

Sodobno urejene mestne javne površine, parki in druga zelena območja.

- Javne, kakovostno urejene in oblikovane urbane površine so za videz naselij in počutje prebivalcev izjemno pomembne. V okviru razvoja in prenove posameznih naselij bomo skušali postopoma urejati javne odprte površine.
- Parkovne površine se na območju občine Domžale nahajajo ob rekreacijski osi Kamniška Bistrica in v centru Domžal in so redno vzdrževane. Površine parkov v središču Domžal obsegajo skupaj 30.243,00 m² oz. nekaj več kot 3 ha in jih je glede na povečano število prebivalstva treba povečati.
- Občina Domžale bo zato najprej dogradila Češminov park v središču Domžal, ob prostorskem načrtovanju pa ohranjala obstoječe zelene površine ter jih ob morebitnih pozidavah nadomeščala in predvidela nove. Obstoječe zelene površine bo skrbno urejala in vzdrževala, vsebino parkov pa ves čas nadgrajevala. Kjer prostor to dopušča, bo vzpostavila manjše zelene oaze in koticke.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.3.2	Parki in zelenice	Sodobno urejeni mestni parki in druga zelena območja.	- Vzpostavitev novih javnih poti ob vodotokih Kamniška Bistrica in njenih pritokih. - Povečanje in nadgrajevanje vsebine obstoječih parkov in drugih zelenih površin. - Redno vzdrževanje in urejanje.

A.3.3 Pokopališka dejavnost

Enak standard po celotnem območju občine.

- V občini Domžale je 9 pokopališč, od večjih naselij edino naselje Vir nima lastnega pokopališča. Upravljavce pokopališč Domžale in Šentpavel je Javno komunalno podjetje Prodrik d.o.o., ostalih pokopališč pa krajevne skupnosti (Dob, Radomlje, Rova, Homec, Krtina, Ihan, Pšata).
- Na domžalskih Žalah je urejen prostor za raztros pepela pokojnikov, posodablja pa se tudi poslovilni objekt. Ureja se novo pokopališče Šentpavel, kjer bo predvidoma 65 novih grobnih prostorov.
- V prihodnje bo Občina dokončala ureditev poslovilnega objekta na domžalskem pokopališču, poleg tega pa bo načrtovala izgradnjo poslovilnih objektov ob pokopališčih, kjer jih še ni. Pristopila bo tudi k razširitvi pokopališča v Radomljah in Ihanu ter k izgradnji pokopališča na Viru.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
A.3.3	Pokopališka dejavnost	Enak standard po celotnem območju občine.	- Določitev novih površin za pokopališča v prostorskem planu, decentralizirano po celi občini. - Dograditev premajhnih pokopališč (Radomlje, Ihan). - Izgradnja poslovnih objektov, kjer jih še ni. - Izgradnja pokopališča na Viru.

B PROSTOR IN OKOLJE**Trajnostno ravnanje za varno in kakovostno bivanje.**

Pri prostorskem načrtovanju bo Občina poskušala oblikovati estetsko podobo naselij, varovati krajinske značilnosti ter naravno in kulturno dediščino. Pri tem bo s preudarno rabo okoljskih virov težila k bolj odgovornemu odnosu do okolja. Samo v čistem in urejenem okolju namreč lahko razvijamo druge pogoje za kakovostno življenje prebivalcev, zato bo Občina na vseh področjih v ospredje postavljala okoljske vrednote in omejevala prekomerne pritiske na okolje.

Kar zadeva cilje in strategije poseganja v prostor, sta v pripravi nov Občinski prostorski načrt in Prostorski red občine, ki bosta natančno opredeljevala namensko rabo prostora, kriterije in pogoje za spreminjanje rabe ali za nove posege v prostor.

B.1 Okolje

Ko govorimo o skrbi za okolje, je pomembno ohranjanje tako čistega okolja kot naravne dediščine. Čisto okolje bistveno pripomore h kakovosti življenja, varovanje naravne dediščine pa k ohranjanju identitete prostora.

B.1.1 Zaščita okolja**Ohranjanje čistega okolja.**

- Občina Domžale se zaveda pomena čistega in zdravega okolja, zato ves čas izvaja aktivnosti za zaščito okolja, ki jih bo v prihodnjih letih še stopnjevala.
- Občina bo raven čistega okolja ohranjala z ustrezno organizacijo gospodarskih javnih služb (ki skrbijo za čisto pitno vodo, odpadne vode, ravnanje z odpadki, plinovodno omrežje, javno razsvetljavo), s sanacijo morebitnih črnih odlagališč, z učinkovito rabo energije in spodbujanjem energetskih rešitev na osnovi obnovljivih virov energije, z osveščanjem prebivalstva in z zagotavljanjem pravnega okvira in nadzora.
- Z vidika onesnaževanja okolja največji problem predstavlja promet z osebnimi vozili, ki ga bo Občina Domžale v prihodnjih letih postopno zmanjševala z zagotavljanjem boljše ponudbe javnega prevoza in spodbujanjem drugih oblik trajnostnega prevoza (kolesa).

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
B.1.1	Zaščita okolja	Ohranjanje čistega okolja.	- Skrb za čisto vodo. - Dograditev kanalizacijskega omrežja. - Odgovorno ravnanje z odpadki. - Sanacija morebitnih črnih odlagališč. - Učinkovita raba energije, spodbujanje energetskih rešitev na osnovi obnovljivih virov energije. - Dograditev plinovodnega omrežja in pospeševanje uporabe plina. - Zmanjševanje učinkov svetlobnega onesnaževanja. - Spodbujanje trajnostnih oblik prevoza. - Osveščanje prebivalstva o pomenu ohranjanja čistega okolja.

B.1.2 Naravna dediščina**Ohranjena in zavarovana naravna dediščina.**

- Naravna dediščina ima velik pomen pri oblikovanju in ohranjanju identitete prostora. V občini Domžale je naravna dediščina zavarovana z državnimi predpisi, udejanja pa se tudi skozi občinske prostorske akte, v katerih so povzeti varovalni režimi. Zavarovana območja v občini Domžale delimo na naravne vrednote, ekološko pomembna območja, zavarovana območja in območja Natura 2000.
- Kot naravna vrednota je v občini Domžale zavarovanih 48 lokacij in 24 območij, od tega je 32 lokacij in 9 območij državnega pomena.
- Med ekološko pomembna območja (EPO), torej območja habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti, v občini Domžale spadajo območja Češeniške in Prevojske gmajne, Dolga jama, Ihan, Rača od Krašč do Zaloga in Ihanska jama, ki skupaj obsegajo 631,93 ha (8,74 % celotne površine občine).
- V občini je tudi nekaj naravnih vrednot, ki so vključene v območja Natura 2000. Gre za ekološko pomembna območja, ki so na ozemlju EU pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja ptic in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Območja Natura 2000 v občini Domžale skupaj obsegajo 512,63 ha (7,09 % celotne površine občine).
- Občina Domžale bo z izvajanjem upravno pravnega varovanja pred posegi v prostor, vzdrževanjem in zaščito naravne dediščine ter odkupom zemljišč tudi v prihodnjih letih varovala in ohranjala naravno dediščino.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
B.1.2	Naravna dediščina	Zavarovana in ohranjena naravna dediščina.	- Izvajanje upravno pravnega varovanja pred posegi v prostor. - Vzdrževanje in zaščita naravne dediščine in odkup zemljišč.

B.2 Nepremičnine**B.2.1 Gospodarjenje z zemljišči****Urejena podoba javnega prostora.**

- Občina Domžale vzpostavlja celovito evidenco zemljišč v njeni lasti, iz katere izhaja, da za gradnjo objektov za družbene dejavnosti ter usmerjanje poslovne in stanovanjske pozidave v prostoru nima na razpolago stavbnih zemljišč. V občini sicer obstaja nekaj atraktivnih že zazidljivih zemljišč (nekdanji Univerzale, Oljarna, LIP Radomlje, Metalka, Brinje – Zaboršt, Krakovska...), ki pa niso v občinski lasti.
- Z nakupom strateških zemljišč (predvsem v središču mesta) za potrebe družbene in gospodarske javne infrastrukture, prodajo nepotrebnih zemljišč in prostorov ter ureditvijo starih zemljiških stanj bo Občina poskrbela za urejeno podobo javnega prostora.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
B.2.1	Gospodarjenje z zemljišči	Urejena podoba javnega prostora.	- Nakup strateških zemljišč, predvsem v središču mesta. - Prodaja nepotrebnih zemljišč in prostorov. - Ureditev starih zemljiških stanj.

B.2.2 Stanovanja**Razpredena mreža neprofitnih in drugih najemnih stanovanj za najbolj ogrožene skupine občanov.**

- Občina Domžale je z razpisi za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem v letih 2004, 2006, 2007 in 2010 zagotovila skupno 45 neprofitnih stanovanj. Na zadnjem razpisu leta 2010 je bilo zavrženih približno 120 prosilcev, na voljo pa je bilo 11 stanovanj, kar kaže na pomanjkanje neprofitnih stanovanj.
- Po ocenah glede na gibanje prebivalstva bo v obdobju od 2011 do 2025 potrebnih okoli 100 novih stanovanj.
- Občina bo s prodajo starih najemnih stanovanj, uvedbo novih oblik javno-zasebnega partnerstva in nakupom vsaj nekaj stanovanj letno zagotavljala razpredeno mrežo neprofitnih in drugih najemnih stanovanj za najbolj ogrožene skupine občanov.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
B.2.2	Stanovanja	Razpredena mreža neprofitnih in drugih najemnih stanovanj za najbolj ogrožene skupine občanov.	- Prodaja starih najemnih stanovanj zainteresiranim najemnikom. - Pospeševanje novih oblik javno-zasebnega partnerstva. - Nakup nekaj stanovanj letno v okviru proračunskih možnosti.

B.2.3 Poslovni in drugi prostori**Ravnanje po načelu dobrega gospodarja. Zagotovljeni prostori za vse namene.**

- Občina je lastnik 54 poslovnih prostorov na 17 lokacijah, ki jih ne potrebuje za svojo dejavnost in jih oddaja v najem. V okviru razpoložljivih sredstev v proračunu lahko sproti zagotavlja tekoče vzdrževanje vseh poslovnih prostorov, problematični pa so trije starejši objekti (Ljubljanska cesta 34, 36 in 70), ki se nahajajo v središču in v starem delu mesta in potrebujejo večji investicijski poseg.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
B.2.3	Poslovni in drugi prostori	Ravnanje po načelu dobrega gospodarja in zagotovljeni prostori za vse namene.	- Ohranjanje obstoječega nivoja stanja. - Prodaja nekaterih poslovnih prostorov.

C DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Vsem dostopna in kakovostna vzgoja in izobraževanje, vrhunsko športno središče in kulturno stičišče regije. Kakovostna in zadostna mreža primarnega nivoja v javnem zdravstvu. Skrb za socialno šibke.

Družbene dejavnosti vključujejo kulturne, športne, vzgojne in izobraževalne, zdravstvene in socialne dejavnosti, ki so v občini Domžale dobro razvite. Občina se zaradi rasti prebivalstva srečuje predvsem s problematiko pomanjkanja kapacitet, zato bo največ pozornosti usmerila prav k zagotavljanju zadostnih možnosti oskrbe za vse občane.

C.1 Kultura

Kulturna dejavnost v občini Domžale je na visokem nivoju in Občina bo tudi v prihodnje zagotavljala ustrezne materialne in prostorske pogoje za pestro ponudbo kulturnih vsebin. S podporo društvom in javnim zavodom bo omogočala ohranjanje visokega nivoja ponudbe na celotnem območju občine.

C.1.1 Knjižnična dejavnost

Sodobno multimedijško informacijsko središče.

■ Knjižnična dejavnost v občini Domžale je na visokem nivoju in trenutno zadovoljuje potrebe občanov. Knjižnica Domžale, ki se je v letu 2005 preselila v nove prostore, poleg knjižničnega gradiva zagotavlja tudi raznovrsten kulturni program. Število včlanjenih v Knjižnico Domžale z vsakim letom narašča. V letu 2010 je bilo včlanjenih 37,8 % vseh prebivalcev območja, ki ga pokriva zavod Knjižnica Domžale (slovensko povprečje je 26,6 %), v enoto Domžale pa kar 45 % prebivalcev občine Domžale. Tudi obisk se je v primerjavi z letom 2009 povečal za 4,4 %, kar nekoliko preseneča, saj se ostale splošne knjižnice v Sloveniji srečujejo z upadanjem fizičnega obiska. Prirast knjižničnega gradiva v letu 2010 sledi standardom, ki jih predpisuje Ministrstvo za kulturo. Po oceni ministrstva je gradivo tudi zelo kakovostno.

Tabela 10: Število članov in število obiskov v Knjižnici Domžale po letih (enota Domžale):

	2006	2007	2008	2009	2010
Število članov	13.766	14.419	14.586	14.903	15.113
Število vseh obiskov	244.836	254.492	262.099	250.602	261.632

Vir: Letna poročila javnega zavoda Knjižnica Domžale za poslovna leta 2006-2010 (www.knjiznica-domzale.si, 2011).

■ Obisk knjižnice prerašča občinske meje soustanoviteljic, kar zahteva iskanje dodatnih virov financiranja nakupa knjižnega gradiva in vzdrževanja stopnje razvitosti. Knjižnica Domžale zato že uvaja sistem RFID, ki bo omogočal avtomatizirano izposojlo in vračanje.

■ Sicer pa dejavnost Knjižnice Domžale ocenjujemo kot zelo kakovostno. Pomembno je, da se nivo storitev ohrani, ponudbo pa dopolnjuje z uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.1.1	Knjižnična dejavnost	Sodobno multimedijško informacijsko središče.	- Ohranjanje sedanjega nivoja storitev. - Pospešeno dopolnjevanje informacijsko komunikacijske tehnologije.

C.1.2 Programi kulture

Kulturni programi za visoko zahtevne obiskovalce. Razvita ljubiteljska kultura.

■ Kulturna dejavnost v občini Domžale je dobro razvita in občanom nudi kar nekaj možnosti za kulturno udejstvovanje. Središče kulturnega dogajanja je javni zavod Kulturni dom Franca Bernika, ki izvaja različne prireditvene dejavnosti - gledališke predstave, koncerti, prireditve za otroke, likovne

razstave, filmske predstave ipd. Del njegove dejavnosti predstavlja tudi izdajanje občinskega glasila, muzejska dejavnost in varstvo kulturne dediščine. Zaradi velikega obsega dejavnosti so razpoložljive prostorske in kadrovske zmogljivosti zavoda premajhne.

Tabela 11: Opremljenost naselij z objekti namenjenimi kulturni dejavnosti lokalnega pomena:

Naselje	Objekti namenjeni kulturni dejavnosti
Domžale	Godbeni dom, Gasilski dom Študa z dvorano za prireditve, Gasilski dom STOB-muzejska zbirka
Dob	Kulturni dom, Letno gledališče
Dragomelj-Pšata	Dom KS Dragomelj-Pšata in gasilski dom
Groblje	Kulturni dom z razstaviščem
Homec	Kulturni dom
Ihan	Dom krajanov z dvorano za prireditve, izposojevališče knjig
Radomlje	Kulturni dom z razstaviščem
Rova	Gasilski dom z dvorano za prireditve
Škocjan	Kulturni dom z razstaviščem
Vir	Kulturni dom
Žeje	Dom krajanov z dvorano za prireditve

Vir: Analiza stanja in teženj v prostoru kot podlaga za izdelavo strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda občine Domžale, 2006 in Sklep o določitvi nepremičnin in opreme, ki sestavljajo javno infrastrukturo na področju kulture, Ur. vestnik Občine Domžale št. 4/95 ter interni podatki Občine Domžale, 2011.

Tabela 12: Objekti namenjeni kulturni dejavnosti občinskega ali regijskega pomena:

Objekt	Naselje
Letno gledališče Studenec	Škocjan
Kulturni dom Franceta Bernika	Domžale
Knjižnica Domžale	Domžale
Likovno razstavišče	Domžale
Muzejska hiša (Menačenkova domačija)	Domžale
Naravoslovna muzejska zbirka	Gorjuša
Slamnikarska muzejska zbirka	Domžale

Vir: Analiza stanja in teženj v prostoru kot podlaga za izdelavo strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda občine Domžale, 2006 in interni podatki Občine Domžale, 2011.

■ Objekti, namenjeni kulturni dejavnosti, so v občini Domžale razporejeni po območju celotne občine. Manjša naselja so opremljena z večnamenskimi dvoranami v kulturnih in gasilskih domovih, v nekaterih naseljih pa so tudi večji objekti, ki imajo širši medobčinski in regijski pomen, to so predvsem prostori Knjižnice Domžale, Kulturni dom Franca Bernika z likovnim razstaviščem in Menačenkovo domačijo ter Letno gledališče Studenec. V nekaterih naseljih so ohranjeni tudi objekti gradov ali graščin: Češenik, Črnelo, Gorjuša (Krumperk) in Turnše.

■ V občini delujejo številna kulturna društva, ki se lahko pohvalijo s kakovostnimi programi, ki presegajo občinske meje: Kulturno društvo Godba Domžale, Društvo za gorsko kulturo, Kulturno društvo Domžalski rogisti, Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan, Kulturno umetniško društvo Kontrabant, Simfonični orkester Domžale-Kamnik, Muzejsko društvo Domžale in druga društva.

■ Občina Domžale bo tudi v prihodnje spodbujala kakovostno delo društev in vrhunsko ponudbo v Kulturnem domu Franca Bernika, kateremu bo zaradi pomanjkanja prostora zagotovila dodatne prostorske zmogljivosti in tako pripomogla k zagotavljanju pogojev za zadovoljevanje potreb visoko zahtevnih obiskovalce in razvoj ljubiteljske kulture.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.1.2 Programi kulture	Kulturni programi za visoko zahtevne obiskovalce. Razvita ljubiteljska kultura. Sodobno informiranje in trženje kulturne ponudbe.	- Spodbujanje dela društev. - Vrhunska ponudba v javnem zavodu Kulturni dom Franca Bernika. - Zagotovitev dodatnih prostorskih zmogljivosti Kulturnemu domu Franca Bernika. - Vzpostavitev kulturno turističnega informacijskega centra.

C.1.3 Kulturna dediščina**Evidentirana in ohranjena kulturna dediščina.**

■ Pomemben segment kulturne dejavnosti je tudi varovanje kulturne dediščine. Na območju občine Domžale je v register kulturne dediščine vpisanih blizu 300 enot. Z odlokom zavarovana območja in ostala območja kulturne dediščine z evidenčnimi številkami skupaj obsegajo približno 823,21 ha oziroma 11,39 % površine celotne občine. Kar nekaj enot kulturne dediščine je razglašeni za lokalni spomenik, nazadnje (2006) sta bila za lokalni spomenik razglašena Dvorec in Park Črnelo. Lastništvo posameznih enot je različno, pretežno pa so v zasebni lasti.

■ Občina Domžale bo kulturno dediščino evidentirala, jo ohranjala in predstavljala javnosti. Pristopila bo k razglasitvi spomenikov lokalnega pomena (v pripravi je predlog Zavoda za varovanje kulturne dediščine za razglasitev 10 objektov kot lokalnih spomenikov stavbne dediščine) in načrtno vzdrževala in oživljala elemente kulturne dediščine.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.1.3	Kulturna dediščina	Evidentirana in ohranjena kulturna dediščina.	- Razglasitev spomenikov lokalnega pomena. - Načrtno vzdrževanje in oživljanje s primernimi programi.

C.2 Vzgoja in izobraževanje

Vzgoja in izobraževanje sta glavni predpogoj razvoja območja, zato je tej dejavnosti treba posvečati veliko pozornosti. V pristojnosti občine sta dejavnosti predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja, medtem ko srednješolsko in visokošolsko izobraževanje sodita v domeno države.

Medtem ko kakovost programov predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja v občini Domžale ni vprašljiva, težavo zaradi velikega prirasta prebivalstva predstavlja pomanjkanje kapacitet, zato je v prvi vrsti treba zagotoviti zadostne prostorske zmogljivosti vrtcev in osnovnih šol.

C.2.1 Predšolska vzgoja**85% vključenost otrok v programe predšolske vzgoje.**

■ V občini Domžale delujeta dva javna vrtca (Vrtec Domžale in Vrtec Urša) in dva zasebna vrtca s koncesijo (Hiša otrok Mali princ in D. Savio). Poleg tega v šolskem letu 2011/12 delujeta dva razvojna oddelka pri OŠ Roje. V domžalske javne vrtce je vključenih 1.495 otrok, v druge vrtce po Sloveniji pa 173 otrok, kar pomeni 84% vključenost.

■ Ob vpisu v šolsko leto 2011/2012 je bilo odklonjenih 221 otrok prvega starostnega obdobja, ki so sicer izpolnjevali pogoje za vpis, kar pomeni, da bi potrebovali vsaj 16 dodatnih oddelkov. Po zadnjih podatkih (oktober 2011) so bili ob vpisu v šolskem letu 2011/2012 skupno odklonjeni 304 otroci, za katere se trenutno zagotavljajo mesečne subvencije.

■ Občina Domžale se zaveda problema premajhnih kapacitet in ga tudi intenzivno rešuje: v načrtu izgradnje so že dodatne enote v Ihanu, na Viru in vzhodnem delu občine, poleg tega pa si Občina prizadeva podeliti koncesijo ustreznim ponudnikom. Analiza demografskih gibanj ter ocena kapacitet vrtcev v občini Domžale (2011) je pokazala, da bi v primeru upoštevanja želene 80% ciljne pokritosti pri ciljni projekciji 37.000 prebivalcev v letu 2021 potrebovali dodatne kapacitete za 194 otrok, pri ciljni pokritosti 85 % pa za 303 otroke.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.2.1	Predšolska vzgoja	85% vključenost otrok v vrtce.	- Dograditev 18 do 20 oddelkov v prizidkih ali novogradnjah.

C.2.2 Osnovno šolstvo

Zadostne kapacitete in kakovostna vsebina.

■ V občini Domžale je sedem osnovnih šol, ki so v šolskem letu 2011/2012 vpisovale naslednje število oddelkov: OŠ Dob 18 oddelkov, podružnica Krtina 5 oddelki, OŠ Rodica 27 oddelkov, OŠ Domžale 27 oddelkov, podružnica Ihan 5 oddelkov, OŠ Vencija Perka 27 oddelkov, OŠ Dragomelj 17 oddelkov, OŠ Roje 7 oddelkov, OŠ Preserje pri Radomljah 27 oddelkov, kar predstavlja skupaj 160 oddelkov oziroma 3.340 učencev. V primerjavi s šolskim letom 2008/09 se je število oddelkov povečalo s 152 na 160 in tudi število učencev s 3.213 na 3.340, v primerjavi s šolskim letom 2010/2011 pa se je število oddelkov povečalo za 4, število učencev pa za 54.

■ Analiza zmogljivosti osnovnih šol in velikosti šolskih okolišev v občini Domžale (2010) je pokazala, da se z največjo prostorsko stisko sooča OŠ Rodica, saj je njena zmogljivost že presežena. Mejnimi vrednostim se približujeta tudi OŠ Preserje in OŠ Domžale, kapacitet pa primanjkuje tudi v podružničnih šolah v Krtini in Ihanu.

■ V osnovnih šolah so posebej podhranjene pokrite športne površine. V osnovnih šolah Domžale, Rodica in Dob razpolagajo le z eno vadbeno površino (cca 450 m²), potrebovali pa bi dve oziroma tri. Šolski prostor tudi ne razpolaga z zmogljivostmi za učenje plavanja, v šolskem kurikulumu pa je obveza prvega starostnega obdobja tudi plavalna pismenost.

■ V prihodnje bi bilo torej treba zagotoviti dodatne kapacitete v OŠ Rodica (ali nova šola Vir), podružničnih šolah Ihan in Krtina ter v OŠ Domžale. Poleg tega bi bilo smiselno z izgradnjo notranjega bazena zagotoviti pogoje za 100% plavalno pismenost otrok do najkasneje 10. leta.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.2.2	Osnovno šolstvo	Zadostne kapacitete in kakovostni obogatitveni programi.	- Širitev obstoječih prostorov ali novogradnja. - Gradnja nove šole na Viru. - Dograditev pokritih športnih površin, vključno z bazenom.

C.3 Socialne dejavnosti

Socialna varnost je pomemben element kakovostnega življenja posameznikov, zato si bo Občina Domžale tudi v prihodnje prizadevala za socialno vključenost in varnost vseh občanov, predvsem pa poskrbela za socialno najbolj ogrožene skupine.

C.3.1 Aktivno in varno staranje

Medgeneracijsko sodelovanje. Zdrava, aktivna in varna populacija starejših.

■ V občini deluje več društev za starejše občane, ki so zelo aktivna. Poleg štirih društev upokojencev velja še posebej izpostaviti Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale in Medgeneracijsko društvo Jesenski cvet. Občina njihove dejavnosti podpira, saj želi aktivno, zdravo in zadovoljno populacijo starejših.

■ Občina zagotavlja tudi mrežo za storitev pomoči na domu (koncesionar Comett), ki jo je konec leta 2011 koristilo 68 uporabnikov, od katerih je bilo 22 oproščenih plačila, dodatne oprostitve, poleg zakonske 50% subvencije plačila uporabniku, pa se uveljavljajo na podlagi občinskega Odloka o organiziranju pomoči na domu in merilih za določanje plačil storitev.

■ Glede na trend staranja prebivalstva se potrebe po skrbi za populacijo starejših povečujejo in se bodo tudi v prihodnjih letih. Povečuje se povpraševanje po storitvah, predvsem povpraševanje po

vključitvi v institucionalno varstvo, ki pa je v pristojnosti države. Občina zagotavlja proračunska sredstva za tiste uporabnike, ki zaradi svojega socialnega položaja ne morejo poravnati cene storitve.

■ Z vzpostavitvijo javnega subjekta za podporo medgeneracijskemu sodelovanju, s prizadevanjem za povečanje zmogljivosti institucionalnega varstva, pomoči na domu in s spodbujanjem ponudbe oskrbovanih stanovanj bo Občina ustvarjala pogoje za medgeneracijsko sodelovanje ter zdravo, aktivno in varno populacijo starejših.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.3.1	Aktivno in varno staranje	Medgeneracijsko sodelovanje ter zdrava, aktivna in varna populacija starejših.	- Vzpostavitev javnega subjekta za podporo medgeneracijskemu sodelovanju. - Prizadevanje za povečanje zmogljivosti vseh oblik institucionalnega varstva, pomoči na domu. - Spodbujanje ponudbe oskrbovanih stanovanj.

C.3.2 Občinski socialni programi

Socialna politika v sodelovanju z državo. Skrb za socialno ogrožene.

■ Občina Domžale zagotavlja občinske socialne pomoči, ki se dodeljujejo na podlagi Pravilnika o kriterijih za ugotavljanje upravičenosti do občinske socialne pomoči. V letu 2009 je bilo za občinsko socialno pomoč vloženih 427 vlog, leta 2010 553, do vključno 15.12.2011 pa 520 vlog.

■ Na podlagi javnih povabil Občina zagotavlja tudi sredstva za preventivne socialne programe za mlade in samopomočne skupine, preventivne programe za boj proti odvisnostim, sofinanciranje delovanja družbeno socialnih in socialno humanitarnih društev ter neposredno financira Rdeči križ Domžale.

■ S 1. januarjem 2012 sta v veljavo stopila Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakon o socialnovarstvenih prejemkih. Občinsko načrtovanje socialnih programov je v veliki meri odvisno od socialne politike države oz. nalog, ki naj bi sledile iz novih zakonov in predlogov Zakona o socialnovarstveni dejavnosti, ki prinaša spremembe pri razdelitvi nalog in financiranju nalog s področja socialnega varstva.

■ Podatki iz predloga Nacionalnega programa socialnega varstva za obdobje 2011-2020 kažejo na porast števila oseb z visokim tveganjem za revščino in porast potencialnih prejemnikov državnih socialnih pomoči v letih 2012 in 2013 zaradi spremenjene nacionalne zakonodaje (dvig minimalnega dohodka) in zamika učinkov gospodarske krize. To neposredno vpliva tudi na porast prejemnikov občinske socialne pomoči, saj je do dodatne občinske pomoči upravičen občan, ki je prejemnik državne socialne pomoči.

■ Občina si bo zato s prilagoditvijo občinske socialne politike državni politiki prizadevala za izvajanje socialnih programov v sodelovanju z državo in poskrbela za socialno ogrožene.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.3.2	Občinski socialni programi	Socialni programi v sistemu v sodelovanju z državo. Skrb za socialno ogrožene.	- Prilagoditev socialne politike državni politiki. - Informiranje občanov o možnostih pridobitve socialnih pomoči.

C.3.3 Občinske štipendije**Zagotavljanje štipendij po sedanjem modelu štipendiranja.**

■ Občina na podlagi javnega razpisa podeljuje občinske štipendije. Na dan 31.12.2010 je mesečno štipendijo prejelo 49 štipendistov, od tega jih je 10 prejelo štipendije za socialno šibke, 14 štipendistov štipendijo za deficitarne poklice, 1 štipendist štipendijo dijakov in študentov, katerih starši se ukvarjajo izključno s kmetijstvom, ostali so prejeli štipendijo kot nadarjeni dijaki in študentje. Od vseh štipendistov je 12 dijakov in 37 študentov. Enkrat letno Občina podeljuje tudi enkratne štipendije (v letu 2010 3 štipendije).

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.3.3	Občinske štipendije	Zagotavljanje štipendij po sedanjem modelu štipendiranja.	- Določitev novih ciljev štipendijske politike skladno s finančnimi možnostmi.

C.4 Športne dejavnosti**Vrhunsko športno središče. Šport in rekreacija za vse.**

■ Športna dejavnost je v občini Domžale na visokem nivoju, tako v smislu rekreacije kot tekmovalnega športa. V občini delujejo številna športna društva, ki izvajajo programe športa in rekreacije. Športnih objektov je veliko, poleg tistih lokalnega pomena je predvsem v Domžalah tudi nekaj objektov, ki imajo tudi širši regijski pomen: nogometni štadion z atletsko stezo, objekti v Športnem parku Domžale in dvorana HKC. Tudi nekatera manjša naselja imajo ustrezno dostopnost do športnih objektov, največje pomanjkanje čutijo v krajevni skupnosti Rova, saj tam ni javnih odprtih ali zaprtih športnih objektov. Osrednji problem na področju športa in rekreacije v občini Domžale predstavlja pomanjkanje pokritih prostorov za rekreacijo.

Tabela 13: Opremljenost s športno infrastrukturo po krajevnih skupnostih:

KRAJEVNA SKUPNOST	Odprti športni in rekreacijski objekti	Zaprti športni in rekreacijski objekti	Površina pokritih športnih objektov (m ²) skupaj po krajevnih skupnostih
ROVA	/	/	0
RADOMLJE	2 Nogometni igrišči z naravno travo, 1 veliko igrišče z umetno travo, 1 malo igrišče z umetno travo	/	0
HOMEČ NOŽICE	– Asfaltna ploščad za košarko in mali nogomet	/	0
DOB	Nogometno igrišče, teniška igrišča, m malo igrišče z umetno travo,	OŠ Dob, pokrito balinišče v Športnem parku Dob.	606
PRESERJE	Igrišče pri šoli	OŠ Preserje.	780
JARŠE RODICA	– Asfaltna-košarkarska ploščad (nova)	/	0
TOMO BREJC – VIR	Zunanja igrišča za košarko in rokomet, nogometno igrišče, teniška igrišča, zunanji fitnes, malo igrišče z umetno travo, igrišče za odbojko na mivki.	Balinišče.	782

KRAJEVNA SKUPNOST	Odprti športni in rekreacijski objekti	Zaprti športni in rekreacijski objekti	Površina pokritih športnih objektov (m ²) skupaj po krajevnih skupnostih
KRTINA	manjša ploščad za košarko, manjša igralna površina z naravno travo	/	0
SLAVKO ŠLANDER	Štadion Domžale z atletsko stezo, trim steza Šumberk, smučarski skakalnici, zunanji fitnes.	OŠ Domžale, Dvorana kom. Centra, OŠ Rodica, OŠ Roje.	2.828
VENCLJA PERKA	Igrišče pri šoli	OŠ Vencija Perka.	1.050
SIMONA JENKA	Bazen, teniški center Ten – Ten, zunanja teniška igrišča v športnem parku, malo igrišče z umetno travo, zunanje metališče-kladivo, disk, skate park, trim steza v Športnem parku Domžale, 2 košarkarski ploščadi, 4 igrišča za odbojko na mivki.	Teniška dvorana v športnem parku, večnamenski šotor, drsališče.	4.100
IHAN	Nogometno igrišče, igrišča za rokomet in košarko.	POŠ Ihan, balinišče.	942
DRAGOMELJ - PŠATA	Igrišča za košarko in rokomet (pri šoli)	Šola Dragomelj.	757
SKUPAJ			11.845

Vir: Analiza stanja in teženj v prostoru kot podlaga za izdelavo strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda občine Domžale, 2006 in interni podatki Občine Domžale, 2011.

■ Šport in rekreacija sta pomemben dejavnik zdravega načina življenja, zato bo Občina Domžale še naprej podpirala športne in rekreativne dejavnosti in zagotavljala pogoje tako za organizirano rekreativno in tekmovalno športno dejavnost kot tudi za samostojno rekreacijo posameznikov na prostem.

■ Z zagotavljanjem infrastrukturnih pogojev in s podpiranjem športa, predvsem športa mladih, in rekreacije, bo Občina povečevala obseg rekreacije občanov in zagotavljala pogoje za vrhunske športne dosežke.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.4.1	Rekreacija	Večji obseg rekreacije.	- Povečanje podpore rekreativni dejavnosti. - Izgradnja še ene telovadnice na Viru.
C.4.2	Šport	Odlični pogoji za vrhunske športne dosežke.	- Zagotavljanje infrastrukturnih pogojev. - Podpiranje športa, predvsem športa mladih. - Ohranjanje nivoja podpore športu. - Pridobitev partnerja za izgradnjo nove športne dvorane.

C.5 Zdravstvo

Zdravje je človekova osnovna dobrina, zdravstvena oskrba pa ena najbolj osnovnih človekovih potreb. Občina Domžale bo zagotavljala pogoje za zadostno in kakovostno osnovno zdravstveno in lekarniško oskrbo, poleg tega pa si bo prizadevala tudi za kakovostne specialistične in bolnišnične programe v občini, ki so sicer v domeni države.

C.5.1 Osnovna zdravstvena dejavnost in preventivni programi

Kakovostna zdravstvena oskrba za vse občane.

■ Program osnovne zdravstvene dejavnosti se izvaja v Zdravstvenem domu Domžale, katerega soustanoviteljica je Občina Domžale. Konec leta 2010 je bilo v Zdravstvenem domu Domžale zaposlenih 25 specialistov ter 8 zdravnikov in zobozdravnikov. Nekatere programe opravljajo tudi zasebni zdravniki (8) in zobozdravniki (10) s koncesijo. Vrste in obseg programov so dogovorjene z vsakoletno pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Nekateri preventivni programi so financirani tudi iz sredstev proračuna Občine Domžale, in sicer: klinični pregledi dojk, sofinanciranje specialnega pedagoga in logopeda, cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu, preventivni program za ženske (okužba s HPV).

■ V naslednjih letih bo Občina Domžale nadaljevala z naporji za zagotovitev širitve programov glede na porast prebivalstva, predvsem v tistih dejavnostih, ki so že sedaj deficitarne: zobozdravstvo za otroke, mladino in odrasle, ortodontija, fizioterapija, patronaža in nega na domu.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.5.1	Osnovna zdravstvena dejavnost in preventivni programi	Zadostno število ambulant za vse občane.	- Povečanje dejavnosti z dodatnimi programi. - Organiziranje dislociranih ambulant v večjih naseljih.

C.5.2 Lekarniška dejavnost

Kakovostna lekarniška oskrba.

■ Področje lekarniške dejavnosti na območju občine Domžale je na visokem nivoju in trenutno zadovoljuje potrebe občanov. Javno službo na območju občine opravlja javni zavod Mestne lekarne, katerega soustanoviteljica je Občina Domžale. Poleg tega javno službo opravljata tudi dve lekarni v zasebni lasti na podlagi pogodbe o koncesiji.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
C.5.2	Lekarniška dejavnost	Kakovostna in zadostna lekarniška oskrba.	- Ohranjanje sedanjega nivoja uslug. - S povečanjem števila uporabnikov zagotavljanje odpiranja novih poslovalnic (na območju Jarše-Rodica, Dob).

D GOSPODARSTVO**Podjetniško središče regije.****D.1 Obrt, podjetništvo, kmetijstvo in turizem**

Občina Domžale ima dolgoletno tradicijo gospodarsko uspešne občine, predvsem na področju obrti in podjetništva, ki pa je v času ekonomske krize nekoliko upadlo. Zato si bo Občina v prihodnjih letih prizadevala vzpostaviti stimulatívno okolje za ponovni razvoj obrti in podjetništva, poleg tega pa bo razvijala kmetijsko in turistično dejavnost, ki zaenkrat tudi ne dosegata razvojnih potencialov.

D.1.1 Gospodarske družbe, obrt in podjetništvo**Stimulatívno okolje za razvoj podjetništva in obrti.**

- Najuspešnejša podjetja z najboljšimi bonitetnimi ocenami v občini so Helios, Tovarna lakov, barv in umetnih smol, Količevo Karton, Tosama, Sam, PPG Helios, TRI-PRO (zavarovalno zastopniška družba) in AS Domžale.
- Število podjetij v občini ves čas narašča, višina bruto investicij pa se je v letu 2009 precej zmanjšala, prav tako število delovnih mest.

Tabela 14: Število podjetij, celotni prihodek, bruto investicije in delovna mesta po letih*:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ŠT. PODJETIJ	1.780	1.735	1.763	1.764	1.741	1.780	1.826	1.905	2.071	2.810	2.945
CELOTNI PRIHODEK	676.750	753.279	769.289	822.438	816.193	852.590	789.260	835.239	958.709	1.103.419	903.702
BRUTO INVESTICIJE	42.358	58.672	52.471	31.335	43.815	47.049	43.752	40.570	46.115	52.427	38.435
ŠT. DELOVNIH MEST	9.316	9.741	9.967	9.567	9.328	9.199	8.598	8.599	8.719	11.072	10.681
ŠT. PREBIVALSTVA	29.373	29.608	29.850	30.092	30.494	30.922	31.579	32.205	32.748	33.183	33.573

Vir: Analiza razvojnih možnosti občine Domžale: demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo občine Domžale, 2011.

*Po podatkih SURS-a so za leta od 1999 do 2007 prikazane enote opazovanja le podjetja, registrirana kot pravne ali fizične osebe v dejavnostih C-K (SKD 2001), za leta 2008 in 2009 pa vsa podjetja registrirana kot pravne ali fizične osebe (SKD 2008).

- V občini Domžale niso izkoriščeni vsi potenciali za razvoj podjetništva, saj je opazen premajhen pretok informacij med podjetniki in lokalno skupnostjo, primanjkuje poslovno - obrtnih con za razvoj podjetništva, prisotna pa je tudi nestimulatívna klima za investiranje in ustanavljanje novih podjetij.
- Občina Domžale bo z zagotovitvijo gradnje manjših poslovnih con in Cone Želodnik, z vzpostavitvijo razvojnega podjetniškega središča in/ali razvojne agencije, s spodbujanjem inovativnosti in z okrepitevijo sodelovanja z obrtno podjetniško zbornico ustvarjala stimulatívno okolje za podjetnike in obrtnike.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
D.1.1	Gospodarske družbe, obrt in podjetništvo	Stimulatívno okolje za razvoj podjetništva in obrti.	- Zagotovitev ustreznih urbanističnih in komunalnih pogojev za širitev podjetništva in obrti. - Zagotovitev gradnje manjših poslovnih con in Cone Želodnik. - Vzpostavitev razvojnega podjetniškega središča in/ali razvojne agencije. - Spodbujanje inovativnosti. - Spodbujanje mobilnosti visokokvalificiranih kadrov iz znanstvene sfere v gospodarstvo.

- Okrepitev sodelovanja z obrtno podjetniško zbornico.

D.1.2 Kmetijstvo**Sonaravno kmetijstvo in ekološko kmetovanje. Visok delež lokalno pridelane hrane. Urbani skupnostni vrt občine Domžale.**

- Po podatkih Upravne enote Domžale je v Registru kmetijskih gospodarstev v občini Domžale trenutno evidentiranih 482 kmetij. Po podatkih kmetijsko svetovalne službe je aktivnih kmetij, ki vlagajo zahteve za državne kmetijske subvencije, 225, torej slaba polovica.
- Na območju občine Domžale imata sedež dve večji kmetijski podjetji, ki imata velik pomen tudi za širši slovenski prostor: Agroemona d.o.o. in Farne Ihan d.d.
- Naravni pogoji za kmetijsko dejavnost so v občini Domžale sicer ugodni, a je to dejavnost v veliki meri izpodrinila urbanizacija. Na območju občine je opazen trend opuščanja obdelave kmetijskih zemljišč in s tem zmanjševanja stopnje samooskrbe s hrano, na drugi strani pa se povečuje povpraševanje po lokalno pridelani hrani predvsem višje kakovosti. Ponudba ekološke pridelave je nižja od povpraševanja.
- Premalo je podjetniškega znanja in poznavanja sodobnih trendov v kmetijstvu, delež tržne organiziranosti je prenizek in v strukturi pridelava–predelava–trženje vlada nepovezanost. Obseg lokalne samooskrbe s hrano je premajhen, poleg tega so dopolnilne dejavnosti na kmetijah premalo razvite.
- Občina Domžale bo podpirala sonaravno kmetijstvo in ekološko kmetovanje ter povečevala delež lokalno pridelane hrane, predvsem s spodbujanjem različnih oblik sodelovanja mesta in vasi ter razvijanjem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
D.1.2 Kmetijstvo	Razvoj sonaravnega kmetijstva, ekološkega kmetovanja in večji delež lokalno pridelane hrane. Urbani skupnostni vrt občine Domžale.	- Spodbujanje različnih oblik sodelovanja mesta in vasi. - Razvijanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. - Komasacija kmetijskih zemljišč. - Spodbuda in vzpostavitev urbanega skupnostnega vrta v občini Domžale.

D.1.3 Turizem**Bolj kakovostna turistična ponudba. Sodobno informiranje in trženje turistične ponudbe.**

- Število prihodov turistov v občino Domžale se z leti povečuje: leta 2008 je občino obiskalo 7.147 turistov, leta 2009 8.698, leta 2010 pa 11.498. Tudi nočitev je vsako leto več: leta 2008 je bilo zabeleženo 15.823 nočitev, leta 2010 pa že 20.885 nočitev.
- Ključne pomanjkljivosti na področju turizma v občini so: nepovezana in razdrobljena turistična ponudba, ni večjega turističnega nosilca, ki bi predstavljal tudi pomembnega nosilca razvoja in trženja, prav tako ni ustreznega turistično informacijskega centra za informiranje obiskovalcev. V primeru razvoja (kongresnega) turizma so nastanitvene zmogljivosti premajhne.
- Z vzpostavitvijo kulturno–turistične informacijske točke bo Občina Domžale omogočila informiranje javnosti in trženje turistične ponudbe. S povezovanjem s sosednjimi občinami bo dvignila nivo turistične ponudbe, potencial pa vidi tudi v oblikovanju ponudbe za avtodome, katerim bo poleg varnih prenočitvenih možnosti nudila tudi možnost samooskrbe.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
D.1.3 Turizem	Bolj kakovostna turistična ponudba. Sodobno informiranje in trženje turistične ponudbe.	- Vzpostavitev kulturno – turistične informacijske točke. - Vzpostavitev ponudbe za avtodome, vključno z možnostjo samooskrbe.

- Povezovanje s sosednjimi občinami.

D.1.4 Elektronske komunikacije**Razvita informacijska tehnologija za vse občane.**

■ Na območju občine se zaenkrat lahko koristi ponudba podjetij, ki se ukvarjajo s tovrstno dejavnostjo. Glede na velikost in lokacijo občine bo Občina občanom in obiskovalcev zagotovila dodaten dostop do interneta oz. aktualnih podatkov o delovanju Občine in njenih javnih služb oz. do informacij o vseh dogajanjih v občini Domžale z izgradnjo brezžičnega omrežja z omejenim dostopom. Glede na demografski in urbanistični razvoj ter razvoj elektronskih komunikacij bo treba sistem sproti širiti in dopolnjevati, tako kvantitativno kot kvalitativno.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
D.1.4	Elektronske komunikacije	Razvoj vseh vrst informacijske opreme za uporabo v občini.	- Gradnja brezžičnega omrežja. - Oddaja telekomunikacijske cevi zainteresiranemu ponudniku.

E JAVNA VARNOST IN UPRAVA

Varni in zadovoljni občani.

E.1 Javna varnost

Občina Domžale na splošno velja za varno občino, kot tako so jo označili tudi občani v anketi o zadovoljstvu občanov iz leta 2005. Občina Domžale v sodelovanju s policijo in drugimi pristojnimi državnimi organi skrbi za javni red, v okviru Občinskega štaba Civilne zaščite vodi sistem zaščite in reševanja ter v največji možni meri podpira gasilsko dejavnost.

E.1.1-2 Gasilstvo in civilna zaščita

Učinkovito delovanje gasilskih društev in sistema civilne zaščite.

■ **Gasilstvo** je v občini Domžale dobro razvito. Na območju občine deluje 13 prostovoljnih gasilskih društev, javno gasilsko službo pa poleg njih opravlja tudi poklicna industrijska gasilska enota Helios tovarna barv lakov in umetnih smol Količevo d.o.o. - Center požarne varnosti Domžale, kot enota 5. kategorije in osrednja gasilska enota v občini Domžale.

■ Osnova operativnega delovanja v občini bo tudi v prihodnje poklicna javna gasilska služba Center požarne varnosti Domžale, ki jo bodo dopolnjevale prostovoljne gasilske enote, organizirane v okviru Gasilske zveze Domžale. Občina bo zagotavljala sofinanciranje dejavnosti obeh izvajalcev javne gasilske službe v skladu z občinskim načrtom izvajanja javne gasilske službe.

Tabela 15: Gasilska društva in gasilski domovi v Občini Domžale:

Kategorija	PGD	Gasilski dom	Orodišče	Leto izgradnje/obnove
4	Domžale Mesto	X	X	1911/1996
2	Dob	X	X	1905/1958/1970
2	Homec	X	X	1977
			X	1933
2	Ihan	X	X	1980
2	Jarše-Rodica	X	X	1973/2011
2	Radomlje	X	X	1979
2	Vir	X	X	1985
1	Pšata-Dragomelj	X	X	1980
1	Rova	X	X	1961/1984
1	Studenec		X	1929
1	Stob-Depala vas	X	X	1906/1976/2007
1	Študa	X	X	1934/2011
1	Žeje-Trojica	X	X	1993

Vir: Gasilska zveza Domžale in Oddelek za premoženjske zadeve Občine Domžale, 2011.

■ Sistem **Civilne zaščite** v občini Domžale deluje na visokem nivoju. Zaščito in reševanje vodi poveljnik Civilne zaščite (CZ) s člani štaba CZ, operativne in druge naloge zaščite, reševanja in pomoči pa opravljajo številna prostovoljna društva, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter enote civilne zaščite.

■ Občina Domžale bo tudi v prihodnje podpirala gasilsko dejavnost in zagotavljala pogoje za uspešno delovanje gasilskih društev, prav tako bo zagotavljala pogoje za ohranjanje nivoja delovanja sistema civilne zaščite.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
E.1.1	Gasilstvo	Zagotavljati pogoje za	- Ohranitev sedanjega nivoja delovanja s
E.1.2	Civilna zaščita	učinkovito delovanje gasilskih društev in sistema civilne zaščite.	podporo gasilstvu in sistemu civilne zaščite.

E.1.3 Javni red

Varnost občanov.

- Stanje javne in prometne varnosti dobro obvladujejo pristojne občinske službe, organizirane v okviru Inšpektorata Občine Domžale, ob tesnem sodelovanju s policijo in drugimi pristojnimi državnimi organi.
- Občina Domžale sicer velja za varno občino, največji problem predstavlja dinamični promet in prometna varnost, zato bo Občina Domžale s posegi v dinamični promet (z meritvami hitrosti) razvijala ukrepe za izboljšanje stanja na tem področju.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
E.1.3	Javni red	Varnost občanov.	- Vzpostavitev ukrepov za izboljšanje stanja. - Poseg v dinamični promet z meritvami hitrosti in posledično izvedba ukrepov za umirjanje prometa.

E.2 Uprava

Občina Domžale potrebuje učinkovito, inovativno in hitro prilagodljivo upravljanje, zato si bo prizadevala za visoko usposobljenost občinskih uradnikov, ki bodo pripravljeni aktivno sodelovati pri razvoju občine Domžale.

Poleg tega bo Občina zagotavljala racionalno porabo proračunskih sredstev in strokovno izvajala javna naročila. Prizadevala si bo za povečevanje deleža nedavčnih prihodkov in omejitev zadolževanja.

E.2.1 Razvoj občinske uprave

Inovativna in proaktivna občinska uprava.

- Občinska uprava je primerno organizirana, kadrovsko ustrezna in glede na primerljive občine v Sloveniji tudi dovolj velika. Ranljiva je le ob cikličnih obremenitvah, zlasti ob investicijah. Če ne bo večjih posegov v pristojnosti in Občini ne bo naloženih več nalog, dodatni organizacijski posegi ne bodo potrebni.
- Večje breme predstavlja urejanje zemljiškoknjižnih stanj iz preteklosti, težavo pa bi lahko povzročil tudi povečan prirast prebivalstva. Nujno je slediti tehnološkemu, administrativnemu in upravnemu posodabljanju.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
E.2.1	Razvoj občinske uprave	Inovativna in proaktivna občinska uprava.	- Sprotno prilaganje uprave glede na potrebe občine. - Razvijanje in uvajanje primerov dobrih praks v poslovanje.

E.2.2 Pokrajine

Središče pokrajine.

- V dosedanjih poskusih ustanavljanja pokrajin je bila občina Domžale različno umeščena, najprimernejša oblika za Domžale pa bi bila pokrajina v okviru sedanje Podjetne regije (nekdanja občina Domžale in Kamnik). Ustanovitev pokrajin je v rokah nacionalne politike, Občina lahko edino aktivno sodeluje z dajanjem pobud državi.

- V primeru sprejetja sistema večjega števila pokrajin, bo cilj občine Domžale postati (upravno, kulturno, športno in gospodarsko) središče pokrajine.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
E.2.2	Pokrajine	Ob sprejetju sistema večjega števila pokrajin, biti središče pokrajine.	- Aktivno sodelovanje pri dajanju pobud državi.

E.3 Javne finance (Občinski proračun)

Večji delež nedavčnih prihodkov in racionalno poslovanje.

- Povprečni tekoči in kapitalski **prihodki** občinskega proračuna (brez namenskih transfernih sredstev države in EU) izračunani za obdobje 2009-2011 znašajo letno 24.600.000 EUR.
- Za investicijske **odhodke** in transfere se je na letni ravni (obdobje 2009-2011) namenjalo cca 37,6% (9,25 mio EUR) navedenih prihodkov (brez zadolževanja).
- Po zadnjih podatkih Ministrstva za finance - UMAR znašajo ocene nominalne rasti državne potrošnje za leto 2012 - 0,6%, 2013 - 1,2%, 2014 - 1,6%, 2015 - 2,2%, kar bi lahko služilo za približno ocenjevanje tako prihodkov kot tudi odhodkov v prihodnjih letih.
- Občina Domžale si bo v prihodnje prizadevala predvsem povečevati delež nedavčnih prihodkov s povečanim pridobivanjem evropskih in drugih nedavčnih prihodkov, poleg tega pa bo zadolževanje omejila.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
E.3.1	Prihodki	Večji delež nedavčnih prihodkov.	- Prizadevanje za povečano pridobivanje evropskih sredstev in ostalih nedavčnih prihodkov.
E.3.2	Odhodki	Racionalno poslovanje.	- Zniževanje odhodkov, ki po Zakonu o lokalni samoupravi niso izvirna pristojnost občin. - Smiselna omejitev zadolževanja.

F INFORMIRANJE

Objektivno, izčrpno in ažurno informiranje občanov.

Občina Domžale bo skrbela, da bodo občani objektivno in ažurno informirani o delu župana in občinske uprave. Pri tem bo skrbela, da bo komunikacija potekala dvosmerno in s prebivalci vzpostavljala dialog. Ob pomembnejših odločitvah bo Občina pred sprejetjem poskušala pridobiti konstruktivno mnenje javnosti, ki pa mora biti predvsem dobro informirana.

Občina Domžale lokalno in širšo javnost informira preko javnega glasila Slamnik, uradnega glasila Uradni vestnik Občine Domžale, elektronskih medijev (uradne spletne strani Občine Domžale) in lokalnih in drugih medijev.

F.1 Javno glasilo

Sodobno, privlačno informativno lokalno glasilo.

■ Občinsko javno glasilo je časopis Slamnik, ki izhaja v nakladi 12.000 brezplačnih izvodov. Pri trenutnem načinu izdajanja javnega glasila Slamnik se je izkazalo, da razmerja med izdajateljem, odgovornim urednikom in uredništvom niso jasno določena. Zato je Občina Domžale pripravila nov odlok, ki določa ustrežnejši način izdajanja javnega glasila Slamnik in bo uredil neskladja.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
F.1 Javno glasilo	Sodobno, privlačno informativno lokalno glasilo.	- Vzpostavitev učinkovite organiziranosti in sodobne oblike glasila.

F.2 Uradno glasilo

Boljša dostopnost uradnega glasila.

■ Uradno glasilo Občine Domžale je Uradni vestnik Občine Domžale, ki je dostopen tako v tiskani kot elektronski obliki.

■ Elektronska oblika uradnega vestnika je bila avgusta 2011 posodobljena (prenova grafične podobe, nadgradnja iskalnika dokumentov), a bo Občina nadaljevala s posodabljanjem, predvsem v smislu dostopnosti uradnega glasila.

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
F.2 Uradno glasilo	Boljša dostopnost uradnega glasila.	- Ohranitev tiskanega medija, izboljšanje spletnega medija. - Posodobitev dostopnosti elektronske oblike uradnega glasila.

F.3 Elektronski mediji

Prijazno in funkcionalno spletno mesto.

■ Občina Domžale ima tudi svojo spletno stran, ki je sicer ažurna, a potrebuje celovito vsebinsko in grafično preno, saj trenutno ne ustreza vsem zahtevam uporabnikov, poleg tega niso izkoriščene vse možnosti, ki jih internet ponuja (npr. spletno komuniciranje z različnimi ciljnim javnostmi).

DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
F.3 Elektronski mediji	Prijazno in funkcionalno komuniciranje.	- Izdelava sodobnega spletnega portala Občine Domžale. - Sprotno prilagajanje novim tehnološkim rešitvam.

F.4 Lokalni in drugi mediji

Korektno sodelovanje na ravni podajanja informacij.

■ Sodelovanje z lokalnimi in drugimi mediji je dobro in redno. Občina Domžale bo tudi v prihodnje organizirala redne mesečne tiskovne konference in redno objavljala sporočila za javnost, poleg tega pa zagotavljala odzivnost ob aktualnih vprašanjih.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
F.4	Lokalni in drugi mediji	Korektno in ažurno sodelovanje z mediji na ravni podajanja informacij.	- Organizacija rednih mesečnih tiskovnih konferenc. - Redna objava sporočil za javnost. - Odzivnost ob aktualnih vprašanjih.

DEJAVNOSTI, KI NISO V PRISTOJNOSTI OBČINE

V nadaljevanju opredeljujemo cilje na področjih, kjer občine nimajo neposrednih pristojnosti, saj so v domeni države, a so za prebivalce občine še kako pomembna. Gre predvsem za državno prometno (cestno in železniško) infrastrukturo, urejanje vodotokov in poplavno varnost ter državne družbene dejavnosti: šolstvo in socialno oskrbo v pristojnosti državi (srednje in visoko šolstvo, institucionalno varstvo starejših, specialistično in bolnišnično varstvo) in javno upravo. Občina Domžale lahko za doseg svojih ciljev le aktivno in čim bolj učinkovito sodeluje pri dajanju pobud državnim ustanovam, več kot to pa ni v njeni pristojnosti.

G DRŽAVNA INFRASTRUKTURA

Z vidika zagotavljanja ustrezne prometne infrastrukture za potrebe prebivalstva in lokalnega gospodarstva delitev pristojnosti med državo in občino pogosto predstavlja težavo. Občina lahko svoje sile usmeri le v prepričevanje državnih ustanov, da v državnem proračunu zagotovijo sredstva za projekte v občini Domžale, tako na področju cestnega kot železniškega prometa.

G.1 Železniški promet

Razvit železniški promet.

- Železniški promet je neatraktiven zaradi počasnosti in premalo izrabljen. Frekvenca vlakov je premajhna zlasti ob konicah, ob postajališčih pa ni ustreznih parkirnih površin.
- S podajanjem pobud državi za večjo frekvenco vlakov ob konicah, podporo projektu enotnih vozovnic in prostorskimi rezervacijami bo Občina Domžale podpirala razvoj železniškega prometa.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
G.1.1	Železniški promet	Razvit železniški promet.	- Podajanje pobud državi za večjo frekvenco vlakov ob konicah. - Podpora projektu enotnih vozovnic. - Prostorske rezervacije za drugi tir in parkirišča ob železniških postajah.

G.2 Cestni promet

G.2.1 Regionalne in druge državne ceste

Vzpostavitev drugega obročja in ureditev mestnih vpadnic.

- Obstoječe državne ceste so v slabem stanju, izvedba povezovalne ceste Želodnik – Vodice močno zaostaja. Neustrezno je rešeno priključevanje na glavno cesto Ljubljana – Maribor v Depali Vasi. Prav tako je povsem neustrezen vstop v Domžale z iste ceste. Na regionalni ravni manjka navezava bodoče Trzinske obvoznice na priključek v Študi. Državna (Ljubljanska) cesta skozi Domžale z vsem lokalnim tranzitom je ovira za ureditev centra Domžal v prijazno, bolj mestno in prebivalcem prijaznejše okolje.
- Občina Domžale si bo na področju državnih cest v prihodnje prizadevala predvsem za vzpostavitev drugega obročja, ki se je v Prometni študiji Občine Domžale (2006) izkazal za najboljšo rešitev (izgradnja ceste Želodnik – Vodice in ceste Depala Vas – Študa (uvoz na avtocesto)).

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
G.2.1	Regionalne in druge državne ceste	Vzpostavitev drugega obroča. Ureditev mestnih vpadnic.	- Prizadevanje za izgradnjo ceste Želodnik – Vodice. - Prizadevanje za izgradnjo ceste od Depale vasi do uvoza na avtocesto v Študi. - Priprava dokumentacije za izvedbo ureditve vstopov v mesto. - Prizadevanje za umestitev obvoznice Količevo – Radomlje v prostor.

G.2.2 Avtocesta

Boljša dostopnost do avtoceste.

- Avtocesta med Domžalami in Ljubljano je ob konicah močno obremenjena, pogosti so zastoji in hude prometne nesreče. Edini obstoječi izvoz za Domžale je neprimeren (križanje vozniških pasov) in predstavlja ozko grlo.
- Občina Domžale želi povečati možnosti za dostop občanov na avtocesto, zato bo poskušala doseči ureditev uvoza na avtocesto v Študi.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
G.2.2	Avtocesta	Boljše možnosti za dostop na avtocesto.	- Prizadevanje za ureditev priključka v Študi. - Preprojektiranje in preureditev križišča na priključku Domžale.

G.3 Vode: Urejanje vodotokov in poplavna varnost

Poplavna varnost za vse občane.

- Na območju občine v primeru večjega deževja obstaja nevarnost poplav na severnem delu, ob naselju Nožice ter na južnem delu, na območju Ihana in Male Loke. Poplavno je ogroženo tudi območje Doba, Krtine in Rov zaradi hudourniških voda Radomlje, Rače in Rovščice, na območju Radomelj pa poplavlja Hujski potok.
- Občina lahko glede na pristojnosti, ki jih ima na tem področju, državo le opozarja in obvešča o stanju ter v okviru zaščite in reševanja ukrepa ob poplavah. Občina Domžale si bo prizadevala za poplavno varnost za vse občane z dajanjem pobud za ustrezno ukrepanje države na poplavno ogroženih območjih, spremljanjem in vzdrževanjem sistem nadzora in nujnih intervencij, gradnjo nasipov in zadrževalnikov, čiščenjem brežin in reševanjem problema mlinščic.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
G.3.1	Urejanje vodotokov in poplavna varnost	Boljša poplavna varnost za vse občane.	- Spremljanje in vzdrževanje sistema nadzora in nujnih intervencij. - Prizadevanje za ustrezno ukrepanje države na poplavno ogroženih območjih. - Gradnja nasipov in zadrževalnikov. - Čiščenje brežin.

H DRŽAVNE DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Tudi nekatere družbene dejavnosti, ki so za prebivalce občine zelo pomembne, so v domeni države, Občina pa lahko zagotavlja le prostorske pogoje in si aktivno prizadeva za doseg svojih ciljev z dajanjem pobud ustreznim državnim ustanovam.

H.1 Šolstvo in socialna oskrba

Na področju srednješolske in visokošolske dejavnosti si bo Občina prizadevala za umestitev novih programov v občino s pestro ponudbo izobraževalnih vsebin, prilagojenih potrebam (lokalnega) gospodarstva.

Prav tako si bo prizadevala za umestitev bolnišničnih programov v občino, na področju institucionalnega varstva starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami pa bo skušala doseči širitev kapacitet glede na potrebe prebivalcev.

H.1.1 Srednje in visoko šolstvo

Novi srednješolski, visokošolski in univerzitetni programi v občini.

■ V Domžalah deluje Srednja šola Domžale (SŠ Domžale), ki je organizirana v dveh organizacijskih enotah: Gimnazija in Poklicna in strokovna šola. Zagotavlja pridobitev izobrazbe po naslednjih programih: splošna gimnazija, tehnik računalništva, strojni tehnik, ekonomski tehnik, prodajalec, avtoserviser in inštalater strojnih inštalacij. Skupno število dijakov, ki obiskujejo šolo se giblje med 600 in 650. V šolskem letu 2011/12 so razdeljeni v 24 oddelkov. Pouk poteka na dveh lokacijah in v treh stavbah, kjer je bilo v preteklih letih zamenjano stavbno pohištvo in adaptirana večina sanitarij.

■ Glede na zastavljene cilje SŠ Domžale razpolaga z ustreznimi prostorskimi zmogljivostmi, razen telovadnice in razdelilnice hrane za dijake. Gradbeno dovoljenje za telovadnico je bilo pridobljeno v februarju 2011, vendar je investicija odložena zaradi varčevalnih ukrepov Vlade RS.

■ Demografski podatki za naslednji 10 let so ugodni in kažejo rahel porast števila dijakov, ki pa ni tako izrazit, da bi zahteval prostorske prilagoditve.

■ Tudi visokošolsko izobraževanje je v pristojnosti države. Visokošolski študij izvaja Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko v Grobljah (ustanovljen leta 1975), kjer poteka univerzitetni študijski program prve stopnje Kmetijstvo-zootehnika in visokošolski strokovni študijski program prve stopnje Kmetijstvo-živinoreja. V občini Domžale so tudi nekatere zasebne višje strokovne šole (B&B).

■ Cilj Občine Domžale je umestitev novih srednješolskih, visokošolskih in univerzitetnih programov v občino, kar bo poskušala doseči z aktivnim posredovanjem pobud univerzam in ministrstvu, pristojnemu za srednje in visoko šolstvo.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
H.1.1	Srednje in visoko šolstvo	Novi srednješolski, visokošolski in univerzitetni programi v občini Domžale.	- Aktivno posredovanje pobud univerzam in ministrstvu, pristojnemu za srednje in visoko šolstvo. - Prizadevanje za gradnjo telovadnice pri Srednji šoli Domžale. - Vzpostavitev centra interakcij in učenja.

H.1.2 Institucionalno varstvo starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami

Zadostne prostorske zmogljivosti institucionalnega varstva.

■ V javnem zavodu Dom upokojencev Domžale je na voljo 167 postelj, od tega je 64 sob enoposteljnih, 41 sob dvoposteljnih in 7 triposteljnih sob. V letu 2011 so za sprejem v domsko varstvo prejeli 166 vlog. V domu je bilo oktobra 2011 112 stanovalcev iz občine Domžale, 5 iz občine Lukovica, 2 iz občine Mengeš in 9 iz občine Moravče. V začasnem varstvu je prostora za 4 stanovalce, prav tako lahko 4 stanovalce sprejmejo v dnevno varstvo. Zasedenost v dnevnem varstvu je 100%. Preko leta je bilo v začasnem sprejemu 10 stanovalcev, od teh so bili trije sprejeti za stalno. Na prioriteten listi je 28 čakajočih.

■ Z večanjem števila prebivalstva narašča tudi število oseb s posebnimi potrebami, kar pomeni dodatno povečanje potreb po institucionalnem varstvu. Poleg tega odraslih po 21. letu starosti po veljavni zakonodaji ni več mogoče vključevati v program Osnovne šole Roje.

■ Občina Domžale bo s prizadevanjem za širitev kapacitet skušala zagotoviti ustrezen obseg programa glede na povečanje potreb prebivalcev občine.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
H.1.2	Institucionalno varstvo starejših in odraslih oseb s posebnimi potrebami.	Zadostne prostorske zmogljivosti za vse oblike institucionalnega varstva glede na povečanje potreb prebivalcev občine.	- Prizadevanje za širitev kapacitet institucionalnega varstva in posodobitev obstoječih zmogljivosti.

H.1.3 Specialistično in bolnišnično zdravstvo

Bolnišnični in vsi potrebni specialistični programi v občini.

■ Mrežo javne službe na področju specialistične in bolnišnične dejavnosti zagotavlja država. V Zdravstvenem domu Domžale občani lahko koristijo naslednje ambulantno specialistične zdravstvene storitve: pulmologija, psihiatrija, fizioterapija, diabetologija, mamografija, UZ in RTG diagnostika. Nekatere programe opravljajo tudi zasebni zdravniki s koncesijo (kardiologija, diabetes, pulmologija z alergologijo, UZ srca). Tudi na področju specialistične in bolnišnične dejavnosti bo v prihodnjih letih glede na porast prebivalstva potrebna širitev programov za izboljševanje kakovosti in dostopnosti zdravstvenih storitev.

■ Cilj Občine Domžale je, da v občino pridobi tudi bolnišnične programe, kar bo skušala doseči z zagotavljanjem lokacije za umestitev programov.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
H.1.3	Specialistično in bolnišnično zdravstvo	Umestitev bolnišničnih programov v občino. Zagotavljanje potrebnih specialističnih programov.	- Predlog lokacije za umestitev bolnišničnih programov. - Prizadevanje za pridobitev novih specialističnih ambulant.

H.2 Javna uprava in javna varnost

Enotno upravno središče z ustrezno kadrovsko opremljenostjo.

■ V občini Domžale delujejo naslednje državne ustanove: upravna enota, sodišče, policija, geodetska uprava, republiške inšpekcijske službe in davčna uprava. Ustanove so locirane na različnih lokacijah, nekatere v premajhnih prostorih. Najboljša rešitev bi bila izgradnja enotnega upravnega središča, v katerem bi delovale vse državne ustanove. Občina v okviru prostorskih aktov lahko zagotovi lokacijo za izgradnjo upravnega centra, finančna sredstva pa mora zagotoviti državni proračun.

	DEJAVNOST	CILJ	STRATEGIJA
H.2	Javna uprava in javna varnost	Enotno upravno središče z ustrezno kadrovsko opremljenostjo.	Zagotovitev lokacije ter podajanje pobud in zahtev za kadrovsko dopolnitev.

6 VEČJI PROJEKTI OBČINE DOMŽALE 2012 - 2025

Občina Domžale se bo v prihodnjih letih osredotočila na izvedbo nekaterih večjih projektov, predvsem znotraj tistih dejavnosti, kjer potenciali niso doseženi in so ukrepi najbolj potrebni. Vzporedno bo seveda izvajala tudi druge, manjše projekte, ki bodo prispevali k uresničevanju zastavljenih ciljev in so tudi že vključeni v občinski proračun in občinske Načrte razvojnih programov.

Za uvrstitev na seznam mora projekt ustrezati naslednjim kriterijem:

- biti mora utemeljen na politikah (5. poglavje),
- biti mora realno izvedljiv, kar pogojujejo prostorska, finančna in časovna komponenta.

Občina Domžale iz izvirnih sredstev proračuna lahko za navedene projekte letno nameni največ do 2.500.000 EUR, zato je realizacija odvisna tudi od pridobitev evropskih sredstev in sredstev v javno-zasebnem partnerstvu.

Večji projekti Občine Domžale 2012 – 2025:

1. Aktiviranje novih vrtin za oskrbo s pitno vodo
2. Nadgradnja Centralne čistilne naprave Domžale – Kamnik (do I. 2017)
3. Izgradnja malih čistilnih naprav
4. Soinvestiranje v sistem RCERO Ljubljana
5. Izgradnja parkirnih mest v središču Domžal (garažna hiša) v okviru prenove mestnega središča
6. Nadgradnja javnega potniškega prometa ter povezava s sistemom Ljubljanskega potniškega prometa (LPP) in železnico
7. Izgradnja novih kolesarskih poti v mestu, med naselji v občini in do sosednjih občin
8. Povečanje in pokritje tržnice
9. Izgradnja novega pokopališča na Viru ter razširitev pokopališča v Radomljah in v Ihanu
10. Nakup strateških zemljišč v središču mesta
11. Pospeševanje gradnje stanovanj
12. Zagotovitev dodatnih prostorskih zmogljivosti za izvajanje dejavnosti Kulturnega doma Franca Bernika
13. Izgradnja 18 do 20 novih vrtčevskih oddelkov (Ihan, Vir, vzhodno območje občine)
14. Izgradnja šole na Viru
15. Izgradnja garderob na stadionu Domžale
16. Izgradnja oziroma prestrukturiranje občinskih gospodarskih območij
17. Vzpostavitev kulturno turističnega informacijskega centra
18. Vzpostavitev brezžičnega omrežja na območju občine

Ker vsi navedeni projekti zaradi (predvsem finančnih) omejitev ne bodo izvedljivi hkrati, so navedeni projekti v nadaljevanju opredeljeni po pomembnosti glede na naslednje kriterije:

1. projekti eksistenčnega pomena, ki zagotavljajo pogoje za kakovostno življenje;
2. projekti, ki so nujni z vidika izvajanja obveznih nalog lokalne skupnosti;
3. projekti podpornega značaja kot podpora gospodarskemu razvoju;
4. projekti, ki omogočajo visoko kakovost bivanja.

Ob tem je treba poudariti, da navedeni kriteriji predstavljajo vrednotenje projektov glede na njihov pomen za življenje občanov in občanov in ne predstavljajo nujno časovnega vrstnega reda izvedbe projektov, saj je izvedba odvisna tudi od pridobitve finančnih sredstev iz drugih virov in prostorskih dejavnikov.

6.1 AKTIVIRANJE NOVIH VRTIN ZA OSKRBO S PITNO VODO

Oskrba s pitno vodo je v občini Domžale dobra. Cilj Občine Domžale pa je tudi v prihodnje zagotavljati tehnološko ustrezen sistem in poskrbeti, da bo zdrava pitna voda na voljo prav vsem gospodinjstvom. Prednostna projekta Občine Domžale na področju oskrbe z vodo, ki predstavljata večji finančni zalogaj, sta rekonstrukcija primarnih povezav in aktiviranje vrtine na Mengeškem polju ter izvedba vrtine na Kolovcu s povezavo na obstoječi sistem.

6.1.1 Rekonstrukcija primarnih povezav in aktiviranje vrtine na Mengeškem polju

Projekt:	REKONSTRUKCIJA PRIMARNIH POVEZAV IN AKTIVIRANJE VRTINE NA MENGEŠKEM POLJU	
Področje:	A	Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.1	Gospodarska javna infrastruktura
Dejavnost:	A.1.1	Oskrba s pitno vodo
Cilj:	Tehnološko ustrezen sistem in zdrava pitna voda za vsa gospodinjstva	
Opis projekta:	Rekonstrukcija obstoječih povezav do obstoječih vrtin na Mengeškem polju ter aktiviranje nove vrtine Č5 in vključitev le-te v sistem.	
Ocena finančnih sredstev:	Projektantska ocena investicije znaša 500.000 EUR.	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale: 139.000 EUR Državni proračun: 84.000 EUR Kohezijski sklad: 277.000 EUR	
Predviden začetek projekta:	Gradnja je predvidena med leti 2013 – 2015, a so roki vezani na skupno pridobitev odločbe (več občin) o črpanju sredstev.	
Pomembnost:	1	

6.1.2 Izvedba vrtine na Kolovcu s povezavo na obstoječi sistem

Projekt:	IZVEDBA VRTINE NA KOLOVCU S POVEZAVO NA OBSTOJEČI SISTEM	
Področje:	A	Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.1	Gospodarska javna infrastruktura
Dejavnost:	A.1.1	Oskrba s pitno vodo
Cilj:	Tehnološko ustrezen sistem in zdrava pitna voda za vsa gospodinjstva	
Opis projekta:	Aktiviranje nove vrtine ter izgradnja črpališča in povezava le-te v obstoječi sistem vodovoda.	
Ocena finančnih sredstev:	Projektantska ocena investicije znaša 425.000 EUR.	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale: 119.000 EUR Državni proračun: 71.000 Evropska sredstva: 235.000 EUR	
Predviden začetek projekta:	Gradnja je predvidena v letih 2014 – 2015, a so roki vezani na skupno pridobitev odločbe (več občin) o črpanju sredstev.	
Pomembnost:	1	

6.2 NADGRADNJA CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE DOMŽALE – KAMNIK

Eden izmed prednostnih projektov Občine Domžale je tudi nadgradnja Centralne čistilne naprave Domžale-Kamnik, ki je skupni projekt občin Trzin, Mengeš, Kamnik, Komenda in Domžale. Glede na veljavno zakonodajo se bodo predpisani standardi čiščenja z letom 2015 spremenili, zato je nadgradnja nujna. Najkasneje do konca leta 2015 je namreč zahtevana zagotovitev terciarnega čiščenja, kar pomeni dodatno odstranjevanje dušika in fosforja in je tudi glavni razlog za nadgradnjo čistilne naprave. Nadgradnja pa bo dolgoročno pripomogla tudi k varovanju voda, boljši in varnejši oskrbi z zdravstveno ustrezno pitno vodo ter čistemu okolju.

Projekt:	NADGRADNJA CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE DOMŽALE – KAMNIK
Področje:	A Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.1 Gospodarska javna infrastruktura
Dejavnost:	A.1.3 Čistilne naprave
Cilj:	Kakovostno čiščenje odpadnih voda.
Opis projekta:	Nadgradnja obstoječe naprave obsega gradnjo novih objektov biološke stopnje linije vode, zalogovnikov in zgoščevalcev presežnega biološkega blata, strojno predzgoščanje presežnega blata in dezintegracijo blata pred črpanjem v gnilišča. Predvidena je rekonstrukcija obstoječe kompresorske postaje (samo vgradnja nove opreme), gradnja zgoščevalca presežnega blata in zalogovnika strojno predzgoščenega blata, strojno predzgoščenega presežnega blata in gradnja naprave za dezintegracijo strojno predzgoščenega presežnega blata. Za biološko čiščenje je predvidena izvedba sekvenčne biološke naprave z nutrifikacijo in denitrifikacijo, kemijskim čiščenjem fosforja in po potrebi občasnim doziranjem metanola kot zunanega vira ogljika, potrebnega za uspešno denitrifikacijo.
Ocena finančnih sredstev:	Ocenjena vrednost celotne investicije po tekočih cenah je 16.086.542,00 EUR z DDV.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale: 1.840.778,00 EUR Državni proračun: 1.521.534,00 EUR Kohezijski sklad: 8.622.029,00 EUR
Predviden začetek projekta:	Aktivnosti za začetek projekta so se že začele izvajati v drugi polovici leta 2011, v letu 2012 se bodo izvajale predvsem aktivnosti za urejanje potrebne projektne dokumentacije (izdelava in revizija projektne dokumentacije, odločitev o koheziji, potrditev investicijskega programa, pridobitev gradbenega in okoljevarstvenega dovoljenja), začetek same gradnje pa je predviden v prvi polovici leta 2013. Projekt bo predvidoma zaključen do konca leta 2015.
Pomembnost:	1

6.3 IZGRADNJA MALIH ČISTILNIH NAPRAV

Občina je zbiranje, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadkov dolžna zagotavljati za naselja z več kot 50 prebivalci. Približno 85 % prebivalcev občine Domžale je priključenih na centralno kanalizacijsko omrežje, v prihodnjih nekaj letih pa bo imelo možnost priključitve še približno 5 % prebivalcev. Gre za naselja, iz katerih komunalne odplake po kanalizacijskem sistemu dotekajo na Centralno čistilno napravo Domžale – Kamnik. Za naselja, ki so preveč oddaljena od centralnega kanalizacijskega omrežja, da bi jih bilo nanj finančno upravičeno priključiti, je za odvajanje sanitarnih voda najboljša rešitev izgradnja malih čistilnih naprav in odvod prečiščene vode v vodotoke.

Projekt: IZGRADNJA MALIH ČISTILNIH NAPRAV	
Področje:	A Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.1 Gospodarska javna infrastruktura
Dejavnost:	A.1.3 Čistilne naprave
Cilj:	Kakovostno čiščenje odpadnih voda.
Opis projekta:	Izgradnja malih čistilnih naprav v naseljih, kjer priključitev na centralno kanalizacijsko omrežje zaradi oddaljenosti ni finančno upravičena. Po zadnjih podatkih je na območju občine Domžale deset takšnih naselij, za katere bi bilo smiselno zgraditi pet čistilnih naprav, in sicer: - ČN Kolovec, - ČN Žiče, Zagorica pri Rovah in Dolenje, - ČN Rača, Račni vrh, Sv. Trojica, Žeje Brezovica, - ČN Gorjuša, - ČN Selo-jug.
Ocena finančnih sredstev:	Investicijski stroški za posamezne čistilne naprave so odvisni od dolžine kanalizacijskih povezav, kapacitet in globin kanalov, kategorije zemljišča, ovir za gradnjo in podobno. Stroški za izgradnjo petih čistilnih naprav so ocenjeni na 550.000 EUR.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, okoljske dajatve zaradi obremenjevanja voda, razpisi (evropska in državna sredstva).
Predviden začetek projekta:	Glede na Operativni program odvajanja in čiščenja odpadne komunalne odpadne vode je potrebno lokalne čistilne naprave zgraditi do konca leta 2017.
Pomembnost:	1

6.4 SOINVESTIRANJE V SISTEM RCERO LJUBLJANA

Občina Domžale je leta 2009 s podpisom pogodbe pristopila k projektu RCERO Ljubljana in tako zagotovila odvoz in deponiranje odpadkov v Regijskem centru za ravnanje z odpadki v Ljubljani. Projekt RCERO Ljubljana je skupni projekt občin Osrednjeslovenske regije in rešuje problem komunalnega ravnanja z odpadki v regiji. Predstavlja celovito rešitev problematike ravnanja z odpadki, obenem pa sledi razvojnim usmeritvam države s področja okoljske infrastrukture na področju ravnanja z odpadki in doslednemu izpolnjevanju EU direktiv.

Objekti RCERO bodo med drugim omogočali predelavo odpadkov, izrabo njihove energetske vrednosti, proizvodnjo elektrike iz bioplina, pridobivanje komposta in preprečevali izpuste toplogrednih plinov (predvsem metana) v ozračje. Po predelavi bo na odlagališču končalo le 20 odstotkov odpadkov, ki jih ne bo mogoče ponovno porabiti kot surovine ali energente, pa še ti odloženi odpadki bodo brez škodljivih vplivov na okolje. Predelava teh odpadkov pa hkrati omogoča pridobivanje bioplina za proizvodnjo električne energije.

Projekt, katerega skupna vrednost znaša 143,9 milijona EUR, je uvrščen v Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 do 2013, ki ga je sprejela Vlada RS. V višini 77,5 milijona EUR je sofinanciran iz sredstev Kohezijskega sklada, kar je največji kohezijski projekt Slovenije.

Viri financiranja investicije (www.rcero-ljubljana.si):

- 65,88% sredstva kohezijskega sklada EU,
- 14,01% sredstva državnega proračuna,
- 10,11% okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov,
- 10,00% sredstva občinskih proračunov.

Projekt: SOINVESTIRANJE V SISTEM RCERO LJUBLJANA	
Področje:	A. Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.1 Gospodarska javna infrastruktura
Dejavnost:	A.1.4 Ravnanje z odpadki
Cilj:	Nadgradnja sistema ločevanja in zbiranja odpadkov, večja količina ločenih odpadkov na izvoru in manjša količina odloženih odpadkov.
Opis projekta:	Nadgradnja Regijskega centra za ravnanje z odpadki, v katerega so vključene vse občine širše Ljubljanske regije. S projektom bo urejeno celovito ravnanje z odpadki, vključno z deponiranjem.
Ocena finančnih sredstev:	Sredstva, ki jih bo zagotovila Občina Domžale, znašajo 1,6 milijona EUR.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Sredstva se bodo zagotavljala izključno iz naslova pridobljenih okoljskih dajatev, ki se obračunavajo po veljavni Uredbi s strani Carinske uprave Republike Slovenija.
Predviden začetek projekta:	Začetek projekta v letu 2013, zaključek izvedbe pa predvidoma v letu 2016.
Pomembnost:	1

6.5 IZGRADNJA PARKIRNIH MEST V SREDIŠČU DOMŽAL (GARAŽNA HIŠA) V OKVIRU PRENOVE MESTNEGA SREDIŠČA

Občina Domžale bo zagotovila prostorske in druge pogoje za prenovo središča mesta Domžale, s čimer se bo izboljšala identiteta celotnega mesta. Posebno pozornost bo namenila Ljubljanski cesti, mestnemu trgu, upravnim funkcijam, tržnici, javnim in reprezentativnim objektom, prenovi SPB ter povezavam znotraj in med predeli. Prepoznaven center mesta bodo tvorile mestne osi, dobro oblikovani vstopi, Upravni center, Urbano vozlišče znanj in sodobno zasnovan trgovski center, potniški terminal in mnoge centralne funkcije v novih in prenovljenih kvalitetnih in arhitekturno dovršenih objektih. Ključnega pomena za vizualno in funkcionalno privlačnost osrednjega dela Domžal je urejen, preoblikovan parterni prostor, prioriteten namenjen pešcu in kolesarju.

V središču Domžal bo Občina Domžale sočasno z izgradnjo in rekonstrukcijo trgovskega centra zgradila parkirno hišo in tako rešila problem pomanjkanja parkirnih mest v središču mesta.

Projekt:		IZGRADNJA PARKIRNIH MEST V SREDIŠČU DOMŽAL (GARAŽNA HIŠA) V OKVIRU PRENOVE MESTNEGA SREDIŠČA
Področje:	A	Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.2	Promet
Dejavnost:	A.2.2	Parkirni prostori
Cilj:	Zadostno število javnih in zasebnih mest.	
Opis projekta:	Občina Domžale bo sočasno z rekonstrukcijo trgovskega centra zgradila parkirno hišo pod bodočim osrednjim mestnim trgom v Domžalah.	
Ocena finančnih sredstev:	Groba ocena stroškov za izgradnjo parkirne hiše znaša cca 3 mio EUR, podrobnejši podatki bodo znani, ko bo izdelana projektna dokumentacija.	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Potrebna zemljišča bodo delno zagotovljena z menjavo zemljišč s Tušem, delno pa bodo financirana iz proračuna občine Domžale. Sredstva za gradnjo bodo zagotovljena v proračunu Občine Domžale. Obstaja tudi možnost Javno zasebnega partnerstva.	
Predviden začetek projekta:	Začetek izgradnje je predviden leta 2014.	
Pomembnost:	3	

6.6 NADGRADNJA JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA IN POVEZAVA S SISTEMOM LJUBLJANSKEGA POTNIŠKEGA PROMETA (LPP) IN ŽELEZNICO

Eden izmed ciljev Občine Domžale je tudi povečanje deleža potovanj občanov z javnim prevozom, saj promet z osebnimi vozili predstavlja težavo tako z ekološkega vidika, kot z vidika gneče na cestah. Eden izmed prednostnih projektov, ki jih bo Občina na tem področju izvedla, je sodelovanje z Ljubljanskim potniškim prometom (LPP). Sodelovanje z LPP zahteva tudi povezavo ostalih sistemov in povezav javnega potniškega prometa (železniški, primestni avtobusni, kolesarski, P+R) v ta sistem ter zagotavljanje potrebnih prostorskih, infrastrukturnih, funkcionalnih in organizacijskih pogojev za izvedbo projekta. Linija mestnega prometa do Domžal bo namreč izboljšala povezavo z glavnim mestom in tako pripomogla k temu, da se bo več ljudi odločalo za uporabo javnega prevoza.

Projekt:		NADGRADNJA JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA IN POVEZAVA S SISTEMOM LJUBLJANSKEGA POTNIŠKEGA PROMETA IN ŽELEZNICO
Področje:	A	Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.2	Promet
Dejavnost:	A.2.3	Javni prevoz
Cilj:	Večji delež potovanj z javnim prevozom in boljše povezave med naselji.	
Opis projekta:	Podaljšanje linije mestnega prometa do Domžal in vzpostavitev potrebnih prostorskih, infrastrukturnih, funkcionalnih in organizacijskih pogojev za izvedbo projekta (potniški terminal, prometna vozlišča, parkirišča, postajališča, trajnostne povezave-kolesar, pešec).	
Ocena finančnih sredstev:	Sofinanciranje izvedbe podaljšanja linije glede na število kilometrov v občini in na ceno za posamezno vozovnico. Priprava prostorske in projektne dokumentacije za posamezne prostorske ureditve (potniški center, zgostitev železniških in avtobusnih postajališč, parkirišča za P+R, kolesarske povezave, pešpoti).	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale.	
Predviden začetek projekta:	Začetek projekta je predviden leta 2013.	
Pomembnost:	4	

6.7 IZGRADNJA NOVIH KOLESARSKIH POTI V MESTU, MED NASELJI V OBČINI IN DO SOSEDNIJH OBČIN

Z izgradnjo sistematične in varne mreže kolesarskih poti bo Občina Domžale izboljšala povezave in možnost nemotoriziranega potovanja po mestu, med naselji in do sosednjih občin: Trzina, Kamnika, Mengša, Ljubljane... S tem Občina sledi načelu politike trajnostne mobilnosti, ki je zadovoljiti potrebe vseh ljudi po mobilnosti in obenem zmanjšati motorni promet. Občina bo zagotovila varne kolesarske poti s čim manj križanji s cestami z motornim prometom. Poleg boljših povezav pa bo tako zagotovila tudi večje možnosti za rekreacijo na prostem.

Poleg ključnih vzdolžnih povezav v mestu (Zelena os, Urbana os in Pot tehnične dediščine) so zelo pomembne še tranzitne kolesarske povezave (vzdolž regionalne ceste Trzin – Dob, vzdolž Kamniške in Savske ceste, vzdolž železniške proge) in pomembnejše rekreacijske povezave (npr. pot ob Rači, Radomlji in Pšati). Mestne poti in poti v ostalih naseljih se morajo navezovati na poljske poti in druge povezave z zaledjem.

Ker je projekt še v idejni fazi, bo najprej treba naročiti strokovne in idejne podlage, šele nato pa bomo lahko natančneje ocenili finančna sredstva. Občina si bo vsekakor za izvedbo projekta prizadevala pridobiti sredstva evropskega sklada, ki jih namenjajo za projekte trajnostne mobilnosti.

Projekt:	IZGRADNJA NOVIH KOLESARSKIH POTI V MESTU, MED NASELJI V OBČINI IN DO SOSEDNIJH OBČIN	
Področje:	A	Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.2	Promet
Dejavnost:	A.2.4	Kolesarske poti
Cilj:	Večji delež potovanj z javnim prevozom in boljše povezave med naselji.	
Opis projekta:	Izgradnja varnih kolesarskih poti za povezave v mestu, med posameznimi naselji znotraj občine in do sosednjih občin, s čim manj križanji s cestami z motornim prometom.	
Ocena finančnih sredstev:	Finančna sredstva za realizacijo celotnega projekta je zaenkrat težko oceniti. V naslednjih dveh letih bi potrebovali okrog 50.000 EUR evrov letno za izdelavo strokovnih in idejnih podlag, brez stroškov za pridobivanje zemljišč.	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračunska sredstva v začetni fazi, v nadaljevanju pa bi bilo za izvedbo mogoče pridobiti sredstva iz Evropskih fondov (Sustainable mobility).	
Predviden začetek projekta:	Začetek je predviden leta 2014, izvedba pa v caa 10 letih sukcesivno, glede na možnost pridobivanja pravice graditi ter proračunskih in evropskih sredstev.	
Pomembnost:	4	

6.8 POVEČANJE IN POKRITJE TRŽNICE

Glede na vse večje povpraševanje po lokalno pridelanih proizvodih je bila v letu 2012 izvedena razširitev tržnega prostora v središču mesta, na katerem je prostora za 39 stojnic.

V nadaljevanju bo Občina v okviru razvoja mestnega centra določila dokončno lokacijo mestne tržnice ustreznih prostorskih zmogljivosti ter zagotovila pogoje za njeno izvedbo tako, da bo omogočala prodajo v vseh letnih časih.

Projekt:	POVEČANJE IN POKRITJE TRŽNICE
Področje: A	Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje: A.3	Javne službe
Dejavnost: A.3.1	Javna tržnica
Cilj:	Prodaja kakovostne lokalno pridelane hrane in izdelkov domače obrti.
Opis projekta:	Obstoječa tržnica v mestu Domžalah se razprostira na 1.500 m ² . Prostor je urejen kot tlakovan plato z ustrezno infrastrukturo in tržnimi objekti. Obstoječa tržnica bo pokrita z ustrezno streho, ki bo omogočala poslovanje tudi v padavinskem obdobju in v zimskem času.
Ocena finančnih sredstev:	Ocena investicije je 120.000,00 EUR.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale.
Predviden začetek projekta:	Začetek in izvedba projekta je predvidena v letu 2015.
Pomembnost:	4

6.9 IZGRADNJA NOVEGA POKOPALIŠČA NA VIRU TER RAZŠIRITEV POKOPALIŠČA V RADOMLJAH IN IHANU

Na Viru se že nekaj let pojavlja potreba po izgradnji lokalnega pokopališča. Glede na dejstvo, da je sestava terena neprimerna za klasično pokopavanje, se predvideva izgradnja žarnega pokopališča s kapaciteto caa 300 mest. Po proučitvi več možnosti se kot najugodnejša lokacija predvideva območje vzhodno od cerkve na Viru v sklopu izgradnje novega centra Vira. V Radomljah bo potrebno v prihodnjih letih zagotoviti dodatne površine za širitev pokopališča, potrebna pa bo tudi ureditev in širitev pokopališča v Ihanu.

Projekt: IZGRADNJA NOVEGA POKOPALIŠČA NA VIRU IN RAZŠIRITEV POKOPALIŠČA V RADOMLJAH	
Področje:	A Gospodarske in druge javne službe
Podpodročje:	A.3 Javne službe
Dejavnost:	A.3.3 Pokopališka dejavnost
Cilj:	Enak standard po celotnem območju občine.
Opis projekta:	- VIR: Izgradnja žarnega pokopališča v okviru izgradnje novega centra Vira. Pokopališče s kapaciteto cca 300 mest bo predvidoma locirano vzhodno od cerkve. - RADOMLJE: Širitev pokopališča v Radomljah, kjer je najprej treba zagotoviti dodatne površine. - IHAN: Ureditev in širitev pokopališča.
Ocena finančnih sredstev:	- VIR: Stroške za izvedbo projektne dokumentacija in pridobivanje zemljišč na Viru ocenjujemo na 100.000 EUR, izvedbo samega pokopališča pa cca 180.000 EUR. - RADOMLJE: Stroški za pridobitev zemljišča v Radomljah ocenjujemo na 100.000 EUR, širitev pokopališča pa na 200.000 EUR. - IHAN: 200.000 EUR.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale.
Predviden začetek projekta:	- VIR: Projekt je predviden za leto 2014. - RADOMLJE: Projekt je predviden za leto 2015. - IHAN: Projekt je predviden za leto 2016.
Pomembnost:	2

6.10 NAKUP STRATEŠKIH ZEMLJIŠČ V SREDIŠČU MESTA

Občina Domžale ima glede na stanje na nepremičninskem trgu možnost nakupa strateških lokacij, predvidenih za razvoj mestotvornih funkcij. Poleg urejene podobe središča mesta bo Občina tako zagotovila primerne prostore za izvajanje različnih družbenih dejavnosti in upravnih storitev.

Projekt: NAKUP STRATEŠKIH ZEMLJIŠČ V SREDIŠČU MESTA	
Področje:	B Prostor in okolje
Podpodročje:	B.2 Nepremičnine
Dejavnost:	B.2.1 Gospodarjenje z zemljišči
Cilj:	Urejena podoba javnega prostora.
Opis projekta:	Nakup strateških zemljišč v središču mesta: - Lokacija Kovinar, kjer je možno zagotoviti nove površine za izgradnjo novega upravnega centra (sodišče, geodetska uprava, upravna enota...) - Lokacija Univerzale za potrebe razvoja kulturnega in šolskega centra občine (muzej...), podjetniškega inkubatorja, visoke šole, centra interakcij in učenja in drugo. - Lokacija parkirišče Metalke, dolgoročno za potrebe širitve Kulturnega doma Franca Bernika, kratkoročno pa za potrebe parkiranja v centru mesta.
Ocena finančnih sredstev:	Cena zemljišč je odvisna od razmer na trgu. Trenutna skupna ocena je približno 5 mio EUR.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale (kredit) in/ali javno zasebno partnerstvo.
Predviden začetek projekta:	Nakupi zemljišč so odvisni od ponudbe in povpraševanja, trenutna situacija na trgu omogoča ugodne nakupe, ne spodbuja pa razvoja lokacij s partnerji.
Pomembnost:	3

6.11 POSPEŠEVANJE GRADNJE NEPROFITNIH STANOVANJ

Potrebe po neprofitnih stanovanjih so v občini Domžale precej večje, kot jih občina trenutno zagotavlja. Občina Domžale bo zato pospeševala gradnjo neprofitnih in drugih najemniških stanovanj za socialno ogrožene skupine.

Projekt:	POSPEŠEVANJE GRADNJE STANOVANJ
Področje:	B Prostor in okolje
Podpodročje:	B.2 Nepremičnine
Dejavnost:	B.2.2 Stanovanja
Cilj:	Razpredena mreža neprofitnih in drugih najemnih stanovanj za najbolj ogrožene skupine občanov.
Opis projekta:	Izgradnja neprofitnih in drugih najemnih stanovanj v skladu s finančnimi možnostmi. Spodbujanje sodobnih organizacijskih oblik najemnih stanovanj.
Ocena finančnih sredstev:	Vsakoletni proračun Občine Domžale.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, državna in evropska sredstva, javno-zasebno partnerstvo.
Predviden začetek projekta:	Začetek projekta je predviden v letu 2013.
Pomembnost:	4

6.12 ZAGOTOVITEV DODATNIH PROSTORSKIH ZMOGLJIVOSTI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI KULTURNEGA DOMA FRANCA BERNIKA

Programi Javnega zavoda Kulturni dom Franca Bernika veljajo za zelo kakovostne, pestre in dobro obiskane, zato se zavod že sooča s prostorsko stisko. Če želi Občina Domžale ohraniti visoko raven kakovosti ponudbe kulturnih programov zavoda, ki obsegajo gledališko, koncertno, kino, likovno in muzejsko dejavnost, mora zagotoviti dodatne prostorske zmogljivosti za izvajanje njegovih dejavnosti. Rešitev je lahko izgradnja novega objekta za izvajanje kulturne dejavnosti ali izgradnja prizidka h Kulturnemu domu Franca Bernika Domžale.

Projekt:		ZAGOTOVITEV DODATNIH PROSTORSKIH ZMOGLJIVOSTI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI KULTURNEGA DOMA FRANCA BERNIKA
Področje:	C	Družbene dejavnosti
Podpodročje:	C.1	Kultura
Dejavnost:	C.1.2	Programi kulture
Cilj:	Kulturni programi za visoko zahtevne obiskovalce. Razvita ljubiteljska kultura.	
Opis projekta:	Izgradnja novega objekta za izvajanje dejavnosti Kulturnega doma Franca Bernika ali izgradnja prizidka h Kulturnemu domu Franca Bernika z večjo dvorano in spremljajočimi prostori.	
Ocena finančnih sredstev:	2 milijona EUR.	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, državna sredstva, javno-zasebno partnerstvo, evropska sredstva.	
Predviden začetek projekta:	Začetek priprave projekta je predviden v letu 2015.	
Pomembnost:	4	

6.13 IZGRADNJA 18 DO 20 NOVIH VRTČEVSKIH ODDELKOV (IHAN, VIR, VZHODNO OBMOČJE OBČINE)

Zaradi hitre rasti prebivalstva tako zaradi naravnega kot selitvenega prirasta v občini Domžale primanjkuje mest v vrtcih. Analiza demografskih gibanj in ocena kapacitet vrtcev v občini Domžale (2011) je pokazala, da bi v primeru upoštevanja zelene 85% ciljne pokritosti pri ciljni projekciji 37.000 prebivalcev v letu 2021 potrebovali dodatne kapacitete za 303 otroke, kar glede na normative pomeni 18 do 20 dodatnih vrtčevskih oddelkov.

Projekt:		IZGRADNJA 18 DO 20 NOVIH VRTČEVSKIH ODDELKOV (IHAN, VIR, VZHODNO OBMOČJE OBČINE)
Področje:	C.	Družbene dejavnosti
Podpodročje:	C.2	Vzgoja in izobraževanje
Dejavnost:	C.2.1	Predšolska vzgoja
Cilj:	85% vključenost otrok v vrtce.	
Opis projekta:	Gradnja prizidkov in/ali novogradenj vrtčevskih oddelkov na lokacijah Vir, Ihan in vzhodno območje občine.	
Ocena finančnih sredstev:	6 milijonov EUR.	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, državna sredstva, javno-zasebno partnerstvo, najem.	
Predviden začetek projekta:	- Vir: začetek v letu 2012, zaključek projekta leta 2013, - Ihan: začetek projekta leta 2012, zaključek pa v letu 2013. - Vzhodni del občine: začetek projekta leta 2013 in zaključek v letu 2014.	
Pomembnost:	2	

6.14 IZGRADNJA ŠOLE NA VIRU

Tudi na področju osnovnošolske dejavnosti se občina Domžale sooča s prostorsko stisko. Analiza zmogljivosti osnovnih šol in velikosti šolskih okolišev v občini Domžale (2010) je pokazala, da se z največjo prostorsko stisko sooča OŠ Rodica, kar bo Občina Domžale rešila kratkoročno s prizidkom, dolgoročno pa z izgradnjo šole na Viru.

Projekt: IZGRADNJA ŠOLE NA VIRU	
Področje:	C. Družbene dejavnosti
Podpodročje:	C.2 Vzgoja in izobraževanje
Dejavnost:	C.2.2 Osnovno šolstvo
Cilj:	Zadostne kapacitete in kakovostna vsebina v osnovnih šolah.
Opis projekta:	Izgradnja (podružnične) šole na Viru, telovadnice, pokritega bazena in spremljajočih prostorov.
Ocena finančnih sredstev:	4 milijone EUR
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, državna sredstva (Ministrstvo za šolstvo in šport, Fundacija za šport), evropska sredstva.
Predviden začetek projekta:	Začetek projekta je predviden v letu 2015.
Pomembnost:	2

6.15 IZGRADNJA GARDEROB NA STADIONU DOMŽALE

Za vrhunske športne dosežke in dogodke v občini je ključnega pomena primerna infrastruktura. Eden ključnih objektov za športne dogodke v občini, ki ima tudi širši pomen, je domžalski nogometni stadion z atletsko stezo, katerega velika pomanjkljivost je oddaljenost in zastarelost garderobnih prostorov. Največja uporabnika stadiona sta Nogometni klub Domžale in Atletski klub Domžale, poleg tega pa stadion vse več uporabljajo tudi šole, vrtci, društva in posamezni rekreativci, ki potrebujejo ustrezne garderobne prostore. Poleg tega so zahteve nacionalnih panožnih zvez po ureditvi prostorov v skladu s predpisi, na podlagi katerih so nato izdane licence za nastopanje v uradnih tekmovalnih sistemih, vse strožje. Urejeni garderobni prostori so torej nujni tako za športnike, ki trenirajo na stadionu, kot tudi za organizacijo različnih športnih tekmovanj.

Projekt: IZGRADNJA GARDEROB NA STADIONU DOMŽALE	
Področje:	C. Družbene dejavnosti
Podpodročje:	C.4 Športne dejavnosti
Dejavnost:	C.4.2 Šport
Cilj:	Odlični pogoji za vrhunske športne dosežke.
Opis projekta:	Izgradnja garderob na stadionu Domžale je I. faza projekta, ki sicer vključuje tudi izgradnjo drugih pomožnih prostorov v pritličju, pokritje objekta in izgradnjo treh atletskih stez v podkletenih prostorih.
Ocena finančnih sredstev:	Za izvedbo I. faze projekta bo v obdobju prihodnjih treh let potrebno glede na trenutne cene zagotoviti sredstva v višini cca 2.000.000,00 EUR. Za izgradnjo drugih načrtovanih prostorov bo Zavod za šport in rekreacijo Domžale sredstva poskušal pridobiti preko javnih razpisov Fundacije za šport in Ministrstva za šolstvo in šport.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale: 2 milijona EUR Fundacija za šport: 500.000 EUR Ministrstvo za šolstvo in šport: 500.000 EUR
Predviden začetek projekta:	Začetek projekta je predviden za leto 2014.
Pomembnost:	4

6.16 IZGRADNJA OZIROMA PRESTRUKTURIRANJE OBČINSKIH GOSPODARSKIH OBMOČIJ

Iz analize kazalnikov razvoja občine Domžale nesporno izhaja ugotovitev, da v občini primanjkuje delovnih mest, kar dodatno povečuje dnevne migracije. Eden redkih instrumentov lokalnih skupnosti za razvoj delovnih mest je ustvarjanje prostorskih pogojev za razvoj poslovnih dejavnosti.

Zato bo Občina nadalje zagotavljala prostorske pogoje za razvoj gospodarskih con. Poleg projekta Gospodarske cone Želodnik, ki zaradi velikosti predstavlja gospodarsko cono regijskega pomena in ki se ne financira neposredno iz proračuna, so v občini Domžale predvidene še druge lokacije za razvoj gospodarskih con, in sicer:

- območje gospodarske cone Ihan na lokaciji sedanje Farme Ihan;
- poslovna cona Podrečje - novo območje elektro servisov na Podrečju med magistralno in Kamniško Bistrico;
- proizvodno območje Termit v Selu pri Ihanu.

Poseben projekt glede zagotavljanja ustreznih pogojev za poslovni razvoj predstavlja projekt vzpostavitve »urbanega vozlišča znanj« (visoka poslovno-obrtna šola, visoko-tehnološki razvoj, ipd.).

Projekt:		IZGRADNJA OZIROMA PRESTRUKTURIRANJE OBČINSKIH GOSPODARSKIH OBMOČIJ
Področje:	D.	Gospodarstvo
Podpodročje:	D.1	Obrt, podjetništvo, kmetijstvo in turizem
Dejavnost:	D.1.1	Gospodarske družbe, obrt in podjetništvo
Cilj:		Stimulativno okolje za razvoj podjetništva in obrti.
Opis projekta:		Izgradnja poslovne cone Želodnik je ključni gospodarski projekt občine. Projekt ima že sprejeto prostorsko dokumentacijo in projektno dokumentacijo za infrastrukturno opremljanje. Občina bo spremljala in spodbujala razvoj cone v eno ključnih gospodarskih con regije. Prestrukturiranje Farme Ihan v sodobno poslovno cono ima velike razvojne možnosti hkrati z izgradnjo AC priključka Študa. Ker gre za degradirano območje, je razvoj projekta prioriten. Na območju občine je še več manjših proizvodnih območij, za katere je nujno pripraviti podrobnejše prostorske akte in druge ukrepe za zavarovanje prostora oziroma usmerjen razvoj.
Ocena finančnih sredstev:		Ocenjeni stroški OPPN za prestrukturiranje farme Ihan v poslovno cono znašajo 300.000 EUR. Ocenjeni stroški za pripravo posameznih prostorskih aktov in ukrepov za zavarovanje prostora oziroma usmerjen razvoj na posameznih drugih razvojnih lokacijah se določijo ob posamičnem projektu.
Predvideni viri finančnih sredstev:		Viri sredstev v obeh primerih so zasebni, podrobnih stroškov trenutno ni mogoče oceniti. Z vidika zagotavljanja sredstev za planske prostorske akte so projekti že vključeni v tekoče postopke.
Predviden začetek projekta:		Za farmo Ihan roka ni mogoče predvideti, odvisen je od poslovnega interesa lastnikov oziroma bank upnic. Predviden začetek izgradnje poslovne cone Podrečje je leta 2013.
Pomembnost:		3

6.17 VZPOSTAVITEV KULTURNO TURISTIČNEGA INFORMACIJSKEGA CENTRA

V občini Domžale je vsako leto organiziranih veliko kulturnih prireditev, poleg tega pa je na ogled kar nekaj kulturnih in naravnih turističnih znamenitosti. Ker ni subjekta, ki bi na enem mestu povezoval kulturno in turistično ponudbo v občini, so informacije o tem skope in razdrobljene. Zato občina potrebuje vzpostavitev subjekta v okviru obstoječih javnih struktur, ki bo tako občanom kot obiskovalcem na enem mestu nudil informacije o kulturni, turistični, gostinski in prenočitveni ponudbi. Kulturno turistični informacijski center bo poleg zagotavljanja informacij koordiniral povezovanje društev in različnih ponudnikov turističnih proizvodov, nudil pomoč pri organizaciji prireditev, oblikoval nove turistične proizvode ter skrbel za promocijo in večjo prepoznavnost občine.

Projekt:	VZPOSTAVITEV KULTURNO TURISTIČNEGA INFORMACIJSKEGA CENTRA
Področje:	Gospodarstvo/ Družbene dejavnosti
Podpodročje:	Obrt, podjetništvo, kmetijstvo in turizem/ Kultura
Dejavnost:	Turizem/ Programi kulture
Cilj:	Informiranje in trženje turistične in kulturne ponudbe.
Opis projekta:	Zagotovitev (prostorskih, finančnih in kadrovskih) pogojev za vzpostavitev kulturno turističnega informacijskega centra v okviru obstoječih javnih struktur.
Ocena finančnih sredstev:	Ocena finančnih sredstev za prvo leto znaša 100.000 EUR, v nadaljevanju pa bodo potrebna finančna sredstva za stroške dele in materialne stroške za delovanje kulturno turističnega informacijskega centra.
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, tržna dejavnost, evropska sredstva.
Predviden začetek projekta:	Izvedba projekta je predvidena za leto 2014.
Pomembnost:	4

6.18 VZPOSTAVITEV BREŽIČNEGA OMREŽJA NA OBMOČJU OBČINE

Zaradi naraščanja digitalizacije storitev, upravnih postopkov in poslovnih transakcij bo Občina Domžale z vzpostavitvijo brezžičnega omrežja zagotovila dostop do svetovnega spleta na celotnem občinskem ozemlju ter s tem enakopravnost vseh občanov, ne glede na kraj njihovega bivanja.

Projekt: VZPOSTAVITEV BREŽIČNEGA OMREŽJA NA OBMOČJU OBČINE		
Področje:	D	Gospodarstvo
Podpodročje:	D.1	Obrt, podjetništvo, kmetijstvo in turizem
Dejavnost:	D.1.4	Elektronske komunikacije
Cilj:	Razvoj vseh vrst informacijske opreme za uporabo v občini.	
Opis projekta:	Občina Domžale bo na območju občine zagotovila brezžično omrežje, s katerim bo občanom in obiskovalcem omogočen dostop do aktualnih informacij o delovanju lokalne skupnosti in turistični ponudbi občine. Omogočen bo tudi dostop do spletne pošte in omejeno brskanje po spletu.	
Ocena finančnih sredstev:	240.000 EUR	
Predvideni viri finančnih sredstev:	Proračun Občine Domžale, evropska sredstva.	
Predviden začetek projekta:	Začetek projekta je predviden v letu 2013.	
Pomembnost:	4	

7 VIRI

1. Analiza demografskih gibanj ter ocena kapacitet vrtcev v občini Domžale, Locus d.o.o., 2011.
2. Analiza razvojnih možnosti Občine Domžale: demografija, naselbinska mreža in gospodarstvo občine Domžale, koda d.o.o., 2011.
3. Analiza stanja in teženj v prostoru kot podlaga za izdelavo strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda občine Domžale, Locus d.o.o., 2006.
4. Analiza zmogljivosti osnovnih šol in velikosti šolskih okolišev v občini Domžale, Locus d.o.o., 2010.
5. Delavnice Razvojne perspektive občine Domžale. Razvojni program in strategija prostorskega razvoja (Modra d.o.o., 2005, 2006).
6. Delavnice za pripravo strategije Občine Domžale, Vibacom d.o.o.
7. Letna poročila javnega zavoda Knjižnica Domžale za poslovna leta 2006, 2007, 2008, 2009 in 2010, Knjižnica Domžale.
8. Osnutek strateških usmeritev Občine Domžale, Koda, 2011.
9. Poročilo o izvajanju gospodarske javne službe ravnanja z odpadki v občini Domžale za leto 2010, JKP Prodnik d.o.o., 2011.
10. Poročilo o pitni vodi iz vodooskrbnih sistemov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik d.o.o. za leto 2010, Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, 2011.
11. Predstavitev podjetja, Centralna čistilna naprava Domžale – Kamnik, www.ccn-domzale.si, 2011.
12. Prikaz stanja prostora občine Domžale, Locus d.o.o., 2010.
13. Prometna študija občine Domžale, PNZ d.o.o., 2006.
14. SI-STAT podatkovni portal, www.stat.si, 2011.
15. Sistem odvajanja komunalnih voda, ki niso priključena na CČN Domžale, Locus d.o.o., 2010.
16. Zadovoljstvo občanov z dosedanjim razvojem občine Domžale in njihove potrebe ali želje za nadaljnji razvoj, anketa, Ninamedia.d.o.o., 2005.